

Ett Sverige där klyftorna minskar

Motionerna nummer 577 – 676

Motioner i huvudsak om

Ingen ska lämnas utanför (577-590)

Rätt till en god bostad (591-636)

Värna människovärdet – låt olikheterna berika! (637-648)

Trygghet mot brott (649-676)

Socialdemokratiska partistyrelsen överlämnar härmed till partiets 34e ordinarie kongress, den 5-11 november 2001 i Västerås, i stadgeenlig ordning inlämnade motioner samt partistyrelsens utlåtanden och övriga förslag.

Denna bok är utgiven av Socialdemokraterna

Tryck: EO print, Stockholm, 2001

Layout & produktion: AiP Sidverkstad, 2001

Omslag: Hjärtsjö Reklambyrå

ISBN: 91 532 0509 X

Ingen ska lämnas utanför

MOTION 577

LUNDS ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

Statens ansvar för svaga och udda grupper i samhället

Politiken som maktmedel. Decentraliseringsvägen som svept genom Sverige har svaga och udda grupper starkt fått känna av. Stora skillnader i servicen beroende på var man bor. Kommunernas suveränitet har givit kraftigt utslag. Landstingen har sneplat på ekonomin och stora besparingar skett, som drabbat speciellt kroniskt sjuka. När besparingsåtgärderna satt in så är det ingen tvekan om vilka grupper som förlorat. speciellt bör detta uppmärksammas vid denna tidpunkt med pensionsavgångar inom specialistvården och därmed viktig baskunskap försvinner.

Det måste byggas upp resurscentra där satsningarna är väl förankrade både hos sjukvårdspersonal och sjukvårdshuvudmannen. Verksamheten kan annars lätt splittras upp och så småningom helt försvinna om viktiga nyckelpersoner försvinner. det som byggts upp med kompetens och förtroende från patienter och vårdansvariga kan då lätt raseras när landstingens besparingsåtgärder sätter in.

Staten måste ha ett övergripande ansvar. staten inför öronmärkta statsbidrag. Staten tillsätter någon form av kontrollstationer så att vården blir likvärdig för kroniskt sjuka. Följer upp de stora och intressanta projekten kring vården av kroniskt sjuka personer och kring ny teknik inom hjälpmedelsområdet. projekt som övervägande betalas genom fondmedel och som inte i nuläget kommer samhället tillgodo. Projektarbeten som bygger på kompetens och praktisk erfarenhet och skulle stimulera till vidare forskning – och utveckling inom sina verksamhetsområden.

Med stöd av ovanstående yrkar jag:

- 1) att staten tar huvudansvaret för svaga och udda grupper i samhället.

Lund 2001- 02-27.

Thyra Andersson

Medlemsmötet beslutar att insända motionen som enskild

Personer med handikapp och funktionshinder

Vi märker idag att resurser för att hjälpa personer med funktionshinder inte räcker till för att uppfylla de krav som ställs i lagar och förordningar. Brist på tolkresurser, bra hjälpmedel och ett samhälle som ställer högre krav på individen, speciellt i dagens IT-samhälle gör det svårt för funktionshindrade att få sin rätt. De som drabbats av någon form av funktionshinder skall inte hindras att delta i samhällslivet på samma villkor som de utan. Det är en demokratisk rättighet att få hjälp med att kunna tolka och förstå både tal och skrift, att kunna delta i allmänna möten, studiecirkel, att få tillträde till lokaler, affärer m.m. Det dyker hela tiden upp nya grupper som på olika sätt behöver hjälp och stöd för att klara sin dagliga livsföring. Det måste vara samhället som hjälper till med de resurser som behövs både för rättvisa och solidaritet.

Kongressen föreslås besluta:

- 1) att verka för att tillräckliga medel anslås till landsting och kommuner för att möta de funktionshindrades behov.

Patrik Sjöstedt

Vid Olofströms arbetarekommuns representantskap 2001 04 26 beslutades att anta motionen som sin egen och tillsända den kongressen.

Dyslexi

Problembeskrivning:

För vuxna människor med läs och skrivsvårigheter/dyslexi finns det i dag många bra hjälpmedel att tillgå för att förenkla i såväl vardag som arbetsliv. För hjälpmedel i hemmet betalar försäkringskassan i dag 50 procent av kostnaden. För hjälpmedel på arbetsplatsen utgår täckning med 100 procent. För att få ekonomisk hjälp till anskaffande av hjälpmedel måste man ha genomgått en utredning som fastställer omfattningen av problemet. Det finns två typer av utredningar, pedagogisk och psykologisk.

Den pedagogiska utredningen är mycket grundlig, den utreder läs och skrivförmåga i upp till nio olika steg, utredningen som utförs av en specialutbildad pedagog följs alltid av ett åtgärdsprogram.

Psykologisk utredning syftar till att fastställa begåvningsnivån samt att

utreda eventuella psykologiska orsaker till läs och skrivsvårigheterna.

Vid samtal med ett antal dyslektiker framkom att de flesta kände sig kränkta av att behöva genomgå den psykologiska utredningen där deras begåvning skall fastställas. Många dyslektiker har en mycket svag självkänsla på grund av sina läs och skrivproblem. Ett stort antal upplever sig själva som dumma eller obildbara, andra har blivit kallade det samma av sin omgivning i något fall även is kolan.

Tyvärre krävs i dag ofta både en psykologisk och en pedagogisk utredning för att få ekonomiskt stöd som dyslektiker. Somliga kommuner ser även gärna att en läkare finns med i utredningen. Man skall verka för att stötta inte för att bryta ned, därför bör alltid den pedagogiska utredningen göras i första hand. Det är väl känt att många dyslektiker har en begåvningsnivå över genomsnittet, därför skall ett närmast generellt krav på psykologisk utredning kraftfullt ifrågasättas. Rimligt vore dock att pedagogen efter utförd utredning kan begära komplettering med en psykologisk utredning i den fall där den skulle vara den drabbade till hjälp.

ALFA projektet är ett samarbete mellan ABF, LO och FMLS (föreningen funktionshindrade mot läs och skrivsvårigheter) som arbetar länsvis. De erbjuder kostnadsfri utredning för ca 20 personer per år i vårt län. Människor som är i behov av diagnos och inte får den via ALFA får stå i kö i över fyra år i väntan på utredning inom landstinget. Alternativet är att själv bekosta en utredning. Kostnaden för en utredning kan uppgå till 10 000 kronor.

I dag finns flera bra basutbildningar för dyslektiker runt om i Sverige, till exempel Brunnsviks folkhögskola och Ingesunds Folkhögskola. Där ges möjlighet att med individuellt anpassade studier kunna läsa in sina baskunskaper på grundskole och gymnasienivå.

När en dyslektiker vill påbörja en läs och skrivutbildning får de särskilt utbildningsbidrag via Försäkringskassan. Denna ersättning är dock bara 80 procent av vad de normalt har i lön. Det är orimligt att utbildningen skall orsaka dessa människor inkomstbortfall, det är trots allt stat och kommun som inte satt in de resurser denna grupp enligt lag är berättigad till.

En elev med ett synligt handikapp får efter diagnos de hjälpmedel som krävs för att klara av sin skolgång, med handikappet dyslexi är det inte lika självklart. Således kan man här peka på en klar diskriminering av dyslektiker.

Partiet uppdras att utreda problematiken kring dyslexi, samt tillse att myndigheter som berörs fullgör sina uppgifter genom:

- 1) att alla med misstänkt dyslexi blir utredda inom rimlig tid
- 2) att utredningen skall vara kostnadsfri och oberoende av ålder, kön eller etnisk bakgrund

- 3) att det skall räcka med pedagogisk utredning för att få hjälpmedel
- 4) att efter konstaterad dyslexi skall all den hjälp som vederbörande har rätt till omedelbart sättas in.

Håkan Jivesand

LO-facken i Arvika och Eda

Arvika arbetarekommuns representantskap beslutade den 17 april 2001 att ställa sig bakom motionen och skicka in den som sin egen.

Sten Fransson
ordförande

MOTION 580

SÖDERTÄLJE ARBETAREKOMMUN

Handikapphjälpmedel

Ingen människa väljer att bli handikappad vare sig under sin fostertid eller när det sker under livets gång. Enligt FN:s agenda nr 22 är handikappet ej bundet till den enskildes sjukdom eller skada utan det består av summan av dessa och den sociala och ekonomiska situation den enskilde lever i.

Förakt, våld och orättvisor ökar den enskildes faktiska levnadsvillkor.

Idag beslutar varje enskild kommun och landsting vilket sortiment och vilka kostnader den enskilde får för sina hjälpmedel. Hjälpmedel tillhandahålls av kommunen i äldre- och serviceboende och som enskilda bostäder för handikappade i många fall. I andra fall är det enbart landstinget som tillhandahåller hjälpmedel som den handikappade inte kan leva ett drägligt liv förutan.

I och med att den enskilde inte själv kan och får individuellt utpröva hjälpmedel försvåras handikappet och levnadsvillkoren.

Handikapphjälpmedel skrivs alltid ut via läkare eller annan sjukvårdspersonal och prövas av arbetsterapeuter. Det finns handatrosor att köpa för pensionspengar hos tillverkare i Stockholms län. Det innebär en merkostnad på 1126 kr/kvartal.

Likadant finns handikapphjälpmedel för dyslektiker och andra som skulle innebära att vi slipper föraktas för att vi inte kan stava oavsett hur vi än försöker. Vi ser inte vad som är rätt eller fel.

Dessa hjälpmedel går via AMI till arbetsplatser, glädjande nog, men vi som saknar plats på arbetsmarknaden och ändå vill delta i samhällslivet, vart går vi?

Jag föreslår:

- 1) att likvärdiga ekonomiska och sociala villkor skall gälla i hela landet

för handikapphjälpmedel

Ann-Sofie Höij

Socialdemokraterna i Södertälje beslutade vid representantskap 010125 att bifalla motionen.

MOTION 581

SÖDERHAMNS ARBETAREKOMMUN

Översyn av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) skall personer inom vissa sk personkretsar erhålla insatser för särskilt stöd och särskild service. Stöd och service skall ges av kommuner och landsting.

Inom den tredje personkretsen ryms personer med ”andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder....om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service”.

Insatserna för särskilt stöd och service räknas upp i tio punkter. Den tredje personkretsen omfattas inte av insats enligt punkt 10: ”daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig”.

Lagens 5 § säger:

”Verksamhet enligt denna lag skall främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för de personer som anges i 1 §. Målet skall vara att den enskilda får möjlighet att leva som andra.”

Enligt socialstyrelsens statistik (Socialtjänst 1998:6) hade 1998-01-01 ca 50 000 personer beslut om insatser enligt LSS, därav ca 2 000 personer på grund av psykiska funktionshinder (ca 4 %). Detta innebär att endast ungefär 10 % av det beräknade antalet personer med psykiskt funktionshinder erhöll insats enligt LSS.

Det har i praktiken visat sig att de psykiskt funktionshindrade i alltför liten utsträckning erhållit stöd och service enligt lag. Detta kan ha olika orsaker, t ex att man inte har rätt till stöd i sin bostad, att man inte har rätt till deltagande i daglig verksamhet, att ”klassificeringen” av personer i olika personkretsar missgynnar någon grupp. Ett problem kan också vara att LSS ”tagit över” från socialtjänstlagen i vissa avseenden.

Psykiskt funktionshindrade personer är en särskilt svårt utsatt grupp i vårt samhälle, därför föreslås

- 1) att partikongressen uppdrar till riksdagsgruppen att initiera en översyn av lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och då med särskild hänsyn tagen till gruppen psykiskt funktionshindrade.

Lillemor Lööf

Söderhamns arbetarekommun antar motionen som sin egen den 25 april 2001.

MOTION 582

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

En storstadspolitik för att utveckla hela Sverige

Storstäderna och däribland Malmö präglas idag av dubbla budskap. Å ena sidan är tillväxten hög, företag startas och sysselsättningen ökar. Men samtidigt finns det många människor som fortfarande är långt ifrån arbetsmarknaden och som inte överhuvudtaget känner igen sig i framgångsbudskapet.

Den politiska utmaningen ligger i denna dubbelhet som finns i storstaden. Samtidigt som den innehåller mycket positivt, många saker som är omöjliga att uppnå utan den koncentration som den stora staden innebär, ger samma koncentration också förutsättningarna för många negativa konsekvenser.

Storstadens kostnader kommer av den hårda segregation som lätt uppkommer i tider av stor rörlighet. I denna rörelse ser vi hur det i städerna etableras en överrepresentation av sociala problem. I stadens anonymitet döljer sig missbruk, psykisk ohälsa och utanförskap. Till storstadsområdena drar sig många medborgare med kort tid i landet, människor med längre väg till arbetsmarknad och ett integrerat liv i samhället.

Samtidigt innebär storstaden att det finns underlag för förändring, här kan nya mervärden skapas genom att det ovana möter det invanda och att nya impulser ges äldre strukturer.

En storstadspolitik måste bygga på det faktum att en tillväxt av jobb, en höjning av förvärvsfrekvensen i exempelvis Malmö inte hotar tillväxten av arbetstillfällen på andra ställen i regionen eller Sverige. Snarare kan fungerande storstadsregioner, genom att aktivt flytta medborgare från passivt bidragberoende till självförsörjning, bidra till det underlag som krävs för en aktiv regionalpolitik i Sverige. Storstadsregionerna i Sverige konkurrerar inte med mindre tätbefolkade områden i Sverige utan med andra tätbefolkade områden utanför landet.

Dagens skatteutjämningsystem innebär att Malmö ges samma möjligheter som städer med annan struktur att ge sina medborgare lika service för motsvarande skatteuttag. Därmed bidrar skatte- och kost-

nadsutjämningsystemet till ett jämlikare Sverige.

Sverige fick med storstadspropositionen en nationell storstadspolitik och ett nytt politikområde skapades. Detta får inte ta slut med eventuella extrainsatser inom storstadspropositionens ram, utan måste fortsätta utvecklas.

Storstädernas speciella situation med dess problem och möjligheter måste fortsatt vara i fokus på den politiska dagordningen även efter storstadspropositionens verkningstid. Malmös utveckling kan exemplifiera varför detta är nödvändigt.

Malmö såväl som andra storstäder har ett inflyttningsöverskott. I Malmö består detta inflyttningsöverskott i huvudsak av utrikes födda personer, varav många är nyanlända i Sverige. Att skapa en positiv integrationsprocess för dessa kräver särskilda insatser. I motsats till stora delar av landet innebär denna inflyttning en föryngring av befolkningen, vilket rätt utnyttjat ger gynnsamma förutsättningar för tillväxtpotentialerna i Malmö och Sverige.

Storstadspropositionen och det lokala utvecklingsavtalet har bidragit till en positiv utveckling i Malmö. Förvärvsfrekvensen steg under år 2000 från 61 till 64 procent. Det var en procentenhet mer än i riket, men fortfarande ligger riksgenomsnittet 10 procentenheter högre.

Den låga förvärvsfrekvensen i Malmö är framförallt ett utslag av den låga sysselsättningsgraden bland den utrikes födda andelen av befolkningen i yrkesverksam ålder. Sysselsättningen bland dessa steg högre än genomsnittet i Malmö under år 2000, men fortfarande uppgår förvärvsfrekvensen bland de utrikes födda i Malmö endast till drygt 40 procent.

För att förvärvsfrekvensen i Malmö skall normaliseras, och inte minst för att nå målet om 80 procents förvärvsfrekvens år 2004, krävs en stark ökning under en följd av år framåt. Storstadspropositionen och det lokala utvecklingsavtalet är ett viktigt verktyg för att lyckas med detta, men det kommer behövas särskilda insatser under många år framöver. Särskilt viktigt är det att slå vakt om det samarbete som kommunen byggt upp tillsammans med arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

Kostnaderna för ekonomisk hjälp sjunker i Malmö som på många andra orter i landet. Dock inte lika mycket. Även här krävs det ett fortsatt stort engagemang för att kunna dra ned kostnaderna och få människor i arbete.

Fortfarande har Malmö strukturella problem och det fortsatta inflyttningen av utrikes födda personer ställer stora krav på fortsatta insatser de närmsta åren. Vi har inte råd, varken mänskligt eller ekonomiskt, att misslyckas med detta.

Malmös bild av utvecklingen är likartad i många av de kommuner som är berörda av storstadspolitiken och de lokala utvecklingsavtalen. För Sveriges utveckling är det nödvändigt att vi klarar denna problematiken. Klarar Sverige av att hantera storstädernas dubbelhet; att utnyttja den

potential som ligger i tätbefolkade områden, samtidigt som man klarar att utjämna de oerhört stora skillnader som finns inom städerna, då kan problemen omformas till möjligheter som hela Sverige tjänar på.

Först då förmår vi föra en politik som utgår ifrån hela Sveriges förutsättningar, först då förmår vi formulera en politik där alla i Sverige boende räknas, där allas potential tas tillvara.

Med anledning av ovanstående föreslås:

- 1) att storstadspolitiken permanentas och görs till ett naturligt inslag i en politik för att utveckla hela Sverige.

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie partikongressen som Arbetarekommunens egen.

Björn Gudmundsson
sekreterare

MOTION 583

ÖRNSKÖLDVIKS ARBETAREKOMMUN

Värdig fritid i stället för vård.

Den ekonomiska saneringen har slagit hårt mot många unga i framförallt storstadsregionerna. Allt fler unga män eller barn, enligt FN:s barnkonvention, behöver vård genom LSU, LVU eller LVM. Alla dessa lagar syftar till att bryta ett mycket destruktivt beteende hos den som tvångsomhändertas.

Grovt våld, missbruk och kriminalitet ökar bland de unga och detta kan vi aldrig acceptera.

I vårpropositionen 2000 tillfördes SiS, Statens institutionsstyrelse, 95 mkr för att skapa nya platser i så kallade §12-hem. Trycket på fler platser var stort eftersom behovet ökat. Den ursprungliga planeringen för att tillgodose behovet för de som dömts till sluten ungdomsvård, LSU, var 10 platser men idag finns ett 60-tal intagna enligt LSU.

Denna negativa trend måste brytas. I många förorter med stora grupper invandrarungdomar finns inga bra fritidsalternativ. Idag finns 700 Folkets hus spridda runt om i landet men i de befolkningstätaste delarna fattas bra samlingslokaler med trygga vuxna som ger gränser, trygghet och bekräftar att jag duger.

Aldrig har våra barn och unga varit så utsatta som idag från det kommersiella och därför behövs motpolerna mer än någonsin.

Varje omhändertagande enligt dessa lagar kostar minst 1-2 mkr. Pengar som skulle ge bra förebyggande insatser och våra unga chans till en bra fritid.

Vi har klarat landets ekonomi och nu måste vi vända dyr vård till bra fritid.

Jag yrkar:

- 1) att speciella resurser tillförs, riktade för att vända utvecklingen i ungdomsgruppen främst i storstadsregionerna.

Lena Näslund

Örnsköldsviks Arbetarekommun beslutade vid sitt representantskapsmöte den 25 april 2001 att anta motionen som sin egen och överlämna den till partikongressen 2001.

MOTION 584

EKSJÖ ARBETAREKOMMUN

Förbättra riksnormen för försörjningsstödet i syfte att stimulera till sysselsättning/arbetsutbildning

Det finns alldeles för många människor i vårt land som har svårt att komma ut på arbetsmarknaden och som därför varit hänvisade till socialbidrag under lång tid. Alltför många av dem är missbrukare, psykiskt störda och/eller psykosocialt handikappade, som inte kan få del av arbetsmarknadsåtgärder eller A-kassa då de inte bedöms "stå till arbetsmarknadens förfogande."

Tidigare har normen för försörjningsstödet varit något högre för dem som deltagit i någon form av sysselsättning. Detta togs bort för några år sedan. Varför?

En höjning av försörjningsstödet med några hundralappar kan vara den stimulans som gör att man kan komma igång med och genomföra en arbetsutbildning tillräckligt länge för att bryta den onda cirkeln med arbetslöshet och bidragsberoende, och förhoppningsvis komma ut på arbetsmarknaden.

Jag föreslår:

- 1) att riksnormen för försörjningsstödet höjs för bidragstagare som genomgår sysselsättning/arbetsutbildning i samråd med socialtjänsten

Inger Stenström

Eksjö socialdemokratiska förening

Eksjö Arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte den 21 april 2001 beslutat översända motionen till partikongressen som arbetarekommunens egen. Lars Aronsson ordförande.

Skadeståndsansättning

En kvinna som erhåller skadeståndsansättning då en närstående man dömts för misshandel eller kvinnofridsbrott, oavsett storlek, skall inte behöva se sitt skadestånd som inkomst vid t.ex. ansökan om ekonomiskt bidrag från socialtjänsten.

Kvinnor som levt med en man som misshandlat henne behöver ofta en tid av rehabilitering eller annat som gör att kvinnan kan gå vidare i livet. Skadeståndet skall kompensera kvinnan för det lidandet hon utstått och för den kränkande och förnedrande behandling hon har fått utstå från mannen/brottslingen.

I allt för många socialtjänster ser man skadeståndet som en inkomst och nekar därför kvinnan det försörjningsstöd som hon kanske behöver efter en skilsmässa.

Vi föreslår att kongressen uttalar:

- 1) att skadestånd inte skall räknas som inkomst vid ansökan om försörjningsstöd.

Anna Lena Mellquist, Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun

Motionen antagen som sin egen vid medlemsmöte i Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun den 23 april 2001.

Hemlöshet är inte bara att sakna tak över huvudet

Varje människa har rätt till drömmar, visioner och hopp om ett gott liv.

Våra utgångspunkter och förutsättningar i livet är däremot olika och ibland djupt orättvisa. Vi kan dessutom hamna i svårigheter som t.ex. arbetslöshet eller personliga trauman och ibland är det rena tillfällighet som gör att våra nätverk raderas med åtföljande problem kanske t o m hemlöshet som en konsekvens.

En grundidé i vårt samhälle är att alla människors "lika värde", rättigheter och skyldigheter. Drabbas du av svårigheter, skall du ha rätt att komma tillbaka till arbetslivet och samhällsgemenskapen.

Ett samhälle med stora klyftor mellan fattiga och rika, sätter upp synliga och osynliga gränser och hindrar människors utveckling och delta-

gande i samhället. Det är därför en av socialdemokratins främsta uppgift att arbeta för ett välfungerande och solidariskt samhälle där individen känner trygghet och stöd i sin individuella och personliga utveckling, får hjälp när problem uppstår och möjlighet att ta ansvar.

Hemlöshet är inte förenligt med ett välfärdssamhälle. När problemet skall angripas krävs insatser både för att förhindra att problemet uppstår och för att hantera den problematik som redan finns. En övergripande utmaning är solidaritetstanken och kampen mot diskriminerande attityder.

För att bekämpa hemlöshet krävs flertal och olika insatser

- att förebyggande insatser sätts in för att förhindra vräkningar etc.
- att kommunerna ges ett tydligt ansvar att tillhandahålla dels tillfällig bostad, dels varaktigt boende med individuellt anpassat stöd,
- att befintliga resurser organiseras bättre,
- att möjligheter att komma ur hemlösheten förbättras genom att den enskildes rättigheter och resurser tas tillvara och förstärks,
- att den enskildes valmöjligheter utökas, inte minst genom bostadsbolagen och frivilligorganisationernas bostäder.

De hemlösa har det gemensamt att de inte kunnat skaffa eller behålla en bostad.

Flertalet hemlösa är missbrukare eller psykiskt sjuka.

Att skaffa en bostad i Stockholmsområdet har senaste tiden blivit svårare på grund av bostadsbristen. För att det överhuvudtaget skall vara möjligt att få en bostad krävs att man har regelbunden inkomst och inga betalningsanmärkningar. I många fall godtas inte socialbidrag, eftersom prövning sker varje månad.

För flera grupper finns en rättighetslagstiftning som inkluderar rätt till boendestöd. Att denna lag inte minskar hemlösheten, kan bero på att den hemlöse inte hävdar sin rätt, att lagen tolkas restriktivt av kommunen på grund av otillräcklig resurstilldelning eller att den hemlöse inte vistas i den kommun där han eller hon är folkbokförd

För att lösa hemlöshetsproblemet krävs att man gör en annorlunda avvägning mellan den hemlöses önskemål och omgivningens krav och att man preciserar fördelningen

I Stockholmsområdet finns drygt 4 000 hemlösa enligt den definition som Socialstyrelsen använde vid den nationella inventeringen. 80 % av de hemlösa som har kontakt med socialtjänsten har ett missbruk enligt personalens bedömning. Andelen hemlösa kvinnor har ökat. Andelen hemlösa med psykisk störning har markant ökat med en fördubbling från 1993 till 1998.

VI VILL PEKA PÅ NÅGRA ÅTGÄRDER FÖR ATT MINSKA HEMLÖSHETEN

Förebyggande insatser

Det viktigaste är att den enskilde kan behålla sin bostad och därmed sin grundtrygghet i tillvaron. Det är viktigt att lagar som rör boendet skrivs om så att hyresvärden är skyldig att ta kontakt med socialtjänsten vid fara för vräkning.

En aktiv skuldsanering

Många av de hemlösa har stora ekonomiska skulder. För de allra flesta är skulderna omöjliga att återbetala. Skulderna gör att många människor tvingas leva ett ovärdigt liv. Det är inte rimligt att man i vårt samhälle har en konstruktion där banker och kronofogden dömer människor till hårdare straff, ibland livslånga, än de ordinarie domstolarna. Därför bör en förbättrad skuldsanering införas.

Hyresgaranti

Hemlösa som klarar ett eget boende, men på grund av en ekonomisk trasslig bakgrund inte kan ta sig tillbaka till hyresmarknaden, kostar samhället stora resurser. Gruppen behöver oftast riktad samhällsservice på grund av sin otrygga bostadssituation och löper också en risk att förfalla i missbruk eller brottslighet, då bostaden är en grundförutsättning för ett socialt etablerat liv. För att minska hemlösheten och ge människor en möjlighet att själva ordna en bostad, bör någon typ av hyresgaranti införas till ett antal bostadslösa.

Ett tydligare ansvar

Det måste vara klart vilken kommun som är ansvarig för bostadsförsörjningen och för anvisning av bostad till varje hemlös. Varje kommun skall ha skyldighet att svara för att kommuninnevanorna som tillhör utsatta grupper, har möjlighet till ett varaktigt boende, även om de är missbrukare, psykiskt sjuka och personer med neurologiska skador. Ansvaret bör åvila den kommun där bostadslösheten har uppkommit och i vilken den hemlöse haft en egen bostad och varit folkbokförd. Anskaffar en kommun en bostad åt en hemlös i en annan kommun, skall överenskommelse träffas om fortsatt ansvar för den hemlöses behov av sociala insatser. Om denna ansvarsfördelning inte kan lösas mellan kommunerna på frivillig väg bör frågan lösas med lagstiftning.

Befintliga resurser organiseras bättre och förstärks

Många hemlösa är psykiskt sjuka eller har missbruksproblem. Kommuner och landsting behöver se över sina organisationer för hemlösa så att de resurser som finns utnyttjas bättre. Särskilt behöver samarbetet mellan landstingens psykiatri och kommunernas socialtjänst öka. Fungerande vårdkedjor behöver skapas så att varje hemlös, liksom alla andra, får grundläggande behov tillgodosedda, vari ingår boende. Därför är regeringens nationella handlingsplan för hälso- och sjukvården mycket viktigt där det framgår att åtföljande statsbidrag ska användas för att stärka den lokala hälso- och sjukvården samt psykiatrin.

”Boendetrappa”

För många hemlösa kan det vara lämpligt med en (”boendetrappa”) som väg till en egen bostad, inackorderingshem, gruppboende, träningslägenhet eller ett omvårdnadsboende. Därför bör kommunen tillskapa fler omvårdnadsboenden för de personer som inte aktivt orkar förändra sina liv i syfte att förbättra deras sociala situation och minska missbruket. Dessutom vill vi att hemlösa skall ha rätt att vara med att bygga egna bostäder enligt engelsk modell, och att i varje nybyggnadsprojekt skall ett antal lägenheter garanteras till försöksboende.

Frivillighetsorganisationer

Frivillighetsorganisationernas anslag för uppföljning, stöd, metodutveckling bör förstärkas så att det blir ett reellt alternativ och komplement till det offentligas fältarbete, vård, behandling och bostäder.

Den enskildes rättigheter förstärks

Vi vill att varje hemlös har rätt att kräva en egen kontaktperson, som följer honom/henne genom behandlingen och ser till att myndigheten tar sitt ansvar. Kontaktpersoner skall komma från en neutral organisation.

Ökad kunskap

Trots mångårig forskning och ett antal stora utvecklings- och metodprojekt är kunskapen om hemlöshet och sociala utslagningsmekanismer relativt låg. Tyvärr används inte heller den kunskap som finns. Frågan måste alltid ställas, vad är det som brister i socialtjänsten, vår offentliga sektor och olika stödfunktioner, men också i bostadsmarknad och bostadspolitik, när människor från en etablerad situation med arbete och bostad på några månader kan hamna på gatan.

Det finns också få studier där man har tillfrågat de hemlösa själva. Genom att genomföra regelbundna undersökningar för att undersöka/fråga de hemlösa själva om deras syn på kommunens vård och behandling och bostadspolitik och möjlighet att förändra sin egen situation så kan kommunerna förbättra sitt bemötande.

Vi föreslår därför partikongressen besluta:

- 1) att partistyrelsen gemensamt med berörda organ får i uppdrag att verka i enlighet med motionens intentioner

Stockholms Arbetarekommun Stockholms Läns Partidistrikt

MOTION 587

SÖDERHAMNS ARBETAREKOMMUN

Rätten till en bostad

I vårt land finns idag många hemlösa personer, framför allt i storstadsområdena.

Orsakerna till dessa personers situation kan variera. Men det är väl känt att utan en bostad som fast punkt är möjligheterna att lösa problem och att bygga på en ljusare framtid försvinnande små.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 25:

” 1. Envar har rätt till en levnadsstandard som är tillräcklig för hans egen och hans familjs hälsa och välbefinnande, däri inbegripet föda, kläder, bostad, hälsovård och nödvändiga sociala förmåner, vidare rätt till trygghet i händelse av arbetslöshet, sjukdom, invaliditet, makes död, ålderdom eller annan förlust av försörjning under omständigheter, över vilka han icke kunnat råda.....”

Regeringsformen (svensk grundlag):

”2 §. Den offentliga makten skall utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd skall vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Det skall särskilt åläggas det allmänna att trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt att verka för social omsorg och trygghet och för en god levnadsmiljö.....”

Socialtjänstlagen anger kommunernas skyldigheter gentemot sina medborgare.

Genom denna lag garanteras kommuninnevärdaren ”tak över huvudet”.

En hemlös människa har allt stöd i lagstiftning och annat regelverk för att samhället skall erbjuda en bostad. Stödet måste också omfatta att en bostad skall finnas även för den som inte lyckas ”sköta sig”. Det betyder att samhället för dessa personers räkning måste mobilisera alla resurser för att lösa bostadsfrågan och för att få boendet att fungera.

Därför föreslås att partikongressen beslutar

- 1) att de bostads- och hemlösas situation tas upp till behandling vid kongressen och
- 2) att kongressen framför kravet att riksdag och regering genom myndighetsutövning och andra åtgärder, t ex utvecklingsprojekt för att finna olika modeller för boende, skapar förutsättningar för kommunerna att helt och fullt leva upp till lagstiftningens intentioner.

Lillemor Lööf

Söderhamns arbetarekommun antar motionen som sin egen den 25 april 2001.

Om svensk drogpolitik

Sveriges drogpolitik lär vara en av de strängaste i världen. Trots det hävdas det av många att den är föga lyckosam, det vill säga den lär inte påtagligt hindra ungdomar från att börja med droger och den misslyckas oftast i sina avvänjningsförsök.

Inte heller är den förda politiken påtaligt lyckosam i sina försök att förhindra drogrelaterad kriminalitet vare sig denna består i småbrott för att få pengar till den dagliga dosen eller stora brott i form av införsel av stora drogpartier till Sverige.

Den förda svenska drogpolitiken skulle därför förmodligen må bra av att bli granskad inte bara i relation till sig själv utan även till andra länders förda drogpolitik.

Jag föreslår därför:

- 1) att regeringen snarast tillsätter en utredning för granskning och moralneutral värdering av så väl svensk som jämförbara länders drogpolitik.

Svante Erhardson Roslags - Näsby's socialdemokratiska förening

Täby AK har vid medlemsmöte den 26 april 2001 beslutat att anta motionen som sin egen.

Täby den 26 april 2001

Bristande undervisning om missbruk

Centrum för utvärdering av socialt arbete, CUS, heter en enhet på Socialstyrelsen som nyligen avslutat en studie av i vilken utsträckning kunskap om alkohol och andra droger förmedlas vid några olika högskoleutbildningar.

Det är närmare bestämt kursutbudet inom utbildningarna till läkare, sjuksköterska, apotekare, socionom, socialpedagog och psykolog som undersökts. Dessa yrkesgrupper förväntas komma i kontakt med personer som är i behov av insatser på grund av drogrelaterade problem. Sammanlagt finns dessa utbildningar vid 58 orter och 53 har svarat på den enkät som skickades till ansvariga vid respektive utbildning.

Av redovisningen kan man utläsa att det är stor variation på antal poäng i utbildningen och att det dessutom är skillnad på om det är obli-

gatorisk kurs eller frivilligt valda delar. Det är till och med möjligt att den som i sin profession dagligen möter människor med missbruksproblem, inte har fått några som helst kunskaper inom detta område under hela sin grundutbildning.

Missbruksproblemen orsakar stora ekonomiska och humanitära skador i vårt samhälle och det är av stor vikt att ovan uppräknade yrkesgrupper har kunskap om hur missbruk kan upptäckas.

Jag anser att detta är en viktig utbildningspolitisk fråga och yrkar:

- 1) att dessa utbildningar ska ingå en obligatorisk kurs som ger kunskap om missbruk
- 2) att våra ledamöter i utbildningsutskottet vidtar nödvändiga åtgärder för att förbättra situationen.

Lena Näslund

Örnsköldsviks Arbetarekommun beslutade vid sitt representantskapsmöte den 25 april 2001 att anta motionen som sin egen och överlämna den till partikongressen 2001.

MOTION 590

VÄRMDÖ ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

Behandling med farmakologiska preparat inom missbrukarvården

De senaste åren har diskussionen om olika farmakologiska behandlingsmodeller som komplement till "traditionell" behandling för personer med ett heroin- eller annat drogberoende blivit allt intensivare. Detta på grund av att man börjat använda preparat som ger bättre effekt mot beroendet men också som en del i jakten på kostnader inom missbrukarvården. Sedan flera år används inom Stockholm läns landsting underhållsbehandling av metadon tillsammans med viss daglig verksamhet, som en behandlingsmodell för patienter med ett långvarigt heroinberoende. Verksamheten bygger på ett mycket nära samarbete mellan metadonmottagning och socialtjänsten och i förekommande fall behandlingshem/stödboendehem. För många av socialtjänstens klienter har denna behandlingsmodell visat sig vara mycket framgångsrik. Rätt använd har den också visat att det inte behöver finnas någon motsättning mellan metadonbehandling och annan behandling. Liknande behandlingar finns också på andra orter i Sverige.

Nu finns även andra preparat som man från beroendevården inom Stockholm läns landsting, men troligen också andra landsting i landet, vill använda i behandling av heroinister. Det preparat som för tillfället är

mest aktuellt är medlet Buprenorfin med produktnamnet Subutex. Behandling med Subutex vänder sig i första hand till en grupp missbrukare med ett inte så långvarigt heroinberoende (1-4 år). Tilläggas kan att Subutex idag också används vid avgiftning i såväl beroendecentrum nord som beroendecentrum syd inom Stockholm läns landsting.

Inom Stockholms landsting har under våren 2000 börjat såväl en större studie på Subutex patienter (ca 30 st.), som en reguljär underhållsbehandling med Subutex. De som är med i dessa verksamheter ska varje dag ta sitt Subutex vid mottagning, lämna UP 3 ggr/vecka och en gång i vecka delta i återfallspreventionskurs. Man kommer däremot inte att från landstinget tillhandahålla boende eller daglig sysselsättning för dessa patienter. Det ställs dock krav på någon form av ordnat boende för att komma med i programmet.

Ett av problemen med Subutex är att läkemedelsverket har givit fri förskrivning på detta preparat. Metadon får till skillnad från Subutex endast förskrivas av läkare vid narkomanvårdsenhet efter utredning av såväl socialtjänst som narkomanvårdsläkare och till sist beslut av metadonkonferens. Kring hanteringen av Metadon finns också ett särskilt regelverk. Den fria förskrivningsrätt av Subutex är som jag och många med mig inom såväl landstingets som socialtjänstens missbrukarvård, ser det inte alls bra. I tex. Frankrike där Subutex har fri förskrivning har man idag mycket stora problem med missbruk av Subutex. Vi riskerar att få in ytterligare ett preparat som missbrukas. Ett preparat att lägga till de andra preparaten vi har att brottas med. En indikator är att Subutex redan idag har ett pris på gatan.

Till det kan sedan läggas diskussionen om s.k. "harm reduction" som är ett socialpolitiskt synsätt och en hantering av missbruk och missbrukare som med skrämmande resultat, vuxit sig stark i vissa länder i Europa. Denna väg och socialpolitiska synsätt har vi Socialdemokrater varit pådrivande och lyckosamma i att få Sverige att ta klar ställning mot. Gäller detta ställningstagande fortfarande eller ser vi de första stegen mot en uppluckring av denna linje?

Andra preparat, för såväl narkomaner som alkoholister, diskuteras och prövas.

Rätt använda tror jag att vissa av dessa nya farmakologiska preparat kan spela en viktig roll inom missbrukarvården. Behandling ska dock ske i ytterst kontrollerade former, i speciella program och efter socialpolitiska ställningstaganden. D.v.s. på ungefär samma sätt som när Metadon introducerades som behandling. Tilläggas kan att den forskning som finns inom området visar att dessa preparat får full drogavvänjande effekt i kombination med beteendepåverkande behandling.

Jag yrkar med anledning av vad ovan anförts:

1) att Läkemedelsverket får i uppdrag att drar in den fria förskriv-

ningsrätten av Subutex.

- 2) att Subutex endast får skrivas ut av läkare vid narkomanvårds- eller annan beroendeenhet och endast till klienter som deltar i av socialstyrelsen godkända behandlingsprogram.
- 3) att riksdagen ger socialstyrelsen i uppdrag att utforma riktlinjer för hur olika farmakologiska preparat i missbrukarvården får hanteras.
- 4) att partistyrelsen initierar socialstyrelsen till en diskussion om hur dessa preparat används och vilken effekt de vid en genomtänkt eller ogenomtänkt användning kan komma att få för påverkan på drogpoliticy i Sverige och för missbrukarvården i Sverige.

Gustavsberg 010401

Jösta Claesson

Värmdö Arbetarekommun har vid sitt medlemsmöte 2001-04-23 beslutat översända motionen till kongressen som enskild.

Rätt till en god bostad

MOTION 591

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Boendet är fortfarande en viktig välfärdsfråga

Under socialdemokratins framväxt har boendet utgjort en mycket viktig del av uppbyggnaden av välfärdssamhället. Målet att alla, oavsett ursprung och ekonomisk ställning, skall kunna erbjudas ett värdigt boende som överensstämmer med den livssituation man befinner sig i är djupt förankrad i rörelsen.

Samhällets engagemang för att tillfredsställa medborgarnas behov av välplanerade bostäder har under decennier imponerat på omvärlden som sett Sverige som förebild i denna för hälsan och för den personliga integriteten så viktiga fråga. Samhället har fördelat de gemensamma resurserna för att olika upplåtelseformer ska ge hushållen möjlighet att engagera sig i den omfattning man skälvt önskat under livets gång. På 50 och 60 talet byggde bostadskooperationen och landets kommuner upp våra allmännyttiga bostadsstiftelser i syfte att höja bostadsstandarden för hushållen som i växande omfattning kom att bosätta sig i landets tätorter. Bostadsrätten har i likhet med hyresrätten byggts ut i takt med att

samhället har ansett att det är angeläget att ge medborgarna möjlighet att engagera sig i sitt boende genom demokratiskt inflytande, delägande med egen kapitalinsatts. Småhusboendet har under åren getts goda förutsättningar framför allt efter miljonprogrammets genomförande på 70-talet. Samhället har stimulerat utbyggnaden av småhus vilket har inneburit att man tillvaratagit människors intresse för att självständigt utveckla sin boendemiljö.

De tre upplåtandeformerna har utvecklats under en lång period. Fördelningen av landets ca 4,1 miljoner lägenheter är 43 procent egna-hem, 40 procent hyresrätt och 17 procent bostadsrätt.

Under 90-talet har samhället steg för steg övergivit den tidigare ambitionen att alla skall kunna efterfråga ett boende som passar den livssituation man befinner sig. Alltmer förlitar man sig på att marknaden skall tillfredställa hushållens bostadsbehov.

Den största förändringen skedde genom skattereformens genomförande och det systemskifte som blev resultatet. Effekterna för boendet är att boendekostnaderna steg brant på kort tid. En viktig orsak till detta är att man i skattereformen beslutade att boendet skulle belastas med kapitalbeskattning (fastighetsskatt). Samtidigt bestämdes att boendet också skulle ses som konsumtion och beläggas med moms. Detta ledde till att man fick dubbel beskattning av boendet. Självfallet ledde detta till att bostadsbyggandet kollapsade och de negativa återverkningarna på nyproduktionen från 1980- talets slut känner vi alla till.

Skattesatsningen på nyproducerade bostäder och på boendet som helhet överstiger alla rimliga gränser för att nya bostäder för alla grupper ska kunna produceras. De radikala nedskärningarna på boendet motiverades inte av den så kallade finanskrisen utan till stora delar av skatteomläggningen. Okunnigheten om detta samband är stor. Målet för nedskärningar av räntebidragen och ökad beskattning av bostadssektorn var att man skulle få balans mellan kostnader och intäkter i satsbudgeten. Idag är boendet istället en riktig "Mjölkkossa" för staten. Det som skulle bli balans är i dag istället ett årligt överskott från bostadssektorn på ca 30 miljarder per år för staten.

Läget idag är att man överlätit åt marknadskrafterna att hävda samhällets ambitioner för en fungerande bostadsmarknad. Resultatet är en starkt växande bostadsbrist och en osund utveckling på alla tillväxtorter med kraftigt höjda priser på både produktion och överlåtelse av bostäder som följd.

Dagens förutsättningar

Ett absolut villkor för att producera bostäder idag är att produkten är efterfrågad till det pris som den kan levereras för. Detta gäller oavsett upplåtelseform och marknad. En överhettad marknad skapar alltid höjda priser för framställning av produkter likväl som en marknad med

Underskott på bostäder skapar höga priser på befintliga bostäder och

nyproducerade bostäder osv.

Tidigare buffertar för risktagande är mycket dränerade efter 90-tlets systemskifte.

Kreditgivarna belånar fastigheterna upp till i bästa fall 9.500 kr per kvadratmeter och staten lämnar räntestöd inom samma kostnadsgräns.

Om produktionskostnaden uppgår till 16 000 kr m² betyder det således att hushållet eller fastighetsägaren måste betala mellanskillnaden som egen kapitalinsats eller – för fastighetsägaren – med eget kapital. Detta är en dramatisk omställning att hantera på en marknad av Umeås storlek. Att det i storstäderna finns exempel på oerhört mycket högre kapitalinsatser är ingen tröst.

Det är fortsättningsvis angeläget att det byggs bostäder för olika grupperns behov. Detta reser krav på att alla upplåtelseformer ska ges samma förutsättningar. Hyresrätten är ett utmärkt boende för unga som flyttar hemifrån och för dem som av olika skäl inte vill eller kan investera i sitt boende.

Bostadsrätten är ett intressant alternativ för dem som vill bo med stort inflytande och är beredda att investera egna medel för att skapa en bra boendemiljö.

Äganderätten attraherar stora grupper framförallt barnfamiljer till ett boende där man fattar alla beslut själv och gör sina investeringar efter eget intresse.

Det är lovt att ett investeringsbidrag till hyresrätter har aviserats av bostadsministern, men samhället bör göra mer för att stimulera hushållen till att i rimlig omfattning kunna investera i sitt framtida boende. Ett investeringsbidrag, eller sänkt moms på byggandet, kommer att ge förutsättningar för rimliga insatser i bostäder och skapa en stabilare och mer långsiktig bostadsproduktion.

Det är också angeläget att skapa neutralitet mellan upplåtelseformerna hyresrätt, bostadsrätt och äganderätt, om man vill uppnå någon form av rättvisa för en utbyggnad av bostäder till alla som är i behov av ett boende.

Idag är äganderätten gynnad genom att den förutom räntebidraget har möjlighet att göra avdrag på 30 procent av räntekostnaderna. Motsvarande möjligheter finns i upplåtelser med hyres- och bostadsrätt.

Med den inriktningen samhället har idag på boendet vore det angeläget att stimulanser till bosparandet lyftes fram då skillnaderna mellan hushållens sparande och de insatsnivåer som krävs för att köpa sig in på bostadsmarknaden är mycket stor. Fastighetskatten och förfarandet med omräkningstal bör ses över och ersättas med en förenklad form av beskattning som riktar in sig på målet att när vinst uppstår tas skatten ut av den som är berörd.

Med hänvisning till ovanstående yrkas att kongressen beslutar uttala

sig för:

- 1) att statens bidrag och beskattning utformas neutralt så att ingen upplåtelseform gynnas framför andra,
- 2) att den samlade beskattningen av bostäder reduceras i syfte att sänka boendekostnadernas andel av hushållens konsumtionsutgifter,
- 3) att produktionen av bostäder till rimliga kostnader stimuleras genom ett investeringsbidrag eller genom minskad byggmoms,
- 4) att bosparandet stimuleras i syfte att förbättra hushållens förmåga att efterfråga både nyproducerade bostäder och bostäder i beståndet.

Marie-Louise Rönmark

Umeå arbetarekommun har vid sitt representantskapsmöte 2001 03 25 behandlat motionen och beslutat att tillstyrka motionen samt att anta den som sin egen.

MOTION 592

ARBETAREKOMMUNEN I VÄSTRA GÖTEBORG

Det goda boendet

1990-talet var i många avseenden ett ur välfärdssynpunkt förlorat årtionde. Den ekonomiska krisen tvingade oss till en rad tuffa och besvärliga beslut, varav ett stort antal ledde till försämringar inom viktiga välfärdsområden. Det innebar också att inkomst- och förmögenhetsklyftor återigen ökade. Barnfamiljer och de sämst ställda pensionärerna har halkat efter.

Även på det bostadspolitiska området innebar 1990-talet en reträtt. Under nittiotalet urholkades Bostadsförsörjningsansvaret och finansieringssystemet försämrades. Utvecklingen ledde till att vi fick en stor mängd outhyrda lägenheter runt om i landet. Bostadsbyggandet minskade kraftigt, främst när det gäller det byggandet av hyresrättslägenheter.

Nu är situationen en annan. En framgångsrik budgetsanering och ekonomisk politik har bidragit till att arbetslösheten minskar och sysselsättningen ökar. Tillväxten är bland de högsta i Europa och ligger på nivå som motsvarar 1960-talets. Prisökningar och räntor är låga och reallönerna stiger. I år ökar kommunsektorns skatteintäkter samtidigt som statsbidragen till kommunerna ökar. Detta har gett förutsättningar för att öka efterfrågan på bostäder.

Det är nu viktigt att vi använder den ökade tillväxten på ett sätt att vi motverkar segregation och orättvisa mellan människor. Hur vi bor, var vi bor och vad det kostar att bo påverkar i hög grad vår livssituation och våra möjligheter i livet. S-kvinnor och Svenska Byggnadsförbundet anser att alla har rätt till en god bostad till ett skäligt pris, med modern utrust-

ning och av den storlek som motsvarar familjens behov. Detta är kärnan i den sociala bostadspolitiken. Därför har vi gemensamt motionerat i riksdagen hösten år 2000 om detta och medverkat tillsammans på Bomässan Bo01 i Malmö sommaren 2001 med visionen Kvarteret Framtiden. Bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken, lika viktig som en bra skola, vård och omsorg.

Den sociala bostadspolitiken har bidragit till en hög boendestandard För att Sverige ska fortsätta att ligga i täten vad gäller goda bostäder även på 2000-talet krävs att ett ekologiskt tänkande får genomslag såväl i bostaden som i dess omgivning. För kommande generationer är det ekologiskt uthålliga samhället en förutsättning för människors vardagsliv. Nu har vi chansen att lägga grunden till en ny livsstil.

De ekologiskt satsade statliga medlen bör därför även innehålla möjligheter till att riva miljöfientliga boendemiljöer och som ett led i att sätta fart på om- och tillbyggnad av bostäder. Vi behöver även bättre långsiktig planering av nyproduktionen, en effektivare samordning mellan kommunala planeringsorgan, de boende och byggproducenterna.

Produktions- och kapitalkostnaderna är för höga. Detta ger alltför höga hyror och priser för de boende, särskilt i tillväxtorterna. Detta leder till social segregation och sämre boendestandard för hushåll med låga inkomster. Detta skulle kunna motverkas genom att ett statligt investeringsbidrag infördes som ett tak mot för höga produktionskostnader. Det vore därför önskvärt att regeringen utreder möjligheterna att införa ett sådant.

Vi ser också en växande efterfrågan på bostäder hos grupper som inte har råd med den boendekvalitet som de egentligen behöver. Detta bidrar också till att bostadsproduktionen avstannar. För hushåll med små inkomster är bostadsbidragen mycket viktiga och kan även vara avgörande för valet av bostad. Bostadsbidraget kan idag sökas av barnfamiljer och studenter. Men i Sverige har vi idag andra grupper så som ensamstående lågavlönade kvinnor och män som inte har råd att efterfråga den bostad som de önskar och har behov av. Bostadsbidragets roll som utjämnade faktor för hushåll med små inkomster har här en viktig funktion att fylla och för att uppnå målet att alla har rätt till en god bostad till ett rimligt pris. Regeringen borde utvärdera bostadsbidragets effekter som utjämnande faktor.

Fastighetsskatten är en omdiskuterad del av bostadspolitiken. Det är nödvändigt att vi kommer tillrätta med marginaleffekterna av fastighetsskatten. Ett sätt skulle kunna vara att återinföra fastighetstaxeringsnämnderna, detta är en fråga som regeringen borde ta under övervägande.

Vi vill att partikongressen

- 1) beslutar om återinförande av fastighetstaxeringsnämnder,

- 2) beslutar om införandet av investeringsbidrag mot höga produktionskostnader
- 3) beslutar att utvärdera bostadsbidragets effekt,
- 4) beslutar om allas rätt till en god bostad,
- 5) beslutar om ett ekologiskt tänkande vid om- och tillbyggnad av bostäder
- 6) beslutar göra ett särskilt uttalande om vikten av ett socialt bostadspolitiskt program
- 7) beslutar att en av huvudfrågorna i valet år 2002 är rätten till en god bostad för alla till en rimlig kostnad.

*Inger Segelström Ove Bengtsberg
ordf. S-kvinnor ordf. Byggnads*

Medlemsmöte med Arbetarekommunen i Västra Göteborg 2001.04.17
beslutade att anta motionen samt sända den till partikongressen

MOTION 593

ARBETAREKOMMUNEN I VÄSTRA GÖTEBORG

En bostad är en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet. Det barn som växer upp i lummiga trädgårdar, med gott om utrymme för lek, rekreation och läsläsning har helt andra förutsättningar än den som måste trängas med andra syskon, har en torftig boendemiljö och där gängbildningen stänger ute stimulanser utifrån.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns under senare tid många goda tecken på att så också kommer att ske. Det har tagits flera lovvärda initiativ för att återupprätta en social bostadspolitik. S-kvinnorna och Byggnads fick den extra partikongressen år 2000 att besluta om att partiet ska göra ett bostadspolitiskt program som också påbörjats. Under sommaren år 2001 medverkar S-kvinnorna och Byggnads tillsammans på Bomässan Bo01 där vi bygger och ger vår vision av Kvarteret Framtiden. Men det finns oroande tecken och stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbo-

städer ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högskoleutbildning. I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en hel del av kommunerna river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att det endast 0,2 procent av lägenheterna i Storstockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 procent av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggekostnadsdelegationen, att det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen. Vidare finns det kommuner som bara uppläter mark för villabyggelse och stänger därmed ute grupper som saknar kapitaltillgångar. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många borgerliga kommuner förhindrat ett aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark-, och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler. Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn för att kunna göra en önskvärd omställning av energipolitiken. Vidare står byggsektorn för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi. Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen bristfällig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för de som arbetar i branschen som de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet. Det kommer att påverka alla som har sin arbetsplats i andras bostad men även alla boende vad avser när, hur och till vad de kommer att använda sin bostad. Bostaden har kommit att kosta alltmer av den disponibla inkomsten under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt sjunker och det rejält. Det har

två orsaker; den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack om det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man kan gå vidare utifrån Byggkostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommunernas avgifter gentemot byggherrarna.

Vi vill att partikongressen beslutar:

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeenden

*Inger Segelström Ove Bengtsberg
ordf. S-kvinnor ordf. Byggnads*

Medlemsmöte med Arbetarekommunen i Västra Göteborg 2001.04.17
beslutade att anta motionen samt sända den till partikongressen

MOTION 594

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

En bostad är en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet.

(i) Segregationen tilltar i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggkostnadsdelegationen, att det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen.

(ii) Det finns stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbostäder ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högskoleutbildning.

(iii) Ny teknik kommer att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet.

(iv) Det är viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön.

Undertecknade föreslår partikongressen besluta

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet, samt
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeenden

Gun Savolainen Niklas Karlsson

Härslövs s-kvinnor Innerstadens s-förening

Landskrona Arbetarekommun har vid medlemsmöte den 17 april behandlat motionen och beslutat anta motionen som sin egen

MOTION 595

HALMSTADS ARBETAREKOMMUN

Bostaden en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken har varit en av hörnstenarna i den socialdemokratiska välfärdspolitiken, som den utformades efter andra världskriget.

Räntesubventionerna var en av delarna som infördes för att bli klara byggandet av miljonprogrammet under 1960-70 talet.

I den finansiella krisens spår i slutet av 1980-talet genomfördes en av de största nedskärningarna inom välfärds Sverige. Den borgerliga regeringen drev igenom förslaget från Georg Danell, om att avskaffa räntesubventionerna.

Från att ha haft utgifter på ca 32 miljarder kronor per år, har staten idag kostnader på

2 miljarder kronor.

Från att ha varit ett stort problem för staten har bostaden och bostadspolitiken blivit en av statens mest lysande affärer. Statens överskott inom bostadspolitiken är idag ca 30 miljarder kronor.

Inte ens i England under Thatchers ledning lyckades man uppnå vad vi i Sverige lyckades med, att skära i en av grunderna för svensk och socialdemokratisk välfärdspolitik, nämligen den sociala bostadspolitiken.

1990-talets bostadspolitik har till stora delar legitimerats av socialdemokratien. Sverige har en av de högsta boendekostnaderna i Europa.

En stigande bostadsbrist, segregation, höga boendekostnader, dåliga boendemiljöer och ny teknik gör att den sociala bostadspolitikerna åter måste sättas i fokus.

Det måste vara varje människas rätt att ha en god bostad till rimliga kostnader under hela sin livstid. En bra bostad är lika viktig som bra vård, omsorg och skola.

Vi vill därför att partikongressen inför i partiprogrammet:

- 1) att bostaden är en social rättighet i enlighet med motionen.
- 2) att partiet verkar för att staten skall ta sin del för att sänka boendekostnaderna.

Halmstad 2001-02-19

Claes Larsson

Halmstads arbetarekommun beslutade att översända motionen till partikongressen som arbetarekommunens egen.

Jan-Olof Johansson/ordförande

MOTION 596

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Byggnad av fler hyresrätter

Lika villkor för olika upplåtelseformer har varit en central utgångspunkt för svensk bostadspolitik. Vid beslut om det nuvarande finansierings/subventionssystemet för bostäder – Danellsystemet – var likabehandlingen en grundbult.

Under 90-talet har svenskt bostadsbyggande minskat drastiskt. Byggbranschen har smält samman genom konkurser och uppköp. Byggmarknaden är både för liten och oligopoliserad.

Behovet av nya bostäder blir allt mer akut i tillväxtområden. Ökar inte nyproduktionen av bostäder rejält hämmar det den ekonomiska utvecklingen. Det innebär en begränsning för hushåll som vill förändra sitt boende eller skaffa ny bostad. Kraftfulla åtgärder behövs för att stimulera bostadsbyggandet!

Ett hinder för byggande av nya hyresrätter är den bristande likvärdigheten i stödregler för olika upplåtelseformer. Äganderätt gynnas av ett 30%-igt skatteavdrag för alla utgiftsräntor. Motsvarande erhåller bostadsrättsinnehavare. Bostadsrättsföreningen erhåller dessutom räntestöd beräknat på ett schablonberäknat subventionsunderlag liksom hyresrätter.

För nya hyresrätter motsvarar subventionsunderlaget c:a 10.000:-/kvm i produktionskostnad. För överskjutande produktionskostnad får man inget stöd i motsats till ägande- och bostadsrätt. De senare upplåtelseformerna erhåller skatteavdrag för alla räntor oavsett produktionskostnad. När produktionskostnaderna oftast överstiger 15.000:-/kvm inser var och en att det inte byggs många hyresrätter. De nuvarande reglerna styr bort hyresrätter !

En anpassning av räntesubventioner till en nivå som motsvarar produktionskostnaderna är en nödvändig förutsättning för byggande av fler hyresrätter. Invändningar om att subventionerna bara gynnar hyresvärdens är inte seriös. Idag byggs det nästan inga hyresrätter pga bristande ekonomiska förutsättningar. Och skatteavdragen gynnar naturligtvis ägarna till de berörda bostäder och inga andra. Leder en uppjustering av räntebidragen till att fler hyresrätter byggs, så gynnar det naturligtvis de som erhåller ny bostad.

Bostadspolitiken har under en följd av år begravts i en rad offentliga och interna utredningar eller programgrupper. Utöver absolut nödvändiga justeringar av fastighetskatten har inget hänt på bostadspolitikens område. Nu finns en unik möjlighet att fatta framtidsinriktade beslut.

Vi föreslår partikongressen besluta:

- 1) att räntesubventionerna anpassas till en nivå relaterad till en rimlig produktionskostnad
- 2) att subventionsnivån knyts till avdragsnivån för räntor

Lund 2001-02-26

Styrelsen i Lunds Arbetarekommun

Gunnar Jönsson Ordf

Medlemsmötet beslutade att anta motionen som arbetarekommunens egen.

MOTION 597

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Stimulera bostadsbyggandet

Bostadsbyggandet behöver komma i gång på nytt i synnerhet behöver nya bostäder med hyresrätt byggas. Fastighetsägare och byggföretag väljer att bygga hus med bostadsrätt eller äganderätt då dessa ger större vinst. Detta kommer på sikt att utestänga stora grupper från möjligheten att få en bra bostad till acceptabla uppgifter. De som blir utestängda är i första hand ungdomar som skall sig den första egna bostaden och det är de ekonomiskt svagaste grupperna i vårt samhälle.

Ett sätt att minska byggkostnaderna är att till kommunerna ge ett riktat exploateringsstöd för att minska exploateringskostnaderna.

- Ett exploateringsstöd skulle underlätta för kommunerna att ha en långsiktig strategi för markförvärv.

- Ett exploateringsstöd bidrager till att kunna upprätthålla en god och jämn kvalitet på infrastrukturen för gator, gång och cykelvägar samt parker.

- Ett exploateringsstöd bör även kunna utgå för följdinvesteringar när nya områden skall anslutas till äldre tidigare bebyggda områden.

- Ett exploateringsstöd minskar kostnaderna för byggherren som därmed kan stimuleras att bygga med hyresrätt.

Vi föreslår partikongressen besluta:

- 1) att ett förslag om exploateringsstöd till kommunerna utarbetas för att stimulera till ökat bostadsbyggande

Lund 2001-02-26

Styrelsen i Lunds Arbetarekommun

Gunnar Jönsson Ordf

Medlemsmötet beslutade att anta motionen som arbetarekommunens egen.

MOTION 598

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN: ENSKILD

Bostadsbyggandet och finansiering

Vi tvingas konstatera att det under 1990-talet i princip inte bedrivits någon bostadspolitik som är värd namnet.

Inför valet 1994 bedrev vi en lokal kampanj, där vi dristade oss att påstå att hyran för en nyproducerad 3-rumslägenhet med normal standard skulle överstiga 9.000 kr/mån. om den borgerliga regeringen skulle få fortsatt förtroende.

Vi vann valet och idag kan man räkna med en hyreskostnad på över 10.000 kr för en 3-rumslägenhet i de bostäder som produceras idag.

I princip byggs det nästan utan undantag idag på spekulation för konsumenter med tjocka plånböcker, alltmer av det äldre bostadsbeståndet med hyresrätt omvandlats till bostadsrätter, nyproduktion sker nästan enbart i privat regi och då endast på s.k. gräddhyllor till fantasipriser för en vanlig inkomsttagare.

Bostadsbristen i tillväxtorterna är skriande, 40.000 studentlägenheter saknas, statens insatser för bostadsfinansiering har minskat från ca. 40 miljarder 1991 till under 4 miljarder 2000. Samtidigt har fastighetsskat-

ten blivit en av statens största inkomstkällor. Av den bostadsparlamentariska utredningen som tillsattes 1995 har vi inte märkt några konkreta förslag, möjligen kommer avskaffandet av bosparandet vid årsskiftet från utredningen.

Vi har motionerat i ärendet till tidigare kongresser och i samband med motionsbehandlingen fått positiva signaler om att åtgärder skall vidtagas.

Ingenting har hänt!

Handlingsförslaget kommer i dagen när den nuvarande bostadsministern signalerar att man kan tänka sig att använda fastighetsskatten som motor i bostadsproduktionen, en dementi från statsministern kommer omgående.

För att få igång bostadsproduktionen och hamna på rimliga nivåer på bruksvärdeskostnaden måste det till ett nytt finansieringssystem som kan tillföras medel från alla intressenter inom byggsektorn, från byggmomsen, från fastighetsskatten, från enskilt sparande.

Vi föreslår kongressen besluta:

- 1) att en bostadsfinansieringsfond inrättas där avkastningen användes till räntesubventioner för produktionskostnad upp till basstandard. att Karlskrona Arbetarekommun antar motionen som sin egen samt skickar den vidare till den Socialdemokratiska partikongressen

RASP-gruppen

LO-Facken i Karlskrona

Metall avd 96 Karlskrona Byggnads Blekinge

Bo Andersson Karl-Erik Håkansson

Karlskrona arbetarekommuns medlemsmöte beslutade den 23 april 2001 att motionen skickas till partikongressen 2001 såsom enskild

MOTION 599

SOLLENTUNA ARBETAREKOMMUN

En bättre bostadspolitik

I Stockholmsregionen är bostadssituationen idag katastrofal. Innebörden är, att vi, som är inne på bostadsmarknaden kan bli rika, om vi säljer och flyttar, medan ungdomen, som ska söka etablera sig på bostadsmarknaden, har stora svårigheter, om de inte kan skaffa kapital till ett köp av egen bostad. Samtidigt har vi i många kommuner borgerliga regimer, som klart motarbetar hyresrätten som upplåtelseform. Detta leder till ökad trångboddhet och ökad segregation. Vi måste finna på nya åtgärder för att motverka detta. Jag tror inte, att det räcker med stopplagar. Vi måste finna åtgärder, som främjar hyresrätten som boendeform. Vi måste

också låta den mellanform mellan hyresrätt och bostadsrätt, kooperativ hyresrätt, sluta vara ett provisorium ,bli en permanent upplåtelseform och finna åtgärder, som främjar denna upplåtelseform.

Jag yrkar därför att kongressen må besluta

- 1) att rätt till bostad i vårt land ska gälla alla och inte vara beroende av tillgång på kapital
- 2) att man söker finna nya åtgärder, som främjar hyresrätten som upplåtelseform
- 3) att man låter kooperativ hyresrätt bli en permanent upplåtelseform
- 4) att man även söker finna åtgärder, som främjar denna upplåtelseform

Sollentuna

Göran Eliasson

Sollentuna arbetarekommun har vid medlemsmöte den 9 april 2001 beslutat anta motionen som sin egen samt sända den vidare till partikongressen.

MOTION 600

GISLAVEDS ARBETAREKOMMUN: ENSKILD

En bostadspolitik där alla kan ha råd att ha bostad efter behov

Det är mellan 20-25 år sedan som man med en genomsnittlig industriarbetarlön kunde hyra en 2-rumslägenhet till ett pris som låg under 20 % av denna lönen.

Idag ligger denna kostnaden för många på över 30 % och detta är oavsett boende form. Många har stora svårigheter att kunna klara sina bostadskostnader. Detta medverkar till att man tvingas att avstå från annat som normalt tillhör livets nödvändigheter.

Dessutom kan det skilja sig mycket i kostnader inom hela skalan från äldre till nyare bostäder beroende på olika faktorer.

Problemet är evigt om man inte gör något åt det och det är inget som man har möjligheter att kunna lösa genom marknadsekonomins ständiga spel om kronor och ören. Bostadskostnaderna tar oftast ingen eller liten hänsyn till betalningssvaga grupperna. Oftast har barnfamiljerna och låginkomstgrupperna det svårt och mestadels inte möjligheter att efterfråga det på bostadsmarknadensom de verkligen behöver.

Går det på något sätt att försöka lösa en del av problemen?

Kanske, men det är mycket komplext och problemen är i hög grad

sammankopplade. Det är absolut inte skäl för att inte göra någonting eller lamt konstatera att det inte går ändra på någonting.

Det är rimligt att kunna tänka sig att man utgår från ett normalt bostadsbehov över huvudelen av livet och att man kommer fram till vad som kan vara en normal bostadslivskostnad/fastighetslivskostnad och en beräknad normal genomsnittlig livslön och detta vägt mot vad då kan vara ett normalt bostadsbehov men utgångspunkt från det som kallas lägsta godtagbara standard.

Med med olika matematiska beräkningar måste det gå att kunna komma fram till användbara koeficienter för detta.

Ett alternativ till en dellösning kan vara skapandet av bostadskostnadsutjämningsfonder med en solidarisk uppbyggnad och som till sin karaktär i princip skall vara självfinansierade och vars främsta syfte då skall vara att verka för att det sker en kostnadsutjämning över tiden. Exempelvis i 20 eller 30-årsperioder och i förhållande till här nämnda och möjliga beräkningsfaktorer.

Ett genomförande av en bostadsutjämning bör då även leda till att fastighetsbeskattningen får en annan utformning än vad den har i dag och kanske att den är med och delfinansierar en sådan reform som med nödvändighet måste genomföras etappvis.

Andra delar i detta som måste fungera är en effektiv kostnadsövervakning, kvalitetskontroll, miljökontroll, livskvalité, konsumentmedverkan, utvecklande av boendekulturella värden, motverka boendesegregation m. m.

Inom ramen för denna idé är det även rimligt att tänka sig att man även kan uppnå en större grad av kostnadsneutralitet mellan olika boendeformer.

Detta är en viktig fråga som med nödvändighet måste lösas om vi ska kunna fortsätta att utveckla välfärden i vårt land och boendets villkor är en viktig del i detta.

I anledning av detta yrkar jag på:

- 1) att partikongressen måtte besluta att ge partiets riksdagsgrupp i uppdrag att föra frågan om bostadskostnadsutjämningsfonder vidare och att den blir föremål för en allsidig utredning utifrån de tankar som finns i motionen.

Gislaved 2001-03-14

Börje Johansson, Gislaved.

Motionen behandlades vid Gislaveds Arbetarekommuns årsmöte den 27:e mars. Mötet beslöt då att sända in motionen som enskild.

Angående nya partiprogrammets förslag

Saneringskostnader och arkeologiska utgrävningar som fördyrar byggandet på vissa ställen så att det inte går att bygga till rimliga kostnader.

Det borde gå att bilda någon form av fond för att hjälpa till där kostnaderna blir för dyra så man inte kan bygga till rimliga kostnader.

Vi föreslår

- 1) att det bildas någon form av fond för att hjälpa till där det blir för dyrt. Man kan ta någon procent av moms på byggena.

Studiecirkeln Gräshagens Socialdemokratiska Förening

Arne Andersson

Jönköpings arbetarekommun har vid representantskapsmöte den 3 mars beslutat översända motionerna till partikongressen som arbetarekommunens egen.

Nya Partiprogrammet

Avsnitt V Inför framtiden

Punkt 10 Regional utveckling

Bostäder

I förslaget till nytt partiprogram uttalas i ingressen till punkt 10 Regional utveckling ”att alla regioner ska kunna ge sina invånare goda levnadsvillkor”.

Vi förstår inte vad man menar med ”goda levnadsvillkor” om man inte har med något om bostadspolitiken i det nya programförslaget. Det enda som andas bostadsfrågor i förslaget, är en mening på sid. 73-74 under punkt 10, där det talas om att i ”vissa regioner riskerar man en överhettning med bostadsbrist, trafikproblem och stigande priser”.

Bostaden är en social rättighet i samhället. Vi anser att bostadspolitiken ska skapa förutsättningar för att alla ska få leva i bra bostäder till rimliga priser.

De boendes inflytande över sin bostad måste vara en jämlik rättighet som ska vidmakthållas. Annars hamnar vi i kapitalets styrning av våra bostäder, vilket leder till klassklyftor i samhället.

Därför anser vi det viktigt

- 1) att en allmännyttig och kooperativ bostadsutveckling främjas och läggs in i det nya programförslaget, och
- 2) att fortsättningsvis sträva för sänkta boendekostnader

Jönköpings Grafiska S-förening

Jönköpings arbetarekommun har vid representantskapsmöte den 3 mars beslutat översända motionerna till partikongressen som arbetarekommunens egen.

MOTION 603

UDDEVALLA ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

Sänkt byggmoms

Idag är byggmomsen 25 procent. I många andra områden såsom livs, resor m.fl. är det en lägre momsuttag.

För att stimulera en bättre byggmarknad bör byggmomsen slopas helt.

Detta skulle innebära sänkta hyreskostnader och flera skulle ha råd att ha en egen lägenhet till ett rimligt hyreskostnad.

Idag när inget nästan byggs av bostäder kan inte det bli några större intäkter för staten från byggmomsen. Med slopad moms skulle fler privata och kommunala satsa på bostadsbyggandet igen.

Vi föreslår kongressen besluta:

- 1) att stimulera byggmarknaden genom att byggmomsen slopas helt.

Henry Carlsson

Arbetarekommunens behandlade motionen på sitt representantskap den 3 maj och beslutade att: översända motionen till partikongressen som enskild.

Uddevalla Arbetarekommun

Åke Hansson

Sekreterare

MOTION 604

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Dags att aktivera bostadspolitiken

De sociala bostadspolitiken har alltid varit ett av socialdemokratins starkaste kännetecken. Bostaden är en omistlig del i välfärdspolitiken. Folkhälsan, barnens uppväxtmöjligheter, det sociala livet är bara några av

de politiska utmaningar som står och faller med en god bostad för alla. Vi står nu inför nya utmaningar för bostadspolitiken i en ny verklighet. Det kräver att vi formulerar en ny sammanhållen bostadspolitik som bygger på det tidlösa målet om en god bostad till alla.

90-talet förödande

Under 90-talet har bostadspolitiken rustats ner i både stat och kommuner. Skattereformen innebar kraftigt höjda boendekostnader, framförallt i hyresrätten. Den tänkta kompensationen i form av höjda barnbidrag och bostadsbidrag förbyttes under budgetsaneringen i sänkta bidrag. Sammantaget med nedtrappningen av räntebidragen blev resultatet kraftigt höjda boendekostnader för framförallt låginkomsthushåll.

Den borgerliga regeringen rustade ner de bostadspolitiska verktygen och i de flesta kommuner följde man upp politiken med att lägga ned bostadsförmedlingarna, rusta ned bostadsplaneringen och i stort sett ta bort bostadspolitiken från den politiska dagordningen.

Nedrustningen av bostadspolitiken sammanföll med den ekonomiska krisen då efterfrågan på nya bostäder var minimal – istället växte problemet med tomma lägenheter i nästan alla kommuner då folk valde att bo trängre och ungdomarna inte längre kunde flytta hemifrån i samma utsträckning.

Det var först när budgetsaneringen var över, arbetslösheten pressades tillbaka och reallönerna började stiga som effekterna av den nedrustade bostadspolitiken syntes på allvar. Det fanns inte längre någon allmännytta som byggde nytt, fullmäktigeförsamlingarna hade mer eller mindre abdikerat och hänvisade till marknadskrafterna när efterfrågan på bostäder började öka igen. Staten hade redan dragit sig undan allt engagemang i nybyggnationen med undantag för det 30%-iga räntebidraget till hyresbostäder.

Marknaden tog över och den enda produktion (förutom specialbostäder garanterade av kommunerna) som kom igång var lyxiga, dyra bostadsrättsprojekt. Bostäder för människor med vanliga inkomster och hyresrätter är inte intressanta för marknaden, vinstmarginalerna i de dyra projekten är så mycket högre och då läggs resurserna där.

Marknaden kan inte garantera en god bostad åt alla

Det är sannerligen ingen ny upptäckt att marknadskrafterna är oförmodiga att förse befolkningen med ändamålsenliga bostäder. Bostadsbehovet och bostadsefterfrågan är två helt olika saker och det ledde till att socialdemokratien alltid förespråkade ett aktivt samhällsligt engagemang i bostadspolitiken. Bostaden är så grundläggande för medborgarnas välfärd att den inte kan överlätas till marknadskrafternas spel. Därför byggde arbetarrörelsen upp Kooperationen och allmännyttan.

Marknadskrafterna är idag än mindre lämpade att hantera bostadsbehovet. Kapitalismens "utveckling" mot en alltmer kortsiktigt styrd kvartalskapitalism gör att investeringar i så långsiktiga projekt som hyres-

rättsobjekt där man har en 50-årig horisont blir ointressanta. När även de tidigare finansierarna av bostadsbyggandet, våra pensionsfonder nu har maximal avkastning på kort sikt som ledstjärna måste samhället ta ett större ansvar. Bostadsrättsprojekt till kapitalstarka köpare är det enda som tycks vara intressant idag. Investeringen får pengarna direkt vid försäljningen och behöver inte engagera sig i fastighetens skötsel.

Stat och kommun – gemensamt ansvar

Samhället och politiken måste aktiveras i mycket högre grad i bostadsfrågan. Det är ett gemensamt ansvar för både kommunalpolitiken och rikspolitiken. Men också den regionala nivån, antingen i form av landsting eller regionförsöken har en roll att samordna planeringen över kommungränserna. Arbetsmarknadsområdena är de naturliga bostadsmarknaderna – inte de enskilda kommunerna. Därför måste också de allmännyttiga bostadsbolagen ges möjlighet att agera över kommungränserna. Lokaliseringsprincipen som idag begränsar bolagen måste bort om vi ska få en bra bostadsmarknad och mer jämlika villkor för de allmännyttiga bolagen.

Staten måste ta ansvar för att det finns förutsättningar för att bygga bostäder till rimliga boendekostnader. Likaså har staten ett ansvar för att byggbranschen fungerar, att det finns konkurrens och att forskning och utveckling främjas inom området. Staten har också ansvaret att se till att hushåll med låga inkomster kan efterfråga ändamålsenliga bostäder genom ett bra bostadsbidrag. Bostadsbidraget ska vara så utformat att ingen ska behöva ha socialbidrag för att betala hyran.

Kommunerna ska ha ansvaret för att invånarna har en ändamålsenlig bostad. Det handlar om markfrågor, planarbete, aktivt nyttjande av allmännyttiga bostadsbolag, aktiv bostadsförmedling och inte minst ett aktivt arbete så att de bostadssociala behoven löses även inom bostadsrätten och äganderätten.

Med en sådan klar ansvarsfördelning finns det goda möjligheter för oss socialdemokrater att i samverkan mellan kommunal- och rikspolitiker åter göra bostadspolitiken till en av våra starka kännetecken.

Boendekostnaderna

Under första halvan av 90-talet har dels boendekostnaderna stigit kraftigt, dels har hyresrätten blivit relativt sett dyrare i förhållande till bostadsrätt och framförallt äganderätt som gynnats kraftigt av de sänkta räntorna under andra hälften av 90-talet. Boendekostnaderna som andel av den disponibla inkomsten måste sjunka och det måste bli neutralitet mellan upplåtelseformerna.

Boendekostnaderna har de senaste åren sjunkit, till följd av låga hyresökningar, sänkt fastighetsskatt och höjda reallöner. Men fortfarande tar boendekostnaderna en alltför stor del av låg- och medelinkomsttagarnas ekonomi. Genomsnittet närmar sig 25% av den disponibla inkomsten men åtskilliga ensamstående har hyreskostnader som tar mer än hälften

av inkomsten. Hyrorna måste ner och bostadsbidragen förbättras så att inget hushåll tvingas betala mer än 25% av sin disponibla inkomst för en adekvat bostad. Därför bör fastighetsskatten på hyresrätter avskaffas snart som ett led i att skapa neutralitet.

För bostadsrätterna bör fastighetsskatten avlösas av en schablonintäkt som gör föreningarnas räntor fullt avdragsgilla. Då kan kontantinsatserna hållas nere och bostadsrättsföreningar som satsar på underhåll av sina fastigheter premieras.

Nybyggnationen

Dagens nybyggnation ligger på alltför låg nivå. Framförallt produceras alltför få hyresrätter till rimliga boendekostnader. På högskolorna är det ungdomar och studenter som drabbas hårdast av den tilltagande bostadsbristen och i många av storstädernas ytterområden kan inte invandrare som etablerat sig få tillräckligt rymliga bostäder.

Dessa problem lär knappast marknadskrafterna lösa. Här krävs socialdemokratisk bostadspolitik och aktiva allmännyttiga bostadsbolag. Allmännyttan bör ha rollen att ansvara för att bostadsbristen hejdas i sin linda, att vara de som bygger först. För detta särskilda uppdrag, eller extra risk, krävs att staten stimulerar kommunerna att aktivera sina bostadsbolag.

Finansieringen av hyresrätt blir allt svårare ju kortsiktigare investeringarna agerar och ju högre de omedelbara avkastningskraven blir. Frågan om ett aktivt statligt engagemang i finansieringen av allmännyttiga hyresbostäder blir allt aktuellare. Genom en sådan statlig finansiering kan kommunerna och de allmännyttiga bostadsbolagen få den stimulans de behöver för att ta ansvaret för bostadsförsörjningen.

Allmännyttan

De allmännyttiga bostadsbolagen är en väsentlig del i en socialdemokratisk bostadspolitik. De ska erbjuda goda bostäder för alla och arbeta efter långsiktig självkostnad – kort sagt erbjuda ett alternativ där man kan bo utan att berika andra. Under 90-talets bostadspolitiska nedrustning avskaffades många av allmännyttans särarter och idag kan man säga att allmännyttan har flera konkurrensnackdelar gentemot privata bostadsbolag. Många av de allmännyttiga bostadsbolagen har, ofta lämnade åt sitt öde, sökt efterlikna de privata bolagens uppträdande.

I ett led i en upprustning av den sociala bostadspolitiken har de allmännyttiga bostadsbolagen en väsentlig del. Deras särart måste stärkas, inte suddas ut och vi måste föra en politik som gör förutsättningarna för dem att verka mer gynnsamma.

Hyresgästernas inflytande och delaktighet i de allmännyttiga bostadsbolagen bör öka. Vi anser att vi även ska underlätta för hyresgästerna att bli delägare i allmännyttan. På så sätt kan både det egna kapitalet i de allmännyttiga bolagen byggas upp och samtidigt ökar delaktigheten för hyresgästerna. Ett sådant system, där en del av hyran blir delägarkapital

är så strategiskt viktigt att vi anser att staten skattemässigt ska underlätta en sådan utveckling.

Segregation i boendet

Integrationsarbetet många kommuner hämmas av bostadssegregationen. Skolor där nästan alla elever har invandrarbakgrund, bostadsområde med hög arbetslöshet, koncentration av trångboddhet skapar problem för integrationen.

Många invandrare vittnar om hur de diskrimineras av hyresvärdar när de söker bostad i andra stadsdelar och bostadsområden. Detta förhållande är fullständigt oacceptabelt. Antidiskrimineringslagstiftningen måste omfatta rätten att få bostad oavsett etniskt ursprung. Med aktiva bostadsförmedlingar med integrationsmålet som centralt kan mycket göras för att förbättra situationen.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Malmö Arbetarekommun kongressen besluta:

- 1) att boendekostnaderna utjämnas så att neutralitet mellan upplåtelseformerna uppnås
- 2) att fastighetsskatten på hyresrätt tas bort
- 3) att fastighetsskatten för bostadsrätt ersätts av en schablonintäkt och full avdragsrätt för föreningens räntekostnader
- 4) att målet ska vara att inget hushåll ska betala mer än 25% av sin disponibla inkomst, bidragen medräknade, för en adekvat bostad
- 5) att bostadsbidraget ska vara så utformat att ingen ska behöva ha socialbidrag för att betala hyran
- 6) att statens ansvar i bostadspolitiken är att det finns förutsättningar för att bygga bostäder till rimliga boendekostnader och att byggbranchen fungerar, att det finns konkurrens och att forskning och utveckling främjas inom området
- 7) att de allmännyttiga bostadsbolagen får det samhällliga uppdraget att motverka uppkomsten av bostadsbrist genom att bygga i tid
- 8) att de ekonomiska förutsättningarna för allmännyttan förbättras
- 9) att hyresgästerna ges möjlighet att bli delägare i de allmännyttiga bostadsbolagen och
- 10) att staten stimulerar en sådan utveckling.
- 11) att de allmännyttiga bostadsbolagen undantas från lokaliseringssprincipen så att de kan agera på hela sin bostadsmarknad

Malmö Arbetarekommun

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie partikongressen som Arbetarekommunens egen.

Bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken

En framgångsrik budgetsanering och ekonomisk politik har bidragit till att arbetslösheten minskar och sysselsättningen ökar. Prisökningar och räntor är låga och reallönerna stiger. I år ökar kommunsektorns skatteintäkter samtidigt som statsbidragen till kommunerna ökar. Detta har gett förutsättningar för att öka efterfrågan på bostäder.

Det är nu viktigt, att den ökade tillväxten används så att vi motverkar segregation och orättvisa mellan människor. Vi anser, att alla har rätt till en god bostad till ett skäligt pris. Den sociala bostadspolitiken har bidragit till en hög boendestandard. För att Sverige skall fortsätta att ligga i täten vad gäller goda bostäder även på 2000-talet krävs att ett ekologiskt tänkande får genomslag såväl i bostaden som i dess omgivning.

De ekologiskt satsade statliga medlen bör därför även innehålla möjligheter till att riva miljöfientliga boendemiljöer. Det behövs också en bättre långsiktig planering av nyproduktionen, en effektivare samordning mellan kommunala planeringsorgan, de boende och byggproducenterna.

Produktions- och kapitalkostnaderna är för höga. Detta ger höga, mycket höga hyror och priser särskilt i tillväxtorterna. Detta leder till social segregation och sämre boendestandard för hushåll med låga inkomster.

För hushåll med små inkomster är bostadsbidragen mycket viktiga och kan även vara avgörande för valet av bostad. Bostadsbidraget kan i dag sökas av familjer och studenter. Men i Sverige har vi idag andra grupper, såsom ensamstående lågavlönade kvinnor och män, som inte har råd att efterfråga den bostad som de önskar och har behov av. Bostadsbidragens roll som utjämnande faktor för hushåll med små inkomster har en viktig funktion att fylla och för att uppnå att alla har rätt till en god bostad till ett rimligt pris.

Fastighetsskatten är en omdiskuterad del av bostadspolitiken. Det är nödvändigt att vi kommer tillrätta med marginaleffekterna av fastighetsskatten. Ett sätt skulle kunna vara att återinföra fastighetstaxeringsnämnderna. Detta är en fråga som regeringen borde ta under övervägande.

Vi vill att partikongressen beslutar verka för:

- 1) att införa investeringsbidrag mot höga produktionskostnader
- 2) att en utvärdering av bostadsbidragens effekt genomföres

- 3) att ekologiska värderingar tillämpas vid ny- till- och ombyggnader av bostäder

Lorensborgs S-kvinnor i Malmö

Elsa Püschel

Ordf.

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie partikongressen som Arbetarekommunens egen.

MOTION 606

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

En bostad är en social rättighet.

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet. Det barn som växer upp i lummiga trädgårdar, med gott om utrymme för lek, rekreation och läsläsning har helt andra förutsättningar än den som måste trängas med andra syskon, har en torftig boendemiljö och där gängbildningen stänger ute stimulanser utifrån.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns under senare tid många goda tecken på att så också kommer att ske. Det har tagits flera lofvärda initiativ för att återupprätta en social bostadspolitik, men det finns oroande tecken och stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbostäder ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högskoleutbildning.

I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en hel del av kommunerna river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att det endast 0,2 % av lägenheterna i Storstockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 % av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggekostnadsdelegationen, att

det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen. Vidare finns det kommuner som bara upplåter mark för villabyggnad och stänger därmed ute grupper som saknar kapitaltillgångar. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många borgerliga kommuner förhindrat ett aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark- och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker

genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler, Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn för att kunna göra en önskvärd omställning av energipolitiken. Vidare står byggsektorn för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi.

Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen Britstillig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för de som arbetar i branscherna som de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet. Det kommer att påverka alla som har sin arbetsplats i andras bostad men även alla boende vad avser när, hur och till vad de kommer att använda sin bostad.

Bostaden har kommit att kosta alltmer av den disponibla inkomsten under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt sjunker och det rejält. Det har två orsaker: den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack och det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man kan gå vidare utifrån Bryggkostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommu-

nernas avgifter gentemot byggherrarna.

Vi vill att partikongressen beslutar

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livet olika skeenden

Claes Bloch

LO-Facken i Malmö och Svedalas

S-Fackklubben

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie partikongressen som Arbetarekommunens egen.

MOTION 607

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Marknadshyror

Samhället i dag med byggmästareföreningarna i spetsen deklarerar att marknadshyror måste införas så att segregationen minskar och människor kan då välja var de vill bo samt att byggandet ökar. En del kommunala bostadsbolag hakar på detta resonemang. Vem tjänar på detta? När det gäller segregationen i samhället så blir denna inte mindre om man inför marknadshyror utan snarare tvärtom, man stänger ute en stor grupp människor som idag lever på marginalerna. Hyrorerna idag i Malmös attraktiva bostadsområde ligger på emellan 900-1200 kr per kvm och uppåt. Min fråga är då om man tror att "vanliga" löntagare med en lön på 12.000 - 15.000 per månad har råd att flytta till ett annat område om marknadshyror införs. Risken blir att det blir "ghetto" med stora sociala och mänskliga problem. Bygg istället bostäder som kostar mindre i inredning och dylikt men ändå med en bra standard där alla människor kan bo och bygg inte bara lyxlägenheter som idag är fallet. Som det ser ut i samhället idag så håller vi på att skapa ett nytt "fattig-Sverige". Vi behöver inte ytterligare förstärka detta utan låta de barn och ungdomar som växer upp idag även få tillgång till en bra och dräglig bostadsmiljö. Har du kapital kan du bo var du vill, då kan du köpa din bostad och detta är en möjlighet som är spärrad för en stor grupp människor idag.

Vi hemställer om

att Malmö arbetarekommun antar motionen som sin egen och skickar den till Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress i

Västerås 2001.

- 1) att Socialdemokratiska Arbetarepartiet med full kraft verkar för att inte marknadshyror införs.

Från Hotell och Restaurang Fackets s-förening i Skåne.

Lynn Ljungberg

Ordf

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie partikongressen som Arbetarekommunens egen.

MOTION 608

STOCKHOLMS LÄNS PARTIDISTRIKT

Motion om bostaden – ett fundament i en välfärdsstat

Rätten till en bostad är en självklarhet. Det är en av grunderna i välfärden vilket också slagits fast i grundlagen. Bostadspolitikerna ska säkra rätten för alla att få ett gott boende i en trygg miljö till en rimlig kostnad. Bostadspolitikerna blir därmed en förutsättning för allas välfärd.

Detta är politiska ambitioner som vi socialdemokraterna slagit fast. Förutsättningarna på dagens bostadsmarknad är emellertid svåra och en nyproduktion av hyresrätter ter sig alltmer ekonomiskt omöjligt. Inte minst i tillväxtområdena som t.ex. stockholmregionen. Var tredje stockholmare har drabbats av bostadsproblem, visar en färsk undersökning från Temo och Hyresgästernas Riksförbund. Bland de som har det allra svårast återfinns ungdomarna.

Efter 1990-talets hårda arbete med att sanera statens finanser är det hög tid att lyfta upp bostadsfrågorna på samhällets åtgärdslista. Det handlar om byggandet och boende. Det ger oss ett politiskt uppdrag såväl på lång som kort sikt. Bostadsfrågan måste återigen få en framskjuten plats om vi ska nå vårt mål – den goda bostaden för alla.

Rätten till bostad förutsätter byggande

Ska det vara någon mening att tala om en bostadspolitik, om socialt ansvar och om den goda bostaden så måste det finnas lägenheter som människor kan efterfråga till rimliga kostnader. Idag är Sverige ur den aspekten tudelat. I många mindre kommuner i landet är antalet tomma lägenheter mycket omfattande. SABO har räknat ut att detta totalt inom en 10-årsperiod kan komma att kosta så mycket som ca 29 miljarder kr. Samtidigt ser vi hur bostadsbristen växer i storstads- och tillväxtkommuner och nu också på andra håll i landet. Stockholmregionen får ca

20.000 nya invånare per år. Antalet nyproducerade bostäder svarar inte alls upp mot den ökade efterfrågan. Att regionen har kunnat växa utan ett nyttillskott på motsvarande antal bostäder beror främst på att det tidigare fanns ett stort antal outhyrda lägenheter, men också på att länets fritidshus till viss del har övergått till permanentbostäder.

Marknaden kan inte upprätthålla en bostadspolitik som tillgodoser olika gruppers bostadsbehov. För detta krävs politiska ambitioner och beslut. Helt enligt marknadskrafternas inneboende drivkrafter, söker den sig till sådant byggandet som ger den högsta avkastningen för dess ägare. Det innebär bl.a. att det nu bara byggs egna hem och bostadsrätter i attraktiva lägen. Samtidigt är det många av vår regions invånare som väljer hyresrätten när man söker sin bostad. Man kanske inte vill sätta sitt sparkapital, om man ens har något, i en bostad.

Vi måste alltså återfå en bostadspolitik som stimulerar byggandet av hyresrätter, inte minst för våra barn och ungdomars skull. Detta kräver att de insatser som regering och riksdag tidigare beslutat eller aviserat, genomförs. Men vi tror samtidigt att det behövs fler åtgärder för att få till stånd en ökad produktion av bostäder.

Fastighetsskatten ger negativa effekter på nyproduktionens kvalitet

Under den senaste tioårsperioden har gapet mellan bostadsföretagens låneränta och subventionsräntan ökat för nyproduktionen. Systemskiftets inverkan med minskade räntesubventioner, ändrade momsregler, utvecklingen av bygg-, mark- och konsultkostnader är endast några faktorer som innebär förändrade förutsättningar för nyproduktionen av hyresrätter.

Fastighetsskatt på pågående produktion är en pålaga och merkostnad, om än mindre ekonomiskt betungande på marginalen, som det inte finns någon rimlig förklaring till. Att fastighetsskatt utgår på obebyggd mark eller mark med byggrätt är i sin ordning, men effekterna av att fastighetsskatt utgår på påbörjad och pågående produktion kan skapa oönskade effekter. Projekten riskerar att pressas i tid för att de skall bli färdigställda inom en allt för kort tidsram. Skälet till detta är att det inte utgår någon fastighetsskatt de första fem åren för ett projekt som är färdigställt. Systemet är dessutom kalenderårsbundet, vilket innebär att fastighetsskatt utgår för hela innevarande år om ett projekt färdigställs i januari. Risken finns att sådana projekt hastas fram i syfte att tillse att de blir klara i december.

Siffror som SCB har tagit fram visar också att utvecklingen går mot allt kortare byggtider och att tempot stegras successivt. År 1980 tog det i snitt 18 månader att färdigställa en lägenhet i ett flerbostadshus i storstadsområdena. I början av 1990-talet hade den tiden krympt till 14 månader. År 1999 färdigställdes en lägenhet på i genomsnitt 12 månader. För att främja kvaliteten i nyproduktionen och för att sänka kostna-

derna för pågående produktion bör reglerna för fastighetsskatten ändras så att det inte utgår någon fastighetsskatt under produktionstiden.

Investeringsfond

För de bostadsföretag som redovisar vinst kan ett ekonomiskt incitament för nyproduktion av hyresrätter skapas genom att företagens rörelseresultat tillåts reinvesteras direkt i nyproduktionen. En modell vore att t.ex. hälften av fastighetsbolagens resultat före bokslutsdispositioner och skatt kan avsättas till en skattemässigt avdragsgill investeringsfond.

Fondavsättningen får sedan användas för produktion av hyresrätter. En sådan möjlighet måste av nödvändighet tidsbegränsas, kanske åtta till tio år, för att syftet med avsättningen skall säkerställas. Om inte avsättningen används inom denna tidsram för nyproduktion återförs dessa medel till beskattning.

I enlighet med den strävan som finns för att säkerställa en neutralitet mellan bostadsföretagen på marknaden bör reglerna gälla för samtliga bostadsföretag som upplåter med hyresrätt. Regeringen kan således uppställa krav att t.ex. avsättningen endast får göras för nyproduktion av hyresrätter.

Om målet är att skapa finansiella förutsättningar för en mer omfattande nyproduktion av hyresrätter uppvisar förslaget om en investeringsfond många fördelar.

De nackdelar som förslaget har är att vissa fastighetsbolag som befinner sig på vikande marknader kan få svårt att avsätta medel till en investeringsfond eftersom resultatet kanske inte medger detta. Det kan vid en första anblick anses i sin ordning att dessa företag inte har något behov av att nyproducera bostäder. Det finns dock flera exempel på kommuner som har en stabil ekonomisk situation och skulle behöva bygga mer centralt belägna hyresrätter, trots att de totalt sett har ett överskott på bostäder. Behovet kan beskrivas som att det samtidigt behöver rivas och nyproduceras, dvs. bostäderna står idag på fel ställe. Om ovanstående förslag om investeringsfond kombineras med t.ex. ett exploaterings- eller investeringsbidrag går det att lösa situationen även för de företag som har goda ekonomiska förutsättningar utanför tillväxtregionerna.

Investeringsbidrag

För att skapa rimliga förutsättningar för företagen att nyproducera hyresrätter är bedömningen att det krävs ett investeringsbidrag på 15 procent av produktionskostnaden om det skall få någon avgörande effekt. I det fallet återstår fortfarande 15 procent som företaget måste ta genom det beskattade resultatet och som inte är skattemässigt avdragsgill.

Med ett investeringsbidrag i denna storlek kan det bli möjligt att kalkylera med ett överskott i attraktiva lägen, s.k. A-lägen. Det överskott bostadsföretagen erhåller av denna produktion kan förbättra möjligheten

att bygga lägenheter i B- och C-lägen där det som regel också finns en större marktilldelning. Det är viktigt att ändå påpeka på att den rabatt som på olika grunder kan utgå för att bygga i B- och C-lägen inte är tillräcklig för att kompensera det möjliga hyresuttaget för dessa fastigheter.

En subvention mellan olika nyproduktionsprojekt, som ett investeringsbidrag på marginalen kan skapa utrymme för, kan utnyttjas av större fastighetsägare som äger mark både i centrala lägen och i ytterområdena och som har en affärsidé att bygga för fler grupper av människor.

För att öka byggandet av hyresrätter föreslår distriktsstyrelsen i Stockholms län att kongressen beslutar:

- 1) att fastighetsskatten avskaffas under produktionstiden, och
- 2) att utreda förutsättningarna och i övrigt verka för att införa investeringsfonder och investeringsbidrag i enlighet med vad som anförs i motionen

Stockholms läns partidistrikt

MOTION 609

SIGTUNA ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

En bostad är en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet. Det barn som växer upp i lummiga trädgårdar, med gott om utrymme för lek, rekreation och läsläsning har helt andra förutsättningar än den som måste trängas med andra syskon, har en torftig boendemiljö och där gängbildningen stänger ute stimulanser utifrån.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns under senare tid många goda tecken på att så också kommer att ske. Det har tagits flera lovvärda initiativ för att återupprätta en social bostadspolitik. S-kvinnor och Byggnads fick den extra partikongressen år 2000 att besluta om att partiet ska göra ett bostadspolitiskt program som också påbörjats. Under sommaren år 2001 medverkar S-kvinnorna och Byggnads tillsammans på Bomässan Bo01 där vi bygger och ger vår vision av Kvarteret Framtiden. Men det finns också oroande tecken som pekar på de stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder

brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbostäder ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högskoleutbildning. I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en hel del av kommunerna river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att det endast 0,2 procent av lägenheterna i Storstockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 procent av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggekostnadsdelegationen, att det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen. Vidare finns det kommuner som bara upplåter mark för villabyggelse och stänger därmed ute grupper som saknar kapitaltillgångar. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många kommuner förhindrat ett aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark-, och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler. Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn för att kunna göra en önskvärd omställning av energipolitiken. Vidare står byggsektorn för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi. Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen bristfällig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för dem som arbetar i branschen som de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet. Det kommer att påverka alla som har sin arbetsplats i andras bostad men även alla boende vad avser när, hur och till vad de kommer att använda

sin bostad. Bostaden har kommit att kosta alltmer av den disponibla inkomsten under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt sjunker och det rejält. Det har två orsaker; den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack om det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man tänker gå vidare utifrån Byggkostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommunernas avgifter gentemot byggherrarna.

Vi vill att partikongressen beslutar:

- 1) att de i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet,
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeenden.

*Inger Segelström Ove Bengtsberg
ordf. S-kvinnor ordf. Byggnads*

Sigtuna Arbetarekommuns medlemsmöte den 18 april 2001 beslutade att sända motionen som enskild till partikongressen då motionen är en cirkulärskrivelse.

MOTION 610

SIGTUNA ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

Det goda boendet

1990-talet var i många avseenden ett ur välfärdssynpunkt förlorat årtionde. Den ekonomiska krisen tvingade oss till en rad tuffa och besvärliga beslut, varav ett stort antal ledde till försämringar inom viktiga välfärdsområden. Det innebar också att inkomst- och förmögenhetsklyftor återigen ökade. Barnfamiljer och de sämst ställda pensionärerna har halkat efter.

Även på det bostadspolitiska området innebar 1990-talet en reträtt. Under nittiotalet urholkades Bostadsförsörjningsansvaret och finansieringssystemet försämrades. Utvecklingen ledde till att vi fick en stor mängd outhyrda lägenheter runt om i landet. Bostadsbyggandet minskade kraftigt, främst när det gäller det byggandet av hyreslägenheter.

Nu är situationen en annan. En framgångsrik budgetsändring och

ekonomisk politik har bidragit till att arbetslösheten minskar och sysselsättningen ökar. Tillväxten är bland de högsta i Europa och ligger på nivå som motsvarar 1960-talets. Prisökningar och räntor är låga och reallöwnerna stiger. I år ökar kommunsektorns skatteintäkter samtidigt som statsbidragen till kommunerna ökar. Detta har gett förutsättningar för att öka efterfrågan på bostäder.

Det är nu viktigt att vi använder den ökade tillväxten på ett sätt att vi motverkar segregation och orättvisa mellan människor. Hur vi bor, var vi bor och vad det kostar att bo påverkar i hög grad vår livssituation och våra möjligheter i livet. S-kvinnor och Svenska Byggnadsförbundet anser att alla har rätt till en god bostad till ett skäligt pris, med modern utrustning och av den storlek som motsvarar familjens behov. Detta är kärnan i den sociala bostadspolitiken. Därför har vi gemensamt motionerat i riksdagen hösten år 2000 om detta och medverkar tillsammans på Bomässa Bo01 i Malmö sommaren 2001 med visionen Kvarteret Framtiden. Bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken, lika viktigt som en bra skola, vård och omsorg.

Den sociala bostadspolitiken har bidragit till en hög boendestandard för att Sverige ska fortsätta att ligga i täten vad gäller goda bostäder även på 2000-talet krävs att ett ekologiskt tänkande får genomslag i bostaden som i dess omgivning. För kommande generationer är det ekologiskt uthålliga samhället en förutsättning för människors vardagsliv. Nu har vi chansen att lägga grunden till en ny livsstil.

De ekologiskt satsade statliga medlen bör därför även innehålla möjligheter till att riva miljöfientliga boendemiljöer och som ett led i att sätta fart på om- och tillbyggnad av bostäder. Vi behöver även bättre långsiktig planering av nyproduktionen, en effektivare samordning mellan kommunala planeringsorgan, de boende och byggproducenterna.

Produktions- och kapitalkostnaderna är för höga. Detta ger alltför höga hyror och priser för de boende, särskilt i tillväxtorterna. Detta leder till social segregation och sämre boendestandard för hushåll med låga inkomster. Detta skulle kunna motverkas genom att ett statligt investeringsbidrag infördes som ett tak mot för höga produktionskostnader. Det vore därför önskvärt att regeringen utreder möjligheterna att införa ett sådant.

Vi ser också en växande efterfrågan på bostäder hos grupper som inte har råd med den boendekvalitet som de egentligen behöver. Detta bidrar också till att bostadsproduktionen avstannar. För hushåll med små inkomster är bostadsbidragen mycket viktiga och kan även vara avgörande för valet av bostad. Bostadsbidraget kan idag sökas av barnfamiljer och studenter. Men i Sverige har vi idag andra grupper så som ensamstående lågavlönade kvinnor och män som inte har råd att efterfråga den bostad som de önskar och har behov av. Bostadsbidragens roll som utjämnande faktor för hushåll med små inkomster har här en viktig funktion att fylla

och för att uppnå målet att alla har rätt till en god bostad till ett rimligt pris. Regeringen borde utvärdera bostadsbidragets effekter som utjämnande faktor.

Fastighetsskatten är en omdiskuterad del av bostadspolitiken. Det är nödvändigt att vi kommer tillrätta med marginaleffekterna av fastighetsskatten. Ett sätt skulle kunna vara att återinföra fastighetstaxeringsnämnderna, detta är en fråga som regeringen borde ta under övervägande.

Vi vill att partikongressen:

- 1) beslutar om återinförande av fastighetstaxeringsnämnder,
- 2) beslutar om införandet av investeringsbidrag mot höga produktionskostnader,
- 3) beslutar att utvärdera bostadsbidragets effekt,
- 4) beslutar om allas rätt till en god bostad,
- 5) beslutar om ett ekologiskt tänkande vid om- och tillbyggnad av bostäder,
- 5) beslutar göra ett särskilt uttalande om vikten av ett socialt bostadspolitiskt program,
- 6) beslutar att en av huvudfrågorna i valet år 2002 är rätten till en god bostad för alla till en rimlig kostnad.

*Inger Segelström Ove Bengtsberg
ordf. S-kvinnor ordf. Byggnads*

Sigtuna Arbetarekommuns medlemsmöte den 18 april 2001 beslutade att sända motionen som enskild till partikongressen då motionen är en cirkulärskrivelse.

MOTION 611

FALU ARBETAREKOMMUN

Det är dyrt att vara fattig

Det är dyrt att vara fattig är en sanning som gäller för många av parterna på den så kallade bostadsmarknaden. De flesta av ägarna – kommunerna – är fattiga, ofta tyngda av borgensåtaganden och krav på ägartillskott. De allmännyttiga bostadsföretagen knäar under stora lån med åtföljande räntekostnader, höga taxor och stora problem med outhyrda lägenheter. Hyresgästerna är fattiga och många lever på marginalen, men får oftast ensamma bär kostnaderna för de tomma lägenheterna.

Men den här beskrivningen omfattas inte hela Sverige. I storstäderna pågår en helt annan utveckling – med brist på lägenheter och där hyres-

rätter ombildas till bostadsrätter med orimliga priser, kostnader och vinst-
ter.

Dramatisk befolkningsutveckling

I Dalarna har samtliga 15 kommuner ett överskott på bostäder. Fortfarande finns i länet cirka 2.600 tomma lägenheter i allmännyttans bestånd, trots att omkring 1.500 lägenheter rivits. I Sverige har 45 kommuner bostadsbrist och 178 kommuner bostadsöverskott. Regionalpolitiska utredningen har bland annat studerat befolkningsutvecklingen framöver. Det är ingen munter läsning för flertalet av landets kommuner. Utredningens prognoser visar att över två tredjedelar av landets lokala arbetsmarknadsregioner kommer att få en avstannande eller negativ befolkningsutveckling under de kommande tio åren. För vissa kommuner innebär det att antalet invånare halvers fram till 2030. Några kommuner kanske klarar att vända denna negativa utveckling genom åtgärder som utredningen föreslår: förbättrade penslingsmöjligheter, infrastruktuursatsningar och regionförstoringar. Men för flertalet regioner och kommuner i landet blir de kommande årens utveckling mycket dramatisk.

Tomma lägenheter

I Hyresgästernas Riksförbunds utredning om tomma lägenheter konstateras att drygt 30 företag med sammanlagt 30.000 lägenheter har en påtagligt svag ekonomi och därmed en hög riskexponering. De lediga lägenheterna befinner sig på fel platser i förhållande till arbetstillfällena och dessutom är hyresnivåerna så höga att de som skulle behöva bostäderna har inte råd att hyra dem. Många ungdomar tvingas avstå från att bilda egna hushåll och många barnfamiljer tvingas att välja små lägenheter. I 22 av de i utredningen ingående företagen motsvarar kostnaden för tomma lägenheter i normaltrean 1.000 kr eller mera i månaden!

Mindre pengar men ökade krav

SABO:s analys av 145 bostadsbolag i kommuner med negativ befolkningsutveckling visar att Om de lägenheter som förväntas stå tomma år 2010 faktiskt också rivs så innebär det att en Fjärdedel av föreagens bokförda värden måste skrivas ned. Studien visar at till och med år 2010 kommer företagen att förlora drygt 29 miljarder kronor och sannolikt mycket mer om hänsyn tas till underhållsinvesteringar och rivningskostnader som är nödvändiga.

Utarmade kommuner blir bidragstagare

De kommuner som inte tror sig kunna klara regeringens krav på ekonomisk balans har under 1999 och 2000 kunnat söka bidrag hos Kommundelagationen. Kommuner vars problem huvudsakligen gäller

obalans på bostadsmarknaden har sökt bidrag hos Bostadsdelegationen, eller den så kallade bostadsakuten. Bostadsdelegationen tillsattes 1998 med uppdraget att förmedla statens stöd till ekonomiskt svaga kommuner med tunga åtaganden inom boendet.

Dessa kunde gälla egna bostadsföretag med många tomma lägenheter och bostadsåtaganden i bostadsrättsföreningar som råkat i kris på grund av den snabba minskningen av statens räntestöd. Av de 88 kommuner som sökt om stöd har hälften fått avslag. De totala anslagen delegationen haft tillförfogande har uppgått till 2 miljarder. Ett villkor flor stödet har varit kommunerna själva bidrar och de har sammantaget satsat 2 miljarder. Kommunerna har därutöver skjutit till 2 miljarder kronor för att lösa krisen för bostadsföretag och bostadsrättsföreningar där kommunen gått i borgen för föreningens lån.

Delegationen har kritiserats för att bidragen varit förknippade med hårda villkor. För att få bidrag från Bostadsdelegationen har det krävts att kommunen, och dess bostadsbolag, varit på rejält obestånd. Kommunerna skulle helt sakna möjligheter att reda upp situationen själv. Bostadsdelegationen har alltså fungerat som en slags socialbyrå för kommuner: Den som passivt låtit skulderna växa över huvudet har haft större möjligheter att få bidrag än den som försökt göra något åt situationen. De rekonstruktioner som bostadsdelegationen krävt har varit förknippade med betydande ekonomiska villkor för ägarkommunen och föjldanpassningar av annan kommunal service. Vid ett flertal fall har villkor ställts som fått till följd att kommuner ansett sig tvingade att tacka nej till de därtill knutna ekonomiska stödet. Dessutom har bostadsdelegationen valt att se till generella nyckeltal och inte till varje kommuns specifika situation.

I och med årsskiftet har delegationen avvecklat sitt arbete, men det betyder inte att problemen upphör. Man kan tvärtom förvänta sig att befolkningsminskningen i de små glesbygdskommunerna fortsätter och att det uppstår behov av ytterligare insatser. Ett exempel på det är Kristinehamn, där bostadsdelegationen beviljat stöd tillrivning av 600 lägenheter. Under den tid lägenheterna revs blev ytterligare 200 lägenheter tomma.

Vem ska ta ansvaret?

Bostäderna byggdes en gång efter beslut av kommunerna med staten som tillskyndare och med statligt stöd. Under perioder av bostadsbrist tog kommunerna sitt ansvar för att bygga och avhjälpa trångboddheten. När nu människor flyttar från samma kommuner och fastigheter blir tomma så är det inte kommunens fel och därmed kan inte heller kommunen ensam stå för alla kostnader. Ett kommunalt bostadsföretag är dessutom ett mycket viktigt verktyg om man vill ge alla kommuninvånare en bra bostad med god standard till ett rimligt pris.

Bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken och om bostaden skall fortsätta att var en social rättighet måste också samhället ha kvar instrument för att styra över detta. I många kommuner med tomma lägenheter har politikerna alltför ofta tagit till de enklaste lösningarna – det vill säga rivningar och utförsäljningar. Åtgärder som i många fall varit kortsiktiga och som fått stora negativa konsekvenser för de boende. Kortsiktiga och återkommande rivningsplaner har kunnat innebära att hyresgästen tvingats flytta från sitt hem gång på gång. Utförsäljningar till mindre seriösa köpare har inneburit att hyresgästerna fått en mycket otrygg boendesituation, ofta med sämre service som följd. I vissa fall har det också lett till en köp- och säljcirrus som fått mycket negativa konsekvenser, såväl för hyresgästerna som för den ursprungliga fastighetsägaren, det kommunala bostadsbolaget, som haft inestående ekonomiska fordringar mm.

Kommunerna har som ägare ett starkt ansvar för de ekonomiska konsekvenserna. Bostadsföretagen ansvarar för ekonomin och att både kostnadsminimera verksamheten och försöka öka intäkterna. Bostadsföretag och kommun har ett gemensamt ansvar för att tänka över alternativ verksamhet om det finns många tomma lägenheter, exempelvis omvandling till äldreboenden eller annan samhällsrelaterad verksamhet. Även om samtliga kommuner i Dalarna uppvisar en negativ befolkningsutveckling får vi inte glömma bort att det trots allt sker en viss inflyttning till samtliga kommuner i länet. Undersökningar visar att huvuddelen av de inflyttade består av relativt låglönlade grupper som arbetar inom vård, skola och omsorg. De borde, med största sannolikhet, efterfråga hyresrätter som ett bra bostadsalternativ. Det finns tyvärr stora brister i kommunernas och bostadsföretagens förmåga att marknadsföra de kvaliteter som finns i bygden. Genom att effektivisera och prioritera insatser inom marknadsföring skulle en viss del av problemen med tomma lägenheter kunna minskas.

Staten är ytterst ansvarig för lagar och regler samt lämnar statsbidrag till kommunerna för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter. Staten måste också ställa upp genom att ändra reglerna eller skjuta till mer pengar om kommunerna inte kan upprätthålla service och sköta sina andra åtaganden på ett bra sätt på grund av att befolkningen minskar. Men när behovet av akut hjälp blir av den här beskrivna omfattningen betyder det i praktiken att staten tar över de förtroendevaldas uppgifter att forma de kommunala politiska prioriteringarna. Det skulle leda till allvarliga ingrepp i den kommunal självstyrelsen.

Långsiktigt program krävs

Vad som krävs är ett långsiktigt program för att hantera effekterna av avfolkningen när det gäller de kommunala bostadsföretagen där staten och kommunerna gemensamt tar det ekonomiska ansvaret. I ett sådant

program måste de lokala aktörerna ges möjlighet att prioritera efter varje kommuns lokala förutsättningar.

En lösning skisserades i SABO:s utredning kring tomma lägenheter, nämligen att staten bildar ett särskilt bolag. Bolaget skulle ta över ägaransvaret för de fastigheter som efter en noggrann bedömning inte inom rimlig tid kommer att efterfrågas på bostadsmarknaden. Företagets uppgift skulle vara att en gång för alla lyfta av kommunen den ryggsäck som dessa fastigheter från en tidigare period innebär och samtidigt pröva alternativa användningar för att i sista hand avveckla dem.

En sådan åtgärd, sammankopplat med kommunala åtgärder för att marknadsföra bra bostäder i en bra och sund miljö, skulle bli ett betydelsefullt hjälpmedel i en nödvändig regionalpolitik.

Vi kräver att kongressen beslutar:

- 1) att partistyrelsen verkar för att överläggningar kommer tillstånd mellan regeringen och parterna på bostadsmarknaden om möjligheten för staten att ta över ägaransvaret för de fastigheter som bedöms vara omöjliga att hyra ut.
- 2) att partistyrelsen verkar för att det regionalpolitiska stödet skall utformas så att större hänsyn tas till situationen på bostadsmarknaden, för att därigenom få till stånd mer långsiktiga lösningar.

Falu arbetarekommun

Nils Nilsson

Falu arbetarekommun har vi möte 2001 04 25 beslutat att ställa sig bakom motionen och anta den som sin egen.

MOTION 612

HEDEMORA ARBETAREKOMMUN

Bostäder i landsbygdskommuner med vikan- de befolkning – en rättvisefråga

En kontorsstol på hjul skall av säkerhetsskäl ha minst fem ben för att godkännas. Förutom våra tre paroller om vård, omsorg och skola måste även boendet och kollektivtrafiken utgöra basen för våra åtaganden i ett socialdemokratiskt välfärdsperspektiv.

Många kommuner i landsbygden, som under 1960-70-talen byggde bostadsfastigheter i sina brukssamhällen, tvingas idag att konstatera att dessa bostadshus inte behöv längre. Folkmängden i vissa av dessa samhällen halveras på sikt jämfört med när samhällena blomstrade på 1970-talet. Samtidigt bor många barn, ungdomar, familjer och ensamstående kvar med samma behov av service, skolor, vård och omsorg, bostäder och

kollektivtrafik. Inte minst ökar behovet av äldreboistäder i dessa samhällen. Bostäder som är rymliga och handikappanpassade och som ligger inom rulatoravstånd till nödvändig dagligvaruservice.

Att bo kvar i eget hem i sin egen ort och hembygd är en social rättighet för alla. Samhällets kostnad för en frisk pensionär i eget boende är ett minimum jämfört med när vi som gammal ges full omsorg i ett särskilt boende med personal dygnet runt i ett institutionsboende.

Det är mycket kostsamt att bygga om flerbostadshusen som är 30-50 år gamla med den tidens standard, en halvtrappa upp till bottenvåningen vid entrén, utan hiss, små badrum, små kök, smala entrédörrar och platta yttertak. Långsiktigt är det som regel bättre att riva och bygga framtidens bostäder i de bästa lägena i varje lokalsamhälle. Då utifrån ett ekologiskt hållbart byggnadsprogram.

För att våra bergslagskommuner skall överleva med friska och levande lokalsamhällen måste stora delar av bostadsbeståndet förändras och byggas. Detta kräver att vi radikalt måste lämna industrisamhällenas byggnationer bakom oss och istället satsa på moderna lokalsamhällen. En omställning med rivningar, ombyggnader och nybyggnader till moderna bostäder för kommande generationer äldre, familjer och inte minst ungdomar.

Detta behov av omställning är svår att inse speciellt som många samhällen utanför storstadsregionerna står med mängder av halvtomma bostadsfastigheter. Samtidigt som omställningen kostar pengar som kommunerna inte har idag. De kommunala bolagen har en tung börda med stora mängder outhyrd lägenheter i halvgamla fastigheter som även vid en framtida ökad efterfrågan skulle vara svåra att hyra ut. Respektive kommun som ägare till det kommunala bolaget har själv balansproblem i sitt budgetarbete.

Det rävs en helt ny satsning från regeringens sida att ekonomiskt stödja en tillväxt och en utveckling av regioner och samhällen utanför de expanderande storstadsområdena. För landsbygdskommunerna behövs det ett nytt samlat grepp som utgår ifrån en gemensam socialdemokratisk vision för framtiden som förenar oss och rättvist stödjer en utveckling i alla våra regioner. Även regioner som idag tvingas att ställa om från industriepokens speciella miljöer till framtidens välfärdssamhällen med ett innehåll av modern teknik, ekologiskt hållbar byggnadsteknik, kultur- och naturmiljöer i en fortsatt levande landsbygdsmiljö runt om i Sverige.

Kongressen föreslås besluta:

- 1) att partikongressen uttalar sitt stöd för en statlig satsning på en ombyggnad av våra bostäder i våra lokalsamhällen i landsbygdsregionerna till moderna och integrerade miljöer.
- 2) att partikongressen uttalar sitt stöd för en helhetspolitik som utgår från varje lokalsamhälles och regions behov av fungerande boende i

samspel med vård, omsorg, skola och kollektivtrafik som basen i ett tryggt välfärdssamhälle.

Hedemora arbetarekommun den 2 april 2001

Jan Burell

Motionen togs som Hedemora arbetarekommun egen vid möte i Folkets Hus, Garpenberg den 23 april 2001.

MOTION 613

SUNDBYBERGS ARBETAREKOMMUN

En offensiv socialdemokratisk bostadspolitik

90-talet var i många avseenden ett ur rättvisesynpunkt förlorat årtionde. En kombination av lågkonjunktur i västvärlden och en borgerlig regerings misskötsel av landets ekonomi resulterade i en ekonomisk kris. Viktiga välfärdsområden berördes av beslut om försämrning. Inkomstklyftorna ökade, barnfamiljer och pensionärer halkade efter.

Även på det bostadspolitiska området innebar 90-talet en reträtt. I början av 90-talet urholkade den borgerliga regeringen bostadsförslingsansvaret och finansieringsförutsättningarna. Målsättningen var att överlämna byggandet till marknaden och att bostadsefterfrågan skulle regleras av betalningsförmågan.

När den socialdemokratiska regeringen tillträdde, fanns inte ekonomiskt utrymme för att kunna återskapa en social bostadspolitik. Nu är situationen annorlunda. Framgångsrik budgetsanering och ekonomisk politik har verksamt bidragit till att arbetslösheten minskat och sysselsättningen ökar. Prisökningar och räntor är låga och reallönerna stiger. Detta ger förutsättningar för en social och därmed rättvis bostadspolitik.

I storstäder och på högskoleorter råder brist på bostäder. Detta hindrar tillväxten och gör en aktiv arbetsmarknadspolitik ineffektiv. I andra delar av landet river man hela bostadshus. Utförsäljningen av de allmännyttiga bolagens hyreslägenheter minskar tillgången på hyreslägenheter och därmed bidrar till segregation. I centrala lägen innebär övergången från hyresrätt till bostadsrätt oftast en förmögenhetsöverföring från allmännyttan till privatekonomin.

Allmännyttans möjligheter att bygga bostäder är beroende av att kunna skjuta in eget kapital i storleksordningen 25-30 procent av produktionskostnaden. Eftersom allmännyttan inte får gå med vinst kan inte kapital genereras av verksamheten. Då är man hänvisad till lånemarknad och därmed till bankernas villkor och säkerheter i mindre värderat läge. Resultatet blir höga räntor och hyreskostnader.

Det var här som den tidigare statliga belåningen trädde in med särskil-

da lånevillkor. Det är inte givet att samma system skall nyttjas. Nya låneformer bör undersökas. Ett alternativ är att kapitalkostnaden kan fixeras till ett fast belopp med längre löptider. Ökar räntekostnaden, minskar amorteringarna i motsvarande grad och tvärtom. Detta ger bl a en lugnare hyresutveckling.

För att kunna upprätthålla bostadshusens standard och konkurrenskraft måste husen underhållas och anpassas till för tiden gällande villkor. Ofta resulterar sådana åtgärder i orimliga hyreshöjningar. Även denna verksamhet bör inneslutas i en reviderad bostadsbelåning.

Fastighetsskatten innebär att hyresgästen får bära totala kostnader utan möjlighet att göra avdrag för lånekostnader. Fastighetsskatten måste göras rättvis.

Kommunernas ansvar för bostadsplanering och fördelning av bostäder är också ett led i en social bostadspolitik bl a för att kunna förhindra segregation och förhindra spekulation. En social bostadspolitik måste stärkas upp av en lagstiftning som bl a säkerställer att allmännyttans egen- dom respekteras. Bostäder som producerats med samhällets stöd i form av en social bostadspolitik och övriga insatser skall inte kunna vara spekulationsobjekt.

Hur vi bor, var vi bor, och vad det kostar att bo påverkar i hög grad vår livssituation och våra möjligheter i livet. Detta är kärnfrågorna i en välfärdspolitik, lika viktig som en bra skola, vård och omsorg. Bostadspolitiken under tiden för miljonprogrammet har bidragit till en hög bostadsstandard. De senaste årens passiva bostadspolitik har överlämnat bostadsförsörjningen till marknaden och bostäderna till dem som har råd. Nu är det tid att skapa rättvisa i boendet.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att kongressen beslutar:

- 1) att partiet får i uppdrag att utarbeta och antaga ett socialt bostadspolitiskt handlingsprogram innan hösten 2002,
- 2) att målsättningen för ett sådant handlingsprogram ska vara att skapa finansiella och övriga regler som främjar produktion och boende i hyresrätter med särskild inriktning på allmännyttiga företags roll och villkor samt,
- 3) att en huvudfråga i valet år 2002 är rätten till en god bostad för alla till en rimlig kostnad.

Helena Knutsson och John Olof Rosander, Centrala Sundbybergs s-förening
Sundbybergs Arbetarekommun har beslutat att bifalla motionens första och andra att-satser, att anse den tredje att-satsen besvarad samt att över- sända motionen jämte utlåtande till partikongressen.

Motion angående bostadspolitik och bostädernas tillgänglighet

Under hela tiden efter andra världskriget fram till början av 90-talet bedrev stat och kommun en synnerligen aktiv bostadspolitik. Till en del har den varit diskuterad. Såsom miljön i de nya bostadsområdena. Eller vilken inverkan den kan ha haft på kostnadsutvecklingen som förevarit. Utan vidare kan man dock slå fast att om inte samhället ingripit i den omfattningen som gjordes hade vi säkerligen haft ett bostadsbestånd i landet långt ifrån dagens kvalitet och kvantitet. Dessutom, om marknadskrafterna fått bestämma mera, hade inte småorter och glesbygd fått en så stor andel nya bostäder som trots blev fallet.

Vi förväntar oss att vårt parti ånyo tar itu med bostadsfrågan. En god bostad till rimligt pris är och förbli en rättighet för envar. På många håll behövs nyproduktion av bostäder. Å andra sidan har tyvärr marknadsekonomins allt större inflytande medfört sådana koncentrationstendenser i samhällsutvecklingen att man på en del orter tvingats riva relativt bra bostäder.

Med tanke på att dagens bostadsbestånd under överskådlig tid kommer att utgöra den dominerande delen av boendeytan bör stöd till upprustning av detta utgöra ett mycket viktigt inslag i en ny bostadspolitik. En del i denna politiken bör vara att söka förbättra bostädernas tillgänglighet. Under 80-talet gjordes en hel del på detta område. Många erfarenheter vanns. En fortsättning bör nu följa. Det är främst en allmän tillgång till hiss i de mycket vanliga trevåningshusen som måste till. Äldre och handikappade med nedsatt rörelseförmåga skall inte behöva vara instängda i sina bostäder eller tvingas flytta från en invand miljö med inarbetade sociala kontakter.

Med hänvisning till vad som framförts ovan föreslås partikongressen besluta:

- 1) att åtgärder vidtas utan dröjsmål så att en ny och komplett bostadspolitik kommer till stånd med målsättning om en god bostad till rimligt pris för alla
- 2) att denna politik skall skapa förutsättningar för god tillgänglighet till alla bostäder. I främsta rummet installation av hiss i alla hus med fler än två våningar
- 3) att i samband med nybyggnad av bostäder skall samhället bevaka att äldre och handikappades behov av en god bostad även i övrigt skall beaktas.

Varberg den 5 november 2000

Hilmer Malm

Varbergs arbetarekommun beslutade vid medlemsmöte 26/4-01 att antaga motionen som sin egen.

MOTION 615

RONNEBY ARBETAREKOMMUN

En bostad är en social rättvisa

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns goda tecken på att så också kommer att ske, samtidigt som det finns oroande tecken och stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder det brist på bostäder. Där hindras tillväxten av brist på bostäder. I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en del av kommunerna river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att endast 0,2 procent av lägenheterna i StorStockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 procent av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många borgerligt styrda kommuner förhindrat att aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark- och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler. Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn. Vidare står byggandet för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi. Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det

viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen bristfällig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för dem som arbetar i branschen som för de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheter att kunna reglera värme på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, TV och datorer innebär stora möjligheter i framtiden.

Bostaden har kommit att kosta alltmer under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt har sjunkit under några år. Det har två orsaker, den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack om det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man kan gå vidare utifrån byggkostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommunernas avgifter gentemot byggherrarna.

Motionen är liktydig med ”En bostad är en social rättighet”, skriven av Inger Segelström, ordf. S-kvinnor och Ove Bengtsson, ordf. Byggnads.

Jag vill att kongressen beslutar:

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet, samt
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeden.

Monica Ingvarson, S-kvinnor Bräkne-Hoby

Ronneby Arbetarekommun har beslutat att anta motionen som sin egen.

MOTON 616

RONNEBY ARBETAREKOMMUN

Det goda boendet

1990-talet var i många avseenden ett ur välfärdssynpunkt förlorat årtionde. Även det bostadspolitiska området gjorde en reträtt. Bostadsförsörjningsansvaret urholkades och finansieringssystemet försämrades. Utvecklingen ledde till att vi fick en stor mängd outhyrda

lägenheter runt om i landet. Bostadsbyggandet minskade kraftigt, främst när det gällde byggandet av hyreslägenheter.

Nu är situationen en annan. En framgångsrik budgetsanering och ekonomisk politik har bidragit till att arbetslösheten minskat och sysselsättningen ökat. Tillväxten är bland de högsta i Europa och ligger på en nivå som motsvarar 1960-talets. Prisökningar och räntor är låga och reallöwnerna stiger. I år ökar kommunektorns skatteintäkter samtidigt som statsbidragen till kommunerna ökar. Detta har gett förutsättningar för att öka efterfrågan på bostäder.

Det är nu viktigt att vi använder den ökande tillväxten på ett sätt att vi motverkar segregationen och orättvisorna mellan människor. Hur vi bor, var vi bor och vad det kostar att bo påverkar i hög grad vår livssituation och våra möjligheter i livet. Vi har alla rätt till en god bostad till ett skäligt pris, med modern utrustning och av den storlek som motsvarar familjens behov. Detta är kärnan i den sociala bostadspolitiken. Bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken, lika viktigt som en bra skola, vård och omsorg.

Den sociala bostadspolitiken har bidragit till en hög boendestandard. För att Sverige ska fortsätta att ligga i täten vad gäller goda bostäder även på 2000-talet krävs att ett ekologiskt tänkande får genomslag såväl i bostaden som i dess omgivning. För kommande generationer är det ekologiskt uthålliga samhället en förutsättning för människors vardagsliv. Nu har vi chansen att lägga grunden till en ny livsstil. De ekologiskt satsade statliga medlen bör därför även innehålla möjligheter till att riva miljöfientliga boendemiljöer och som ett led i att sätta fart på om- och tillbyggnad av bostäder. Vi behöver även bättre långsiktig planering av nyproduktionen, en effektivare samordning mellan kommunala planeringsorgan, de boende och byggproducenterna.

Vi ser också en växande efterfrågan på bostäder hos grupper som inte har råd med den boendekvalitet som de egentligen behöver. Detta bidrar också till att bostadsproduktionen avstannar. För hushåll med små inkomster är bostadsbidragen mycket viktiga och kan även vara avgörande för valet av bostad. Bostadsbidraget kan idag sökas av barnfamiljer och studenter. Men i Sverige har vi idag andra grupper såsom ensamstående lågavlönade kvinnor och män som inte har råd att efterfråga den bostad som de önskar och har behov av. Bostadsbidragets roll som utjämnande faktor för hushåll med små inkomster har här en viktig funktion att fylla och för att uppnå målet att alla har rätt till en god bostad till ett rimligt pris. Regeringen borde utvärdera bostadsbidragets effekter som utjämnande faktor.

Fastighetsskatten är en omdiskuterad del av bostadspolitiken. Det är nödvändigt att vi kommer till rätta med marginaleffekterna av fastighetsskatten. Ett sätt skulle kunna vara att återinföra fastighetstaxeringsnämnderna, detta är en fråga som regeringen borde ta under övervägan-

de.

Produktions- och kapitalkostnaderna är för höga. Detta ger alltför höga hyror och priser för de boende, särskilt i tillväxtorterna. Detta leder till social segregation och sämre boendestandard för boende med låga inkomster. Många äldre väljer att bo kvar i sina villor med låga boendekostnader, i stället för ett boende i hyreslägenhet med en dyrare boendekostnad, trots att detta skulle ha varit ett bekvämare alternativ för dem. Ungdomar bor kvar i sina föräldrahem mycket längre nu än vad de gjorde förr och detta oftast mot vad de själva vill.

På orter som Ronneby har följande problematik uppstått. Allmännyttan, RonnebyHus AB, byggde år 1999 några fastigheter för hyreslägenheter till en produktionskostnad av cirka 50 Mkr. Taxeringsvärdet för dessa fastigheter har fastställts till cirka 20 Mkr. Läger man på 25 procent på taxeringsvärdet ska man ha ett skäligt marknadsvärde. I det här fallet skulle då marknadsvärdet ligga på cirka halva produktionskostnaden. Det är inte lätt att få privata företagare att satsa på nybyggnation av fastigheter när detta förhållande mellan produktionskostnader och marknadsvärden råder. Dessa fastigheter ligger centralt i staden och här har aldrig varit några problem med uthyrning. Däremot finns i utkanten av staden ett fastighetsområde som byggdes i slutet av 60-talet där vi i olika perioder har och har haft problem med uthyrningen.

I kommunen behövs både bygga om äldre hyresfastigheter och samtidigt bygga nya hyresfastigheter för att alla i kommunen ska kunna ta del av en god bostad.

Från prop. 2000/01:26 har följande förslag om vissa förändringar av Statens bostadskreditnämnds (BKN) verksamhet hämtats. Idag beslutar regeringen om storleken på den årliga garantiavgiften. Garantiavgiften är enhetlig och uppgår till 0,5 procent av det garanterade beloppet. En för alla objekt enhetlig avgift innebär bl a svårigheter att bygga upp en väl sammansatt och avvägd portfölj. Projekt med låg risk saknas eftersom en BKN-garanti inte är kostnadseffektiv i dessa fall.

En övergång till en differentierad prissättning bör ske även om det innebär att kunder med höga risker kommer att få betala högre avgifter än idag. En differentierad avgiftssättning innebär generellt sett att garantier för lån till bostäder utanför tillväxtområdena kommer att få högre avgifter än garantier i tillväxtområdena. Bostadsfastigheter utanför tillväxtområdena torde nämligen i genomsnitt innebära en högre risk p g a lägre marknadsvärde i förhållande till produktionskostnaden jämfört med fastigheter i tillväxtområdena. I dagens system med en enhetlig avgiftsnivå avslås ansökningarna i dessa ärenden.

Detta skulle också kunna motverkas genom att ett statligt investeringsbidrag infördes som ett tak mot för höga produktionskostnader. Det är därför önskvärt att regeringen utreder möjligheterna att införa något

eller kombinerat av ovan redovisade förslag.

Ett annat förslag är att sänka byggmomsen.

Förslag

- 1) att besluta om allas rätt till en god bostad
- 2) att besluta göra ett särskilt uttalande om vikten av ett socialt bostadspolitiskt program
- 3) att besluta om ett ekologiskt tänkande vid om- och tillbyggnad av bostäder
- 4) att besluta att utvärdera bostadsbidragets effekt
- 5) att besluta om att utvärdera återinförandet av fastighetstaxeringsnämnder
- 6) att besluta om införandet av differentierad avgiftssättning av Statens bostadskreditnämnd (BKN) samt investeringsbidrag mot höga produktionskostnader alternativt/kombinerat sänka byggmomsen
- 7) att besluta att en av huvudfrågorna i valet år 2002 är rätten till en god bostad för alla till en rimlig kostnad.

Förutom sjätte att-satsen med tillhörande text, är motionen delvis liktydlig med "Det goda boendet", skriven av Inger Segelström, ordf. S-kvinnor, och Ove Bengtsberg, ordf. Byggnads.

Monica Ingvarson, S-kvinnor Bräkne-Hoby

Ronneby Arbetarekommun har beslutat att anta motionen som sin egen.

MOTION 617

NACKA ARBETAREKOMMUN

Bostaden, en rättighet för alla, i storstad och i glesbygd

Under de senaste åren har hjulen rullat allt snabbare i Landet. Fler människor har fått riktiga jobb och fler har flyttat till Stockholmsregionen. Storstadsområdena är viktiga tillväxt- och kraftområden för hela Sveriges utveckling. Om inte goda förutsättningar skapas här för kommunikationer och boende kommer utvecklingen att avstanna. Vad som händer i Stockholm, Göteborg och Malmö påverkar landet i övrigt.

I vissa delar av landet är det avfolkningsbygder och problem med tomma bostäder. I Stockholmsområdet är problemet det motsatta. En hektisk kostnadsspiral trissar upp priser på bostadsrätter och villaboenden till nivåer som vanliga löntagare har svårt att klara av. Många av de borgerliga kommunerna, med bl a Nacka och Stockholm i täten, tävlar om att sälja ut allmännyttan till låga priser och kommunal mark och fas-

tigheter till höga priser. Den nyproduktion som sker inom bostadsbyggandet sker inte till nytta för låg- eller medelinkomstgrupper. Våra barn som har nått vuxen ålder har ingen möjlighet att bli en tillgång för sin egen hemkommun, eftersom de inte platsar kostnadsmässigt i de boenden som står till buds. Till det krävs en fet plånbok och ett högavlönat jobb. Unga studerande, ensamma mammor, invandrare och äldre med låga pensioner, får en allt mindre bostadsmarknad att välja på. Valfrihetens förespråkare i form av de borgerliga partierna i storstadsområdet, väljer att minska valfriheten för de många människor som helst av allt vill ha en bostad med hyresrätt i t ex allmännyttans regi.

Människor i storstadsområdena ser med mycket stor oro på denna utveckling. Redan nu är problemen mycket stora när man rekryterar personal inom skilda arbetsområden i Stockholms län. En ung person som skulle kunna få en anställning kan missa den, därför att bostadsfrågan inte går att lösa. Dessa faktorer inverkar också på den framtida välfärdsutvecklingen för hela landet. Det är av yttersta vikt att bostadsfrågan behandlas med förtur. Att regeringen omedelbart skapar en bostadspolitik även för de heta storstadsregionerna i landet. Målet för hela landets bostadspolitik är ändå detsamma – en god bostad som rättighet för alla och inte som en handelsvara. Situationen är mycket allvarlig och kommer att bli en stor fråga i valet för många människor som bor och lever i storstadsregionerna.

Uppgiften är svår och består av många delar. Det handlar dels om att rationalisera rutiner och effektivisera byggmetoder men också att förbättra konkurrensen mellan byggbolagen. Att på olika sätt stimulera bolagen till att bygga hyresrätter till vettiga priser. Att kanske belöna eller ge bidrag till kommuner som upplåter billig mark till nya och billigare boenden. Att skapa nya former av hyresrättslika boenden som kan ske till billiga priser. Fler idéer finns säkert och kan genomföras om viljan finns.

Vi föreslår kongressen att besluta

- 1) att partiet omedelbart avsätter stora utredningsresurser för att se vilka åtgärder som snabbast och billigast kan skapa en förbättrad bostadssituation i storstadsregionerna
- 2) att partiet avsätter en budget för att skapa nya bostäder i kommuner som själva gör en positiv motprestation
- 3) att byggbranschen får positiva incitament för att bygga hyresrätter till rimliga kostnader
- 4) att arkitekturstuderande och övriga tekniska byggtutbildningar stimuleras till att utveckla och skapa modeller för bra, ekologiska och billiga boenden för alla människor

att partiet omedelbart skapar en genomtänkt bostadspolitik där målet är det samma men utförandet är olika beroende på vilka förutsätt-

ningar som rådet, glesbygd eller storstad.

Christina Ståldal

Nacka arbetarekommun har vid medlemsmötet den 26 april 2001 beslutat

- 5) att partistyrelsen får i uppdrag att utarbeta en långsiktigt hållbar bostadspolitik, samt att partistyrelsen får i uppdrag att genomföra åtgärder enligt motionens att-satser 1-4 för att lösa den akuta situationen.

MOTION 618

SVEDALA ARBETAREKOMMUN

Angående bostadsbyggandet

Bostadsbyggandet i Sverige har ända sedan 1992 legat på en internationellt mycket låg nivå – en av de lägsta andelarna av BNP inom hela OECD. Detta har under en stor del av perioden kunnat hänföras till den hårda finanspolitiska åtstramningen som blev följden av den finansiella krisen under börja av decenniet.

I dag är emellertid de ekonomiska förutsättningarna fundamentalt annorlunda. Statsfinanserna är solida, de ekonomiska utsikterna goda, öppna arbetslösheten nere på etappmålet 4%, räntorna låga ochushällens framtidstro bättre än på många år. Trots detta kvarstår det faktum att det byggs färre bostäder än vad som svarar mot det aktuella behovet. Visst byggs bostäder, villor i expansiva regioner och exklusiva bostadsrätter i attraktiva lägen, men det handlar i princip uteslutande om bostäder med höga boendekostnader och som kräver ett startkapital i form av kontantinsats. Mycket få hyresbostäder har byggts under senare år. Boverket har i en utredning försökt analysera varför det byggs så få hyresbostäder.

I utredningen konstateras att behovet av nyproduktion av bostäder är stötte än vad man tidigare beräknat. Särskilt i tillväxtregionerna börjar situationen bli allvarlig. Kommunerna bedömer att ca. 5000 lägenheter årligen kommer att byggas under den närmaste 5-års perioden, men boverket uppskattat behovet till 10 000 per år. Resultatet kan bli begränsningar av både den befolkningsmässiga och ekonomiska tillväxten i regionerna.

Stockholm, Göteborg, Malmö; Lund, Uppsala, Växjö och Umeå är exempel på regioner med stort behov av ett ökat byggande. Enligt prognosen kommer bostadsbyggandet inom dessa kommuner inte på långt när att svarar upp mot efterfrågan. Resultatet blir fortsatta prisökningar på bostadsrätter, egnahem och ökade köer till hyresbostäder, vilket i sin tur leder till en ökad bostadssegregation.

Boverkets uppdrag har varit att analysera hinder för ett ökat bostadsbyggande och lägga fram förslag till åtgärder för att undanröja dessa hinder.

Ett flertal hinder för ett ökat byggande av bostäder för vanliga hushåll har identifierats t. ex. höga boende – och produktionskostnader, beskattningen av hyresboende, kommunernas och bostadsföretagens bristande incitament, brist på mark, bristande konkurrens samt osäkerheten om de finansiella villkoren.

För att undanröja hindren och få igång bostadsbyggandet föreslår boverket fyra typer av åtgärder:

- # Sänkta skatter på förvaltningstjänster i hyresfastigheter
- # Ökat stöd till ombyggnad genom att fler åtgärder blir berättigade till räntebidrag
- # En utredning om kreditgivning och bostadsbyggande
- # Kommunerna inom tillväxtregionerna föreslås ta en gemensam diskussion om tillväxtens villkor, befolkningsökningar mm.

Boverkets förslag- i synnerhet de två förstnämnda – skulle sannolikt medverka till en

förbättrad situation. Men situationen på bostadsmarknaden är nu så allvarlig, att ytterligare åtgärder krävs.

På kort sikt krävs åtgärder som skulle kunna få igång ett bostadsbyggande i tillväxtregionerna av tillräcklig omfattning för att motverka riskerna att bostadsbristen blir ett tillväxthinder.

Med vetskapen om den mycket stora ökningen av antalet pensionärer 2005 - 2015 och vad det innebär av ökade krav på äldreboende, vård och omsorg är det av största vikt att man i det ökade stödet till ombyggnad lägger in möjligheterna att installera hissar i fastigheter som är tre våningar eller högre.

På detta sätt kan man reducera kommunernas behov att bygga kostsamma äldreboende och Pensionärerna kan bo kvar i en hemvan och trygg miljö. Det ligger i hela landets intresse, att storstadsregionerna har ett tillräckligt stort bostadsbestånd för att härbärgera den inflyttning som blir resultatet av tillväxt.

Regeringen bör därför införa ett tidsbegränsat investerings- bidrag för bostadsinvesteringar – inklusive om- och tillbyggnader – i hyres- eller bostadsrättslägenheter.

Eftersom byggandet av exklusiva bostäder i de mest attraktiva lägena knappast behöver ett samhällsstöd, bör ett av villkoren för att erhålla investeringsbidrag vara, att en fastställd på produktionskostnaden per kvm underskrids.

På längre sikt behövs åtgärder av annat slag. Det är uppenbart att hela incitamentet strukturen för bostadsbyggandet har slagits i spillror under 1990- talet. Vi behöver analysera bostadsbyggnadssystemet som helhet och komma fram till ett nytt långsiktigt system, där bostäder inte bara

byggs för höginkomsttagare och grupper med speciella behov utan även för vanliga hushåll. Ett strategiskt område är sannolikt kommunernas bristande incitament till att bygga bostäder.

Med anledning av ovan skrivit föreslår Svedala Arbetarekommun

Att partidistriktet antager motionen som sin egen

Att motion vidareändas till partikongressen 2001.

Att partidistriktet antar motion som sin egen

Att partidistriktets kongress gör ett uttalande med denna motion som bakgrund.

- 1) Att partistyrelsen uppmanas prioritera områdena vård, omsorg, skola och boendet till att ingå i den generella välfärdens grundprinciper.
- 2) Att det sociala bostadspolitiska programmet blir en av valfrågorna i valet 2002

Lars Schultz

Svedala arbetarekommun

Svedala arbetarekommun tar motionen som sin egen.

MOTION 619

SVEDALA ARBETAREKOMMUN

Behov av inventering av bostadssituationen i Skåne.

På partikongressen 2000 diskuterades hur den framtida bostadssituationen skulle utformas. Beslutet innebar att partiet skall ta fram ett socialt bostadspolitiskt program. Det gäller ansvar på oss att leva upp till fattade beslut. Bostaden är för de flesta människor en mycket viktig del av sitt liv.

Det är nu viktigt att, än en gång markera att bostaden är en social rättighet och inte en handelsvara. Detta förutsätter också rimliga hyresnivåer så att även exempelvis ungdomar har möjlighet att efterfråga boende.

Vad gäller bostadsfinansieringen fungerar detta inte längre på avsett sätt. Det finns exempel i Skåne där bostadskön är lång och priser skjuter i höjden så startas inte byggandet upp ändå. Samtidigt finns det outhyrda lägenheter i vissa Skånekommuner.

Jag yrkar på

att partidistriktet arbetar för att exempelvis staten går in och ger

investeringsstöd för nybyggnation så att byggandet av bostäder kan komma igång.

- 1) att man konkret lägger fast en handlingsplan för att uppnå att bostaden är en social rättighet för folkflertalet
- 2) att man inventerar bostadssituationen i kommunerna i Skåne i syfte att klargöra behovet av bostäder och skapar förutsättningar för de regionala obalanserna i Skåne att finna lösningar på bostadsproblematiken.

Svedala den 29 januari 2001.

Ronnie Ström

Svedala arbetarekommun tar motionen som sin egen

MOTION 620

SVEDALA ARBETAREKOMMUN

Boendet

Socialdemokratins främsta bostadspolitiska uppgift nu att:

Sätta fart på bostadsbyggandet där bostadsbrist råder, utveckla allmännyttan och öka hyresgästernas inflytande.

Sänka bygg- och boendekostnaderna,

Bostadsbidragen behålls som en viktig del av den generella välfärdspolitiken och skall ingå i den sociala bostadspolitiken.

För många boende är detta en viktig fråga med tanke på att det utgör en viktig beståndsdel i människors vardag och är en av grunderna för en social bostadspolitikens framtid.

Vi konstaterar att bostadsmarknaden varierar kraftigt mellan olika delar av landet. Därför krävs olika åtgärder. I vissa kommuner byggs ingenting trots ett stort behov. Därför måste det kommunala ansvaret för bostadsförsörjning förtydligas. Kommunen är huvudansvarig för bostadsförsörjningen på lokal nivå. För ett år sedan hade 32 kommuner bostadsbrist. Idag har antalet ökat till 45 av landets 289 kommuner.

Förra året påbörjades ca 18 000 nya bostäder.

Först år 2003 kommer byggnationen att överstiga 25 000 bostäder, enligt Boverkets prognos.

Hyreslägenheternas betydelse

Människor måste själva ges möjlighet att välja var och hur de vill bo, vare sig det gäller villa, privat hyreslägenhet, allmännyttan eller bostadsrätt. Allt fler hyreslägenheter ombildas till bostadsrätter vilket kan ge bekymmer på sikt och innebära kostnader för samhället genom minskade skatteintäkter. Segregationen kommer att öka.

Behovet av allmännyttan

De kommunala allmännyttiga bostadsföretagen har alltsedan sin till-

komst på 1940-talet varit ett betydelsefullt verktyg för kommunerna när de ska uppfylla sitt ansvar inom bostadsförsörjningen.

Det finns ett flertal skäl till varför många valt att bo just i allmännyttan. Det är tryggt eftersom allmännyttan drivs utan vinstintresse.

Idag utgör allmännyttans hyresrätter ungefär hälften av alla hyreslägenheter och totalt 20 procent av landets samtliga bostäder som är 4,2 miljoner. Ungefär 1,5 miljoner människor bor i dessa drygt 900 000 lägenheter. Allmännyttan är av stor betydelse och ska också vara med i nyproduktionen.

Såväl privata intressenter som allmännyttan behövs på bostadsmarknaden men framför allt i tillväxtregionerna och i Stockholmsregionen spelar allmännyttan en stor roll i nyproduktionen. Det är viktigt att kommunerna använder det bostadspolitiska instrumentet de har nämligen det kommunala bostadsbolaget, för att kunna tillgodose kommunmedborgarnas behov av bostäder.

I genomsnitt är hushållens boendekostnad drygt 30 procent av den disponibla inkomsten vilket kan jämföras med 24,7 procent för år 1990. Boendekostnaderna för i år har för boende i hyresrätt varit oförändrad medan den hade sjunkit för egnahemsägare med 0,7 procent jämfört med förra året. Antalet kommuner som har ett bostadsförsörjningsprogram har sjunkit från 177 (77%) till 28 (10%) kommuner, mellan åren 1992 – 2000.

Därför bör det kommunala ansvaret för bostadsförsörjningen förtydligas i en särskild lag. Kommunerna skall vara skyldiga att planera, förbereda och genomföra bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder.

Sedan lagen om bostadsförsörjning avskaffades 1993 har endast 16 kommuner kvar en kommunal bostadsförmedling. I drygt 86 procent av kommunerna saknas det helt en samordnad förmedling av bostäder.

Byggfackens S-förening i Svedala kommun anser att:

Bostaden är en social rättighet inte en handelsvara. Det är lika viktigt att ha en god bostad som att ha ett arbete. Bostaden kan likställas med rätten till god hälsovård, omsorg och utbildning.

Ett bra boende är en förutsättning för ett gott liv. Bostaden och boendet påverkar i hög grad människors livssituation och möjligheter i livet. Därför är bostadspolitiken en viktig del av välfärdspolitiken. Bostadsbidragen är en viktig del av den sociala bostadspolitiken och skall behållas. Hyreskostnaden skall ej vara mer än 25% för en normal inkomsttagare. Allmännyttan skall inte utförsälas av ideologiska skäl typ moderaterna. Svedalahem är ett bra exempel på bostadsbolag helägt av Svedala kommun som kan bygga funktionsmässigt och billigt till bra standard och hyror som vanligt folk kan bo med. Bolaget är modernt och framtidsinriktat. Det behövs investeringsbidrag för att stimulera bostadsbyggandet ex som om studentbostäder som regering och riksdag har

beslutat.

Vi föreslår att:

Svedala arbetarekommun och skånska partidistriktet ställer sig bakom motionens huvudinriktningar.

- 1) att såväl skånska partidistriktet som partikongressen gör ett uttalande över vikten av en social bostadspolitik där bl. a, alla kan ha en god bostad till rimliga kostnader.
- 2) att partikongressen fastställer ett handlingsprogram för den framtida sociala bostadspolitiken
- 3) att motionen ligger som en del i ett framtida beslutsunderlag
- 4) att den sociala bostadspolitiken bör vara en av valet 2002:s huvudfrågor

*Enligt uppdrag
Ronny Olander*

Svedala arbetarekommun tar motionen som sin egen.

MOTION 621
SVEDALA ARBETAREKOMMUN

En bostad är en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet. Det barn som växer upp i lummiga trädgårdar, med gott om utrymme för lek, rekreation och läsläsning har helt andra förutsättningar än den som måste trängas med andra syskon, har en torftig boendemiljö och där gängbildningen stänger ute stimulanser utifrån.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns under senare tid många goda tecken på att så också kommer att ske. Det har tagits flera lovvärda initiativ för att återupprätta en social bostadspolitik. Men det finns oroande tecken och stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbostäder ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högskoleutbildning. I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en hel del av kommuner-

na river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att det endast 0,2 procent av lägenheterna i Storstockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 procent av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggekostnadsdelegationen, att det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen. Vidare finns det kommuner som bara upplåter mark för villabyggelse och stänger därmed ute grupper som saknar kapitaltillgångar. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många borgerliga kommuner förhindrat ett aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark-, och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler. Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn för att kunna göra en önskvärd omställning av energipolitiken. Vidare står byggsektorn för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi. Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen bristfällig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för de som arbetar i branschen som de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet. Det kommer att påverka alla som har sin arbetsplats i andras bostad men även alla boende vad avser när, hur och till vad de kommer att använda sin bostad. Bostaden har kommit att kosta alltmer av den disponibla inkomsten under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt sjunker och det rejält. Det har två orsaker; den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till

en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack om det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man kan gå vidare utifrån Byggkostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommunernas avgifter gentemot byggherrarna.

Vi vill att partikongressen beslutar

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeenden

Claes Bloch

Svedala arbetarekommun tar motionen som sin egen

MOTION 622

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Kooperativ hyresrätt

Det är viktigt med valfrihet på bostadsmarknaden. Det har vi i dag på den svenska bostadsmarknaden med egnahem, bostadsrätter, privatägda hyresrätter som drivs med vinstsyfte samt allmännyttans självkostnadsalternativ. Genom att allmännyttans självkostnadsalternativ. Genom att allmännyttan vänder sig till alla grupper, arbetslösa, låginkomsttagare och pensionärer utan egen förmögenhet möjlighet att bo till självkostnad.

Denna rätt att bo till självkostnad är i dag hotad av ett antal kommuner, främst men inte enbart i Storstockholm. Nya borgerliga kommunmajoriteter planerar och genomför en systematisk avveckling av allmännyttan. I några kommuner som Stockholm, Solna och Huddinge drivs kampanjer för att de boende i allmännyttan ska bilda bostadsrättsföreningar och överta fastigheterna. I andra kommuner som Nacka, Danderyd, Täby och Waxholm säljs hela företaget till privata kapitaltressen. Resultatet blir att allmännyttan minskar eller försvinner helt i dessa kommuner.

Allmännyttan har byggts upp under långa tid. Det har skett med stöd av staten och i samarbete med hyresgästerna. Från början handlade det om att bygga bort bostadsbristen. Av 1920- och 1930-talets marknadsstyrda bostadspolitik hade man lärt att det privata kapitalet inte förmådde att bygga tillräckligt med bostäder till sådana priser att vanliga människor med låga inkomster fick någonstans att bo. Det blev de allmän-

nyttiga bostadsföretagen som fick ta på sig uppgiften att bygga rymliga, moderna och väl utrustade bostäder efter andra världskriget.

I takt med utvecklingen har uppdraget för allmännyttan vidgats. Från att i första hand ha varit ett instrument för kommunerna att se till att de bostäder producerades som ett växande näringsliv krävde för sina anställda har allmännyttan blivit en drivkraft i den allmänna samhällsutvecklingen. Genom sina samlade bestånd och hyresgästernas miljömedvetande har allmännyttan gått i spetsen lokalt för utvecklingen mot kretsloppsanpassande bostadsområden. Hyresgästerna hos allmännyttan hörde till de första som fick kabel-TV och i dessa yttersta dagar är det allmännyttiga bostadsföretaget som skapar förutsättningar för en utbyggnad av bredbanden inte bara i det egna företaget utan genom sin storlek på marknaden också i resten av kommunen.

Företagen har också gått i spetsen för utvecklingen av hyresrätten. Det är i de allmännyttiga bostadsföretagen som hyresgästerna erbjuds hyresgäststyrt lägenhetsunderhåll och olika tillvalsmöjligheter. Det är också i de allmännyttiga bostadsföretagen som olika modeller för så kallade självförvaltning nu växer fram. Under den tillfälliga lagstiftningen om kooperativ hyresrätt var det allmännyttan som stod för de föreningar som blivit framgångsrika.

Det finns många skäl till varför allmännyttan på detta sätt kunnat gå i spetsen för utvecklingen. Att företagen driver verksamheten utan vinstkrav från ägaren är ett inslag i detta. En annan är den tradition av samarbete med hyresgästerna som vuxit fram. Även om vi har många bostadsområden som i dag upplevs som otrygga är det i det mest grundläggande avseendet tryggt att bo i allmännyttan. Man har hittills inte behövt oroa sig för att fastigheten ska säljas till en ny ägare som kan komma att visa sig oseriös.

Därför har också många människor aktivt sökt sig till allmännyttan. De har uppskattat de kvaliteter som bara allmännyttan som professionellt, progressivt och självkostnadsalternativ kan erbjuda. För dessa människor innebär ett ägarbyte som leder till att de får en fastighetsägare som driver en vinstsyftande verksamhet en mycket stor förändring. Bortsett från den oro som ägarbytet skapar så får de också i fortsättningen andra förutsättningar för sitt vardagsliv.

De försäljningar av allmännyttiga bostadsföretag som genomförts visar på en upprörande nonchalans mot hyresgästerna. I Storbritannien har hyresgästerna vetorätt mot försäljningar av kommunala bostäder. I Sverige visar vi inte hyresgästerna samma respekt. Alla fastighetsekonomer vet att ett hyreshus är värdelöst utan hyresgäster. Därför är det i praktiken hyresgästerna som är föremål för dessa försäljningar. Men i vårt land har de ingen talan i saken.

Vi tror dock inte på en vetorätt för hyresgästerna vid försäljningar. De kommuner som vill smita från sitt bostadsförsörjningsansvar genom att

sälja bolaget blir ingen bra värd om de på grund av hyresgästernas veto tvingas att vara fastighetsägare mot sin vilja. Risken finns att kommunen i stället försöker att hålla nere sina satsningar på bolaget för att tvinga fram på en ny opinion bland kommande hyresgäster.

Vi föreslår i stället att hyresgästerna ges rätt att själva ta över ansvaret för bolaget om kommunen vill sälja och har hittat en köpare. Om en majoritet av hyresgästerna är beredda att bilda en kooperativ förening kan denna gå in i köparens ställe och överta ägandet och ansvaret för företaget. Om de uppskattar möjligheten att bo kvar med oförändrade ekonomiska villkor och ett betydligt större inflytande blir det allmännyttiga alternativet kvar på orten samtidigt som kommunens beslutanderätt över sin egendom inte har inskränkts. Om det inte går att samla tillräcklig majoritet bland hyresgästerna bör kommunen ha rätt att fullfölja försäljningen.

Med en sådan ordning får hyresgästerna det sista ordet.

Det är en viktig uppgift att ytterligare stärka de boendes inflytande inom hyresrätten. Vårt förslag leder inte bara till ett ökat inflytande för de boende över den föreslagna försäljningen. Det leder också till stora möjligheter för hyresgästerna att sedan de tagit över företaget utveckla boinflytandet helt och hållet på sina egna villkor.

Vi hemställer:

- 1) att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att verka för en lagstiftning som ger de boende i allmännyttan en förköpsrätt vid försäljningar i enlighet med vad vi anfört.

Stockholms Arbetarekommuns årsmöte beslutade att sända motion jämte utlåtande till partikongressen som egen.

MOTION 623

BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN

Bostadspolitik

Bostadsproblematiken börjar bli av en sådan art, att frågan om inte denna tarvar sig egen punkt i programmet. Historiskt har arbetarrörelsen betraktat bostaden som en rättighet, inte en handelsvara. Med en starkt styrd bostadsfinansieringssystem, har mindre bemedlade fått möjligheter att skaffa sig fina bostäder och det till ett rimligt pris. Att ha möjlighet att ha en bostad. Och bo rätt nära centrum, även i storstäder. Är det få Europamedborgare som förunnas. Med en stark hyresgäströrelse i Sverige, som kämpat fram bruksvärdesprincipen som fördelningsinstrument har det möjliggjorts i vårt land. HSB och Riksbyggen har varit andra instrument vi tillskapat i den här kampen. Vi har idag all anled-

ning att känna stolthet över detta.

- För arbetarrörelsen har målet varit att alla skall ha möjlighet att få tillgång till en bra bostad. Medlet för att nå detta har varit pengar.
- För kapitalet är målet att tjäna pengar. Medlet är i detta fall bostaden.

Men det som idag sker i storstadsområdena förskräcker. Flera samverkande faktorer skjuter nu bostadspolitiken i sank. Tilläts denna utveckling att få fortsätta, är snart en av de sista bastionerna i den socialdemokratiska bostadspolitiken borta. Nämligen besittningsskyddet.

I de starka storstadsområdena sker inflyttningar av sällan skådat slag som pressar upp marknadspriserna. Medan flera kommuner tvingas riva fullt funktionsdugliga bostäder i takt med utflyttningen. Samhället bör därför äga de instrument som säkerställer en social bostadspolitik.

Vi hemställer därför att arbetarekommunen antar motionen som sin egen:

- 1) att kravet på en social bostadspolitik skall tillföras partiprogrammet
- 2) att besittningsskyddet förstärks
att motionen tillställs partikongressen

Svante Tysell

S-förening lokomotivet

Seko

På arbetarekommunens möte den 23 april beslutades i enlighet med styrelsens förslag att bifalla motionen.

MOTION 624

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

En bostad är en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet. Det barn som växer upp i lummiga trädgårdar, med gott om utrymme för lek, rekreation och läsläsning har helt andra förutsättningar än den som måste trängas med andra syskon, har en torftig boendemiljö och där gängbildningen stänger ute stimulanser utifrån.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns under senare tid många goda tecken på att så också kommer att ske. Det har tagits flera lovvärda initiativ för att återupprätta en social bostadspolitik. S-kvinnorna och Byggnads fick den extra partikongressen år 2000 att besluta om

att partiet ska göra ett bostadspolitiskt program som också påbörjats. Under sommaren år 2001 medverkar S-kvinnorna och Byggnads tillsammans på Bomässan Bo01 där vi bygger och ger vår vision av Kvarteret Framtiden. Men det finns oroande tecken och stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbostäder ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högskoleutbildning. I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en hel del av kommunerna river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att det endast 0,2 procent av lägenheterna i Storstockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 procent av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggekostnadsdelegationen, att det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen. Vidare finns det kommuner som bara upplåter mark för villabyggelse och stänger därmed ute grupper som saknar kapitaltillgångar. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många borgerliga kommuner förhindrat ett aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark-, och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler. Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn för att kunna göra en önskvärd omställning av energipolitiken. Vidare står byggsektorn för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi. Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen bristfällig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för de som arbetar i branschen som de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet. Det kommer att påverka alla som har sin arbetsplats i andras bostad men även alla boende vad avser när, hur och till vad de kommer att använda sin bostad. Bostaden har kommit att kosta alltmer av den disponibla inkomsten under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt sjunker och det rejält. Det har två orsaker; den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack om det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man kan gå vidare utifrån Byggekostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommunernas avgifter gentemot byggherrarna.

Vi vill att partikongressen beslutar:

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet,
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeenden.

Inger Segelström, ordf S-kvinnor Ove Bengtsberg, ordf. Byggnads

Stockholms arbetarekommuns årsmöte beslutade att sända motionen till partikongressen som sin egen.

MOTION 625

LIDINGÖ ARBETAREKOMMUN

Omkonstruera reglerna för beskattning av boendet!

Beskattning av fastigheter är bra eftersom pengarna behövs till värden osv. Men regelsystemet slår inte på ett bra sätt. En del fattiga människor tvingas flytta för att de råkade födas på eller flytta till fel plats för femtio år sedan. Beskatta hellre efter bärkraft. Villor bör beskattas på realisationsvinsten när de sälj - inte kontinuerligt under tiden man bor i dem. Den del som kallas inkomstbeskattning (schablonregeln) av bostadsrät-

ter- nästan en procent av taxeringsvärdet - bör avvecklas och pengarna i stället tas från höjd elskatt, bensinskatt och oljeskatt. Beskatta utplundring av knappa naturresurser hellre än bostadskvalitet. Bra bostäder är ju något vi vill ha i samhället. Beskatta främst sådant som vi inte vill ha - t ex plundring av framtiden.

Jag yrkar:

- 1) Se över regelsystemet. Ta bort schabloninkomstskatten på bostadsrättsföreningar .
- 2) Utred om reavinstskatten vid försäljning av fastigheter kan höjas.

Arbetskommunens beslutade att bifalla motionen och sända den som egen till partikongressen.

MOTION 626

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Det goda boendet

1990-talet var i många avseenden ett ur välfärdssynpunkt förlorat årtionde. Den ekonomiska krisen tvingade oss till en rad tuffa och besvärliga beslut, varav ett stort antal ledde till försämringar inom viktiga välfärdsområden. Det innebar också att inkomst- och förmögenhetsklyftor återigen ökade. Barnfamiljer och de sämst ställda pensionärerna har halkat efter.

Även på det bostadspolitiska området innebar 1990-talet en reträtt. Under nittiotalet urholkades Bostadsförsörjningsansvaret och finansieringssystemet försämrades. Utvecklingen ledde till att vi fick en stor mängd outhyrda lägenheter runt om i landet. Bostadsbyggandet minskade kraftigt, främst när det gäller det byggandet av hyresrättslägenheter.

Nu är situationen en annan. En framgångsrik budgetsanering och ekonomisk politik har bidragit till att arbetslösheten minskar och sysselsättningen ökar. Tillväxten är bland de högsta i Europa och ligger på nivå som motsvarar 1960-talets. Prisökningar och räntor är låga och reallönerna stiger. I år ökar kommunsektorns skatteintäkter samtidigt som statsbidragen till kommunerna ökar. Detta har gett förutsättningar för att öka efterfrågan på bostäder.

Det är nu viktigt att vi använder den ökade tillväxten på ett sätt att vi motverkar segregation och orättvisa mellan människor. Hur vi bor, var vi bor och vad det kostar att bo påverkar i hög grad vår livssituation och våra möjligheter i livet. S-kvinnor och Svenska Byggnadsförbundet anser att alla har rätt till en god bostad till ett skäligt pris, med modern utrustning och av den storlek som motsvarar familjens behov. Detta är kärnan i den sociala bostadspolitiken. Därför har vi gemensamt motionerat i rik-

sdagen hösten år 2000 om detta och medverkar tillsammans på Bomässan Bo01 i Malmö sommaren 2001 med visionen Kvarteret Framtiden. Bostadspolitiken är en del av välfärdspolitiken, lika viktig som en bra skola, vård och omsorg.

Den sociala bostadspolitiken har bidragit till en hög boendestandard. För att Sverige ska fortsätta att ligga i täten vad gäller goda bostäder även på 2000-talet krävs att ett ekologiskt tänkande får genomslag såväl i bostaden som i dess omgivningar. För kommande generationer är det ekologiskt uthålliga samhället en förutsättning för människors vardagsliv. Nu har vi chansen att lägga grunden till en ny livsstil.

De ekologiskt satsade statliga medlen bör därför även innehålla möjligheter till att riva miljöfientliga boendemiljöer och som ett led i att sätta fart på om- och tillbyggnad av bostäder. Vi behöver även bättre långsiktig planering av nyproduktionen, en effektivare samordning mellan kommunala planeringsorgan, de boende och byggproducenterna.

Produktions- och kapitalkostnaderna är för höga. Detta ger alltför höga hyror och priser för de boende, särskilt i tillväxtorterna. Detta leder till social segregation och sämre boendestandard för hushåll med låga inkomster. Detta skulle kunna motverkas genom att ett statligt investeringsbidrag infördes som ett tak mot för höga produktionskostnader. Det vore därför önskvärt att regeringen utreder möjligheterna att införa ett sådant.

Vi ser också en växande efterfrågan på bostäder hos grupper som inte har råd med den boendekvalitet som de egentligen behöver. Detta bidrar också till att bostadsproduktionen avstannar. För hushåll med små inkomster är bostadsbidragen mycket viktiga och kan även vara avgörande för valet av bostad. Bostadsbidraget kan idag sökas av barnfamiljer och studenter. Men i Sverige har vi idag andra grupper så som ensamstående lågavlönade kvinnor och män som inte har råd att efterfråga den bostad som de önskar och har behov av. Bostadsbidragens roll som utjämnade faktor för hushåll med små inkomster har här en viktig funktion att fylla och för att uppnå målet att alla har rätt till en god bostad till ett rimligt pris. Regeringen borde utvärdera bostadsbidragets effekter som utjämnande faktor.

Fastighetsskatten är en omdiskuterad del av bostadspolitiken. Det är nödvändigt att vi kommer tillrätta med marginaleffekterna av fastighetsskatten. Ett sätt skulle kunna vara att återinföra fastighetstaxeringsnämnderna, detta är en fråga som regeringen borde ta under övervägande.

Vi vill att partikongressen :

- 1) beslutar om återinförande av fastighetstaxeringsnämnder
- 2) beslutar om införandet av investeringsbidrag mot höga produktionskostnader

- 3) beslutar att utvärdera bostadsbidragets effekt
- 4) beslutar om allas rätt till en god bostad
- 5) beslutar om ett ekologiskt tänkande vid om- och tillbyggnad av bostäder
- 6) beslutar göra ett särskilt uttalande om vikten av ett socialt bostadspolitiskt program
- 7) beslutar att en av huvudfrågorna i valet år 2002 är rätten till en god bostad för alla till en rimlig kostnad.

Peter Kennerfalk Lars Karlsson

Norrköpings Arbetarekommun beslutade vid sitt representantskap den 23 april 2001 att anta motionen som sin egen.

Mattias Ottosson
Ordförande

MOTION 627

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

En bostad är en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet. Det barn som växer upp i lummiga trädgårdar, med gott om utrymme för lek, rekreation och läsläsning har helt andra förutsättningar än den som måste trängas med andra syskon, har en torftig boendemiljö och där gängbildningen stänger ute stimulanser utifrån.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns under senare tid många goda tecken på att så också kommer att ske. Det har tagits flera lovvärda initiativ för att återupprätta en social bostadspolitik. S-kvinnorna och Byggnads fick den extra partikongressen år 2000 att besluta om att partiet ska göra ett bostadspolitiskt program som också påbörjats. Under sommaren år 2001 medverkar S-kvinnorna och Byggnads tillsammans på Bomässan Bo01 där vi bygger och ger vår vision av Kvarteret Framtiden. Men det finns oroande tecken och stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får återverkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbostäder ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högsko-

leutbildning. I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en hel del av kommunerna river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att det endast 0,2 procent av lägenheterna i Storstockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 procent av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggekostnadsdelegationen, att det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen. Vidare finns det kommuner som bara upplåter mark för villabyggelse och stänger därmed ute grupper som saknar kapitaltillgångar. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många borgerliga kommuner förhindrat ett aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark-, och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler. Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn för att kunna göra en önskvärd omställning av energipolitiken. Vidare står byggsektorn för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi. Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen bristfällig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för de som arbetar i branschen som de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet. Det kommer att påverka alla som har sin arbetsplats i andras bostad men även alla boende vad avser när, hur och till vad de kommer att använda sin bostad. Bostaden har kommit att kosta alltmer av den disponibla inkomsten under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt sjunker och det rejält. Det har två orsaker; den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och

sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack om det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man kan gå vidare utifrån Byggkostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommunernas avgifter gentemot byggherrarna.

Vi vill att partikongressen beslutar:

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeenden

Peter Kennerfalk Lars Karlsson

Norrköpings Arbetarekommun beslutade vid sitt representantskap den 23 april 2001 att anta motionen som sin egen.

MOTION 628

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

En bostad är en social rättighet

Den sociala bostadspolitiken är en viktig del av den generella välfärdspolitiken. Ett gott boende är avgörande för välfärden genom hela livet, men särskilt för barn och ungdom. Bostadsutrymmet, utrustningsstandarden och boendemiljön är avgörande för barnens möjligheter att skapa en god start i livet. Det barn som växer upp i lummiga trädgårdar, med gott om utrymme för lek, rekreation och läsläsning har helt andra förutsättningar än den som måste trängas med andra syskon, har en torftig boendemiljö och där gängbildningen stänger ute stimulanser utifrån.

Bostadspolitiken måste återupprättas. Det finns under senare tid många goda tecken på att så också kommer att ske. Det har tagits flera lovvärda initiativ för att återupprätta en social bostadspolitik. S-kvinnorna och Byggnads fick den extra partikongressen år 2000 att besluta om att partiet ska göra ett bostadspolitiskt program som också påbörjats. Under sommaren år 2001 medverkar S-kvinnorna och Byggnads tillsammans på Bomässan Bo01 där vi bygger och ger vår vision av Kvarteret Framtiden. Men det finns oroande tecken och stora problem som bostadsbyggandet står inför.

För det första finns det stora regionala obalanser som också får åter-

verkningar på bostadssektorn. I storstäderna och på högskoleorter råder brist på bostäder. Där hindras tillväxten av bristen på bostäder. Nyanställda har svårt att hitta bostäder och därmed förhindras en nödvändig rörlighet på arbetsmarknaden. Likaså utgör bristen på studentbostäder ett allvarligt hinder för många studerande att fullfölja sin högskoleutbildning. I andra delar av landet utgör de lediga lägenheterna ett stort finansiellt problem för bostadsföretagen och i en hel del av kommunerna river man hela bostadshus. De skilda villkoren betyder att det endast 0,2 procent av lägenheterna i Storstockholm är lediga, medan de lediga lägenheterna fortfarande utgör 6,4 procent av lägenheterna i kommuner med färre än 75 000 invånare.

För det andra tilltar segregationen i samhället. Inte minst innebär de borgerliga kommunernas agerande att segregationen förstärks. Genom att sälja ut mark till högstbjudande på auktion utestänger man i praktiken många byggare. Det betyder, enligt Byggekostnadsdelegationen, att det blir omöjligt att bygga hyresrättslägenheter i vart fall i attraktiva lägen. Vidare finns det kommuner som bara upplåter mark för villabyggelse och stänger därmed ute grupper som saknar kapitaltillgångar. Det är viktigt att betona kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen, men också det ansvar de har för att det blir en blandad bebyggelse och möjligheter för alla kategorier av boende i kommunen. Som det nu är har många borgerliga kommuner förhindrat ett aktivt integrationsarbete och i stället genom sin mark-, och utförsäljningspolitik ytterligare skärpt segregationsproblematiken.

För det tredje är det viktigt att framhålla inomhusmiljöns betydelse för människors välbefinnande. Närmare fyra av tio barn har eller har haft olika former av allergiska problem som till stor del kan tillskrivas inomhusmiljön. En stor del av vår energianvändning sker genom uppvärmning av bostäder och andra lokaler. Det är därför oerhört väsentligt att begränsa energianvändningen inom sektorn för att kunna göra en önskvärd omställning av energipolitiken. Vidare står byggsektorn för en avsevärd mängd avfall som går direkt till deponi. Det krävs bättre planering för att begränsa avfallsmängden från byggsektorn. Slutligen är det viktigt att framhålla betydelsen av de många kemikalier som används i byggsektorn. De är många gånger skadliga i sig, men framför allt är kunskapen bristfällig när det gäller vilken effekt som dessa kemikalier har i samverkan med varandra och i olika byggkonstruktioner. Det kan vara skadligt såväl för de som arbetar i branschen som de boende.

För det fjärde kommer ny teknik att spela en allt viktigare roll i nya bostäder. Möjligheterna att göra inköp via Internet, att kunna reglera värmen på ett effektivt sätt, att kunna bygga samman elektricitet, tv och datorer innebär stora möjligheter i framtiden. Det kommer att få effekt på äldres och handikappades möjligheter att bibehålla sin egen lägenhet. Det kommer att påverka alla som har sin arbetsplats i andras bostad men

även alla boende vad avser när, hur och till vad de kommer att använda sin bostad. Bostaden har kommit att kosta alltmer av den disponibla inkomsten under 90-talet. Nu ser vi glädjande tendenser till att hyrans andel av den disponibla inkomsten faktiskt sjunker och det rejält. Det har två orsaker; den disponibla inkomsten ökar därför att reallönen stiger och sysselsättningen ökar samtidigt som hyreskostnaderna begränsas.

Det är viktigt att en sådan utveckling kan fortsätta och att allas rätt till en god bostad kan hävdas. Samtidigt måste också byggkostnadsutvecklingen hållas i schack om det ska vara möjligt att bygga bostäder i den takt som kommer att behövas under de närmaste åren. Därför är det nödvändigt att presentera förslag på hur man kan gå vidare utifrån Byggkostnadsdelegationens rapport. Det handlar om teknikutvecklingen inom branschen, men också om möjligheterna att begränsa kommunernas avgifter gentemot bygherrarna.

Vi vill att partikongressen beslutar:

- 1) att det i partiprogrammet skrivs in, i enlighet med motionen, att en bostad är en social rättighet
- 2) att partiet arbetar för allas rätt till en god bostad under livets olika skeenden

Norrköpings s-kvinnor ställde sig bakom motionen på årsmötet 01-02-07.

Barbro Mattson

Ordförande

Norrköpings Arbetarekommun beslutade vid sitt representantskap den 23 april 2001 att anta motionen som sin egen.

MOTION 629

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Bra boende till alla i alla åldrar

Med rubriken "En bostad är en social rättighet" har Inger Segelström, ordförande för s-kvinnor i Sverige, och Ove Bengtsson, ordförande för Byggnadsarbetareförbundet, behandlat många viktiga frågor, främst angående framtida nybyggnation. Vi ställer oss helhjärtade bakom deras förslag, men vill tillfoga en del förslag som bland annat handlar om anpassning av det befintliga bostadsbeståndet, så att det bättre passar både den växande andelen äldre och andra personer med rörelsehinder. Det kan också behövas billiga bostäder för yngre personer, till exempel studerande ungdomar, ensamboende och familjer med låg inkomst.

Sverige har i hög bostadsstandard, men den kan förbättras, framför allt för äldre och rörelsehindrade. Denna motion handlar inte i första hand

om boende i servicehus, även om det givetvis måste fungera väl också. Men innan vi når den dag då vi är i behov av extra omsorg kommer ett ökande antal av oss att leva många år med gradvis avtagande rörlighet. Ju bättre anpassad bostaden är, desto längre kommer vi att kunna klara eget boende. Det är skönt för individen och kostar mindre för samhället. Det behöver inte handla om storingrepp i det befintliga beståndet, även om det kan krävas hiss i många hus. Åtskilligt kan uppnås genom att dörrar breddas, trösklar sänks, toaletter förses med handtag vid badkar och kanske toalett. En del toaletter och handfat kan behöva flyttas, kanske badkar ersätts med dusch och så vidare. Handikapporganisationerna kan utan tvivel ge mängder med tips på hur boendet kan göras lättare och mera praktiskt för den som har problem med balans och rörelseförmåga. Som vanligt gäller att det som är bra för handikappade gör livet lättare även för rörliga människor.

Vi har oroats av den tilltagande boendesegregationen och vill framföra, att vi vill se ett ökat kommunalt ansvar, särskilt i de kommuner där det är smått om bostäder. Det är inte förenligt med god bostadspolitik att grupper med sämre betalningsförmåga än de välbeställda ska tvingas bort från sin bostad eller inte ha möjlighet att få en inom någorlunda långt avstånd från arbete eller utbildningsplats. Plänboken ska inte vara det som styr utan respektive individs/familjs behov.

Det finns en stark tendens att bygga bara för de rika för närvarande. Det verkar inte särskilt klokt ens ur affärssynpunkt, eftersom det väl inte vinnns mer än ett begränsat antal personer som kan betala mycket höga hyror eller huspriser. En svår nackdel för samhället ligger i att de unga familjerna i vissa områden måste avstå från att skaffa barn om de ska kunna klara höga boendekostnader.

Vi har uppfattat att en hel del av fördyringarna inom bostadssektorn beror på att producenter av byggmaterial har lyckats uppnå monopolställning. Det tycks till och med vara så att företagen säljer samma material billigare i utlandet än i Sverige. En hel del skulle kunna importeras för lägre pris för samma kvalitet, men detta görs inte. Det kan inte vara i samhällets intresse att låta materialproducenterna styra utan konkurrens. Vi menar att samhället måste skaffa bättre styrmedel eller använda de som finns bättre.

Vi vill därför uppmana partikongressen verka för:

- 1) att partiprogrammet ska beakta boendefrågorna enligt ovanstående
- 2) att kommunerna får ett samlat ansvar för att förmedla bostäder till alla som behöver det, speciellt i områden med bostadsbrist
- 3) att materialkostnaderna hålls på en sådan nivå att även mindre bemedlade har råd att bo bra
- 4) att byggföretagen förmås se till hela samhällets behov av goda

bostäder i stället för att ensidigt inrikta byggnationen på de förmögna.

Norrköpings s-kvinnor Barbro Mattson Ordförande

Norrköpings Arbetarekommun beslutade vid sitt representantskap 23 april 2001 att anta motionen som sin egen.

MOTION 630

VÄSTERNORRLANDS SOCIALDEMOKRATISKA PARTISITRIKT

Det saknas en aktiv bostadspolitik

Enlig Sveriges grundlag åligger det staten att trygga allas rätt till arbete, bostad och utbildning (Regeringsformens 1 kap 2 §). Dessa tre områden, som i hög grad påverkar tillväxt och välbefinnande i landet, måste vi satsa på. Det går allt bättre för Sverige. Fler får arbete och regeringens 4-procentmål ligger inom räckhåll och det pågår också en omfattande satsning på utbildning.

Men när det gäller att värna allas rätt till en bostad har 90-talet däremot varit ett dåligt årtionde. Bostadens andel av hushållens utgifter ökar och är nu 28-30 procent. För staten har saldot mellan inkomster och utgifter under samma tid förbättrats med 56 miljarder kronor enligt Boverkets preliminära beräkningar. På bostadsområdet måste vi leva upp till lagen.

Bostadsfrågorna följer oss genom livet. Hur vi bor, var vi bor och vad det kostar påverkar i hög grad vår livssituation och våra möjligheter. Bostadsbehovet ändras sig genom livet.

Från den billiga ungdomslyan vill vi byta till större när kärleken blommar och barnen växer och blir fler, medan vi senare i livet kan behöva mindre boende igen.

Vi vill ha blandat boende, med både hyresrätter, bostadsrätter och villor i samma område. Då kan man välja det som passar bäst i livets olika skeenden, något som också berikar bostadsområdets sociala sammansättning. Med den utförsäljning av allmännyttan som pågår i storstäderna blir utbudet av bostäder istället begränsat. I vissa områden finns snart bara dyra bostadsrätter att tillgå.

Bostadspolitikerna är centrala för vår framtida välfärd. Överallt behöver vi bygga nytt eller bygga om för att anpassa till nya behov. Det gäller inte minst för att bättre leva upp till 2000-talets krav på ekologiskt hållbara bostäder. Det handlar om att bygga Kvarteret Framtiden.

De senaste tio åren har bostadssektorn stått för en förbättring av statens budgetsaldo med 56 miljarder kronor. I slutet av 80-talet var statens kostnader för bostäder, i form av ränte- och bostadsbidrag ca: 26 miljarder större än skatteintäkterna. Tio år senare är intäkterna istället 30 mil-

jarder högre än kostnaderna. Såväl den ekonomiska som bostadsociala utvecklingen visar på behovet av en tydligare och mer strukturerad politik inom detta område. Det krävs en politik för att klara en bra och rättvis bostadspolitik i hela landet!

För att effektivt kunna föra en socialdemokratisk bostadspolitik föreslås:

- 1) att ett bostadsdepartement inrättas

Styrelsen för Västernorrlands socialdemokratiska partidistrikt

2001-04-25

Elvy Söderström

ordförande

MOTION 631

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Angående nya partiprogrammets förslag

Man blir mycket betänklig när man läser förslaget till nytt partiprogram och finner inget om bostadspolitik. Detta gör oss väldigt konfunderade, vad sysslar partiet med? Man kan leva utan mycket, men en bostad måste alla ha, därför tillse att vi får ett Bostadsdepartement och en bostadspolitik för alla inte bara dom som har mycket. Exempelvis se över taxeringsvärdena så de inte rusar i höjden för flerbostadshus och bostadsrätter som är välskötta och har låga hyror. Där kan bli många som får straffskatt i form av både fastighetsskatt och inkomstskatt. Dom enda som får betala är dom som bor där. Många som bor i dessa lägenheter har inget eller lågt bostadsbidrag, om man höjer för mycket så får ju staten betala genom höjt bostadsbidrag.

Vi föreslår

- 1) att ett Bostadsdepartement bildas,
- 2) att skatt på boende ses över så vi får rättvisa taxeringsvärden. Som det är kan en del bolla med avdrag och skatter.

Studiecirkeln Gräsbagens Socialdemokratiska Förening

Arne Andersson

Jönköpings arbetarekommun har vid representantskapsmöte den 3 mars beslutat översända motionerna till partikongressen som arbetarekommunens egen.

Om översyn av plan- och bygglagen

Enligt nuvarande plan- och bygglag ges chans att överklaga en kommuns beslut om att anta en detaljplan. Vissa förutsättningar skall dock vara uppfyllda såsom att man ska vara sakägare, bostadsrättsinnehavare, hyresgäster och boende samt organisation av hyresgäster, om de senast under utställningstiden skriftligen har lämnat synpunkter i ärendet som inte blivit tillgodosedda.

Med nuvarande bestämmelser är det fullt möjligt att en kommun kan anta en detaljplan som strider mot annan lag eller författning. Det går bra att göra bara ingen sakägare enligt lagens mening överklagar beslutet. Sakägarbegreppet bör därför breddas att omfatta en större grupp.

Det kan enligt min uppfattning inte vara rimligt att en kommun när den i samband med planarbeten bryter mot någon lag, ska kunna gömma sig bakom sakägar-begreppet och därmed undslippa sig offentlig granskning. Rätten att överklaga beslut borde i sådana lägen tillkomma alla kommuninvånare

Med stöd av ovanstående föreslår jag att partikongressen beslutar

- 1) göra en översyn av plan- och bygglagen syftande till att det ska vara möjligt för alla kommuninvånare kunna överklaga beslut om detaljplan, som till sitt innehåll uppenbart strider mot lag eller annat författning.

Timmernabben 2001-04-01

Edgar Askbom

Mönsterås Arbetarekommun har vid möte den 2 maj 2001 behandlat motionen och beslutat anta den som sin egen.

Fler hyresgäster i de allmännyttiga bostadsföretagens styrelser

För oss socialdemokrater, som har alla människors lika värde som grundbult för vår samhällssyn, är det uppenbart att rätten till en god bostad är av stor betydelse för våra möjligheter att nå detta mål. I många andra länder har man byggt bostäder med särskild inriktning på svaga grupper i samhället. I Sverige har vi valt en annan väg. Socialdemokraterna har arbetat för att alla människor ska erbjudas en god bostad. De allmännyt-

tiga bostadsföretagen i vårt land är inga reservat för människor med låga inkomster eller med svårigheter att finna en plats i samhället.

Att värna de allmännyttiga bostadsföretagen innebär att vi måste se till att företagen har ett bra fastighetsinnehav och en förvaltning av hög kvalitet som tillfredsställer hyresgästernas anspråk på sitt boende. Hyressättningen måste baseras på bostadsföretagets ekonomi och inte syfta till att ta ut så höga hyror att kommunen kan ta ut en rejäl avkastning. Den som bor i villa betalar bara till sig själv och det gör också bostadsrättshavaren genom sin avgift till föreningen. Inte heller hyresgäster ska genom sin boendekostnad behöva bidra till någon annans för mögenhetsbildning.

Samma resonemang måste föras när det gäller inflytandefrågor. Villaägaren deltar i sin samfällighetsförening och den som bor i bostadsrätt är aktiv i sin bostadsrättsförening. Inga andra än de som bor i villaområdet respektive tillhör bostadsrättsföreningen deltar i styrelserna för dessa organ. För de allmännyttiga bostadsföretagen gäller dock inte detta. Det finns många styrelser där inte någon av ledamöterna själv är hyresgäst, och tyvärr gäller detta även för

s-ledamöter i allmännyttans styrelser. Inte heller i de organ som utformar direktiv för bostadsföretaget brukar särskilt många hyresgäster vara representerade.

För att vara ledamot i styrelsen för ett allmännyttigt bostadsföretag ställs höga krav på gott omdöme och förmåga att sätt sig in i ekonomiska och förvaltningstekniska frågor. Det har dock tyvärr inte betraktats som en merit att också ha erfarenhet av eller kunskap om vad det innebär att vara hyresgäst. Ingen villaägare eller bostadsrättshavare skulle gå med att någon som inte bor i deras bostadsområde ges rätt att fatta beslut å deras vägnar, men för hyresgäster råder det omvända förhållandet - man får alltför sällan vara med och fatta viktiga beslut.

Vi är i partiet överens om att det är av största vikt att hyresgästernas inflytande i de allmännyttiga bostadsföretagen måste öka. För att uppnå detta behöver vi inte gå omvägen att låta hyresgästföreningen utse en representant till styrelsen. Många av partiets medlemmar bor i hyresrätt och kan nomineras för uppdrag som ledamöter i bostadsföretagets styrelse. I förlängningen bör hyresgästerna i bostadsföretagen få utse ledamöter genom val. Detta kan bli verklighet när de så kallade boföreningarna införs.

Vi föreslår därför partikongressen besluta

- 1) att partistyrelsen rekommenderar arbetarekommunerna att medvetet arbeta för att öka antalet s-ledamöter som bor i hyresrätt när styrelseledamöter till de allmännyttiga bostadsföretagen utses.

Upplands Väsby arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen

Trygghet i boendet

Boendet är basen i våra liv. I den goda bostaden vilar du kropp och själ. I den goda bostaden och i det goda bostadsområdet upplever du trygghet och gemenskap.

Tyvärr är det många som upplever det motsatta. Flera undersökningar visat att det finns en stor otrygghet i våra bostadsområden. Många är rädda för överfall, våldtäkt, inbrott och andra kriminella handlingar i den egna hemmiljön. Framför allt är det unga kvinnor som känner stor otrygghet. Var tredje kvinna under 30 år säger sig ha varit rädd eller otrygg där de bor.

Otryggheten är dessutom mycket mer utbredd i flerfamiljshusområdena. Bland boende i lägenhet uppgår 20 procent att de känt oro eller rädsla i boendet. För boende i radhus eller villa är motsvarande siffra 12 procent.

Detta står i skarp kontrast till studier som undersökt vad vi värderar högst i vårt boende. I Bengt-Owe Birgerssons utredning hamnade värderingsfaktorn Ett säkert och tryggt boende i särklass högst upp på listan. Säkerhet och trygghet är alltså det som främst kännetecknar ett bra bostadsområde enligt de boende själva.

Trygghet i boendet är alltså en mycket viktig fråga för alla människor och också för värnandet om demokratin. Om vi inte kan känna oss trygga där, hur ska vi då kunna utveckla en harmoni i samhällslivet i övrigt? Det är vardagstillvaron som formar oss som människor.

Därför måste alla goda krafter samlas för att göra något åt den oroväckande situation som råder idag. Självklart krävs det politiska insatser av betydande slag. Men framför allt krävs det stora informations- och upplysningsinsatser. Det är uppenbart att de politiska partierna och det offentliga samhället int har insett betydelsen av störande grannar, våld och annan kriminalitet i bostadsområdena.

Det finns också otrygghet inne i lägenheterna. Ändrade byggregler har exempelvis satt barnsäkerheten på undantag. Bristande myndighetskontroll gör att barnen får stå tillbaka för modenycker. Förr var det kommunernas byggnadsnämnder som hade ansvaret för att kontrollera att samhällets krav uppfylldes i nybyggda bostäder. Idag vilar ansvaret på byggherren själv. Enligt Socialstyrelsens senaste statistik inträffade totalt 53900 olycksfall i landet 1998. Nästan hälften skedde i boendemiljön. Barn är överrepresenterade i statistiken och fler barn dör i sin boendemiljö än i trafiken. Vanliga olycksfall för små barn är fall från möbler, fall i trappor och klämskador. Köket är hemmets stora olycksplats. Brännskador är vanliga då dålig planering kan medföra att man får gå långa sträckor med kokande vatten, kvävningrisker finns eftersom

trappräcken är felkonstruerade, klämskador inträffar då köksinredningar med stora lådsystem saknar läsmöjligheter.

Mycket av det som ovan beskrivits skulle med relativt enkla medel kunna åtgärdas. En del av problemen skulle kunna avhjälpas genom information- och upplysningsinsatser. Andra problem kan vi bearbeta genom en bättre grannsamverkan. En samverkan som självklart skall utgå från de boende, men som måste innefatta hyresvärdar, kommuner, myndigheter, institutioner och organisationer.

Vi kräver att kongressen beslutar:

- 1) att uppdra åt partistyrelsen att, i samverkan med samtliga aktörer på bostadsmarknaden, ta initiativ till en riksomfattande aktion för ökad trygghet i och omkring våra bostäder och bostadsområden.

Falu arbetarekommun, Nils Nilsson

Falu arbetarekommun har vid möte beslutat att ställa sig bakom motionen och anta den som sin egen.

MOTION 635

VÄRMDÖ ARBETAREKOMMUN

Boplikt – för en levande skärgård

En av vårt lands mest unika naturtillgångar är dess skärgård. Denna utsätts i dag för en rad hot. Ett urholkat strandskydd, en överdriven exploatering och en utarmning av service under vintertid är några av de mer allvarliga problemen i var i dag. Den gemensamma nämnaren är pengar. Tillgången till pengar är i dag en alltför avgörande faktor för varje människas möjlighet att tillgodogöra sig skärgården och dess naturrikedom.

I dag tillåts en stark exploatering av Stockholms skärgård, och sannolikt är situationen likartad i andra delar av landet. Den oreglerade marknaden gör att kapitalstarka personer kan köpa fastigheter i skärgården att använda som fritidshus. I en del fall utvecklas de successivt till privata fritidsanläggningar med utpräglade lyxinslag.

De negativa effekterna av denna oreglerade marknad är flera:

1. Den driver upp priserna inom skärgården på ett sådant sätt att den bofasta befolkningen drabbas av höjde taxeringsvärden.
2. Fastighetsägarna tillför inga ekonomiska resurser till den kommun där fastigheten ligger då de inte är mantalsskrivna inom kommunen.
3. Alltför stora privata anläggningar hotar allemansrätten, strandskyddet och värnet av skärgården som en gemensam miljö.
4. En alltför liten andel fastboende i skärgården leder till urholkning av kommunikationer och service, dvs traditionella glesbygdspenomen.

Men det behöver inte vara på detta sätt. I såväl Norge som Finland

regleras försäljningen av fastigheter genom olika typer av sk boplikt. Denna innebär i princip att ingen fastighet, inom vissa preciserade skärgårdsområden, får säljas till privatpersoner utan att de också bosätter sig och skriver sig på fastigheten. Effekten blir en reglerad marknad med lägre prisutveckling, ökad skattekraft i kommunen, ett ökat värnande av den gemensamma naturen samt bättre möjligheter att slå vakt om och utveckla kommunikationer och service.

Ett eventuellt införande av boplikt i vissa delar av Sverige har ännu inte utretts på något mer genomgripande sätt. Glesbygdverket har försökt aktualisera frågan, men hittills utan framgång. En förklaring kan vara att vi också inom vårt parti känner en generell skepsis att reglera marknader av olika slag. Vår uppfattning, som socialdemokrater i en av landets största skärgårdskommuner, är emellertid att det nu är hög tid att närmare diskutera möjligheten att införa boplikt som instrument i stort behov av en reglerad fastighetsmarknad, framför allt våra skärgårdsområden.

Mot bakgrund av ovanstående hemställer vi:

- 1) partikongressen uttalar ett principiellt stöd för idén om boplikt som metod för att reglera fastighetsmarknaden inom områden i behov av särskilt skydd,
- 2) att socialdemokratiska partiet verkar för en snar genomgripande utredning av frågan.

Värmdö-Djurö s-förening

Värmdö arbetarekommun har vid sitt medlemmöte den 23 april 2001 beslutat anta motionen som sin egen.

MOTON 636

RONNEBY ARBETAREKOMMUN

Bostadsbolags ingående i bolagskoncern.

I dag finns möjlighet för bostadsbolag att ingå i bolagskoncern.

Detta gör att bolagen kan ta ut en hyra som är högre än vad som krävs för bostadsbolagets kostnader. Dessa inkomster kan därefter föras över till andra bolag i koncernen som går med förlust.

Jag föreslår därför

- 1) att bostadsbolag endast kan ingå i koncern, bestående enbart av bostadsbolag.

Karl-Erik Karlsson

Arbetarekommunen antog motionen som sin egen.

Värna människovärdet – låt olikheterna berika!

MOTION 637

LULEÅ ARBETAREKOMMUN

Diskriminering och mänskliga rättigheter

I internationella sammanhang är Sverige en stark försvarare av mänskliga rättigheter. Men frågan är om vi inte sitter i glashus och kastar sten. Skyddet av mänskliga rättigheter i Sverige liknar ett lapptäcke som inte håller samman. Gång på gång får vi exempel på diskriminering som innebär en kränkning av de mänskliga rättigheterna.

Det kan vara mäklare som utan att tveka uppfyller säljares önskemål om att inte sälja deras bostadsrätt till invandrare. Det kan vara restaurangägare som utan risk för straff nekar en utvecklingsstörd person att komma in på krogen. Samma restaurangägare riskerar straff om han nekar en person på grund av etniskt ursprung. Försäkringsbolag kan ge kvinnor lägre pension än män utan att bryta mot någon lag men riskerar straff om de tillämpar olika försäkringsvillkor beroende på etniskt ursprung. I grundlagen förbjuds diskriminering på grund av kön och av den som tillhör en etnisk minoritet. Men det skyddet går inte att utkräva i domstol. För funktionshinder och sexuell läggning finns inget sådant diskrimineringskydd i grundlagen.

Det är en mänsklig rättighet att inte bli diskriminerad. Alla har rätt till lika behandling oavsett, kön, etniskt ursprung, trosbekännelse, funktionshinder, sexuell läggning eller andra ovidkommande omständigheter. Den enskildes skydd mot diskriminering finns också i olika internationella dokument som Sverige förbundit sig att följa. Men den diskriminering som förekommer i Sverige ses inte som ett brott mot mänskliga rättigheter. Av tradition behandlas den som ett ordningsproblem och inte som kränkningar av den enskildes rättigheter.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

- 1) att diskriminering ska ses som ett brott mot de mänskliga rättigheterna.
- 2) att svensk lagstiftning ses över för att skapa ett likartat och heltäckande skydd mot diskriminering.
att motionen förs vidare till partikongressen.

Leif Wikman

Luleå socialdemokratiska arbetarekommun beslutade att bifalla motionen

MOTION 638

ARBETAREKOMMUNEN I VÄSTRA GÖTEBORG

Förbud mot åldersdiskriminering

Under senare år har kvinnor allt oftare kommit i kontakt med påståenden som att kvinnor i allt yngre åldrar är för gamla för nytt arbete, studier, bidrag, för researrangemang mm.

Det finns nog inget annat land, förutom USA, som Sverige där man är så fixerad vid ålder och i både vidkommande men också ovidkommande sammanhang anger ålder. I Europa och flertalet andra länder är det en merit att vara äldre och det finns en helt annan syn på äldres kompetens och att tillvara deras kunskaper långt upp i åldrarna. Det finns en anledning till att vi i Sverige fått grupper som organiserar äldre som t.ex. 55+.

I Finland är, enligt regeringsformens 5§, alla lika inför lagen och ”ingen får utan godtagbart skäl ges en annan ställning på grund av kön, ålder.....”

Bestämmelser om diskriminering finns också i såväl strafflagen, som arbetsavtalslagen, jämställdhetslagen som i lagen om offentlig anställning och sjömanslagen.

I USA har man en långtgående antidiskrimineringslagstiftning. Nämnas kan Civil Rights Act 1964, Title VII med tillägg 1991. Enligt lagen får inte en arbetsgivare direkt eller indirekt använda ålder som grund för i princip något beslut som gäller förhållande arbetsgivare-arbetstagare.

Om motsvarande lagändringar skulle införas i Sverige skulle det bli innebära förändringar i brottsbalken om olaga diskriminering och med all sannolikhet skulle en ny lag behöva stiftas om lag mot diskriminering av äldre mm.

Diskussion om diskriminering av äldre förs i EU. EU:s ombudsman gav i somras kommissionen en anmärkning för att de tillämpar åldersdiskriminering vid sina anställningar. Det anställs få tjänstemän som är över 45 år. Tidigare var gränsen ännu lägre, 35 år. Samma anmärkning har sänts till EU-domstolen, EU-parlamentet och revisionsdomstolen.

I Sverige har antalet anmälningar om oetisk reklam avseende åldersdiskriminering till Marknadsetiska rådet ökat under hela förra året. Ett exempel är ett mobiltelefonbolag som använt uttrycket ”gammal mamma” som anmälaren uppfattat som nedsättande mot äldre. Det är första gången Rådet behandlat en anmälning om åldersdiskriminering.

Det här är bara början tror S-kvinnorna.

Eftersom allt fler äldre blir friskare och friskare längre upp i åldrarna och gruppen äldre växer anser vi S-kvinnor att det är dags att sluta diskriminera äldre. De behövs i arbetslivet med sin kompetens och erfarenhet under 2000-talet. Det är dags nu att Sverige lagstiftar mot diskriminering av äldre.

Med hänvisning till det anförda hemställs

- 1) att lag införs om diskriminering av äldre

Stockholm den 12 januari 2001

Inger Segelström

Tullia von Sydow

Medlemsmöte med Arbetarekommunen i Västra Göteborg 2001.04.17
beslutade att anta motionen samt sända den till partikongressen

MOTION 639

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

Förbud mot åldersdiskriminering

Under senare år har vi kvinnor allt oftare kommit i kontakt med påståenden som att kvinnor i allt yngre åldrar är för gamla för nytt arbete, studier, bidrag, för researrangemang mm.

Det finns nog inget annat land, förutom USA, som Sverige där man är så fixerad vid ålder och i både vidkommande men också ovidkommande sammanhang anger ålder. I Europa och flertalet andra länder är det en merit att vara äldre och det finns en helt annan syn på äldres kompetens och att tillvara deras kunskaper långt upp i åldrarna.

I USA har man en långtgående antidiskrimineringslagstiftning. Om motsvarande lagändringar skulle införas i Sverige skulle det bland annat innebära förändringar i brottsbalken om olaga diskriminering och med all sannolikhet skulle en ny lag behöva stiftas om lag mot diskriminering av äldre mm.

Diskussion om diskriminering av äldre förs i EU. EU:s ombudsman gav i somras kommissionen en anmärkning för att de tillämpar åldersdiskriminering vid sina anställningar. Det anställs få tjänstemän som är över 45 år. Tidigare var gränsen ännu lägre, 35 år. Samma anmärkning har sänts till EU-domstolen, EU-parlamentet och revisionsdomstolen.

Redan i 45-års åldern ratas kvinnorna. Man anställer i alltför många fall män framför kvinnor, även om kvalifikationerna är likvärdiga. Kvinnor över 45 år har redan satt de barn till världen som man planerat. Dessa barn är i regel över 15 år. Kvinnan är då lika fria att arbeta utanför

hemmet som mannen kanske varit hela tiden. Kvinnor är fysiskt minst lika starka som män och blir inte oftare sjuka än män. Till glädje och nytta för samhället och för kvinnan, lagstifta om jämlikhet för kvinnan, unga som äldre.

Undertecknad föreslår partikongressen besluta

- 1) att partikongressen bifaller motionen angående lag om diskriminering av äldre.

Gun Savolainen

Härslövs s-kvinnor

Landskrona Arbetarekommun har vid medlemsmöte den 17 april behandlat motionen och beslutat anta motionen som sin egen

MOTION 640

SVEDALA ARBETAREKOMMUN

Förbud mot åldersdiskriminering

Under senare år har kvinnor allt oftare kommit i kontakt med påståenden som att kvinnor i allt yngre åldrar är för gamla för nytt arbete, studier, bidrag, för researrangemang mm.

”Det finns nog inget annat land som Sverige, förutom USA, där man är så fixerad vid ålder och i både vidkommande men också ovidkommande sammanhang anger ålder. I Europa och flertalet andra länder är det en merit att vara äldre och det finns en helt annan syn på äldres kompetens och att tillvarata deras kunskaper långt upp i åldrarna. Det finns en anledning till att vi i Sverige

fått grupper som organiserar äldre som t.ex. 55+.

I Finland är, enligt regeringsformen 5§, alla lika inför lagen och ingen får utan godtagbart skäl ges en annan ställning på grund av kön, ålder.....

Bestämmelser om diskriminering finns också i såväl strafflagen, som arbetsgivarlagen, jämställdhetslagen som i lagen om offentlig anställning och sjömanslagen.

I USA har man en långtgående antidiskrimineringslagstiftning. Nämnas kan Civil Rights Act 1964, Title VII med tillägg 1991.

Enligt lagen får inte en arbetsgivare direkt eller indirekt använda ålder som grund för i princip något beslut som gäller förhållande arbetsgivare – arbetstagare.

Om motsvarande lagändringar skulle införas i Sverige skulle det bli en innebärande förändring i brottsbalken om olaga diskriminering och med all sannolikhet skulle en ny lag behöva stiftas om lag mot diskriminering av äldre mm.

Diskussion om diskriminering av äldre förs i EU. EU:s ombudsman gav i somras kommissionen en anmärkning för att det tillämpar åldersdiskriminering vid sina anställningar. Det anställs få tjänstemän som är över 45 år. Tidigare var gränsen ännu lägre, 35 år. Samma anmärkning har sänts till EU – domstolen, EU –parlamentet och revisionsdomstolen.

I Sverige har antalet anmälningar om oetisk reklam avseende åldersdiskriminering till Marknadsetiska rådet ökat under hela förra året. Ett exempel är mobiltelefonbolag som använt uttrycket gammal mamma som anmälaren uppfattat som nedsättande mot äldre. Det är första gången Rådet behandlat en anmälning om åldersdiskriminering.

Eftersom allt fler äldre blir friskare och friskare längre upp i åldrarna och gruppen äldre växer anser vi att det är dags att sluta diskriminera äldre. De behövs i arbetslivet med sin kompetens och erfarenhet under 2000-talet. Det är dags nu att Sverige lagstiftar mot diskriminering av äldre

Med hänvisning till det anförda hemställs

- 1) att Svedala arbetarekommun ställer sig bakom motionen till partikongressen om lag om diskriminering av äldre och att den vidarekickas till partikongressen

Ronny Olander

Byggnadsfackens S-förening i Svedala

Svedala arbetarekommun tar motionen som sin egen.

MOTION 641

STOCKHOLMS ARBETAREKOMMUN

Förbud mot åldersdiskriminering

Under senare år har vi kvinnor allt oftare kommit i kontakt med påståenden som att kvinnor i allt yngre åldrar är för gamla för nytt arbete, studier, bidrag, för researrangemang mm.

Det finns nog inget annat land, förutom USA, som Sverige där man är så fixerad vid ålder och i både vidkommande men också ovidkommande sammanhang anger ålder. I Europa och flertalet andra länder är det en merit att vara äldre och det finns en helt annan syn på äldres kompetens och att tillvara deras kunskaper långt upp i åldrarna. Det finns en anledning till att vi i Sverige fått grupper som organiserar äldre som t.ex. 55+.

I Finland är, enligt regeringsformens 5§, alla lika inför lagen och ”ingen får utan godtagbart skäl ges en annan ställning på grund av kön, ålder.....”

Bestämmelser om diskriminering finns också i såväl strafflagen, som

arbetsavtalslagen, jämställdhetslagen som i lagen om offentlig anställning och sjömanslagen.

I USA har man en långtgående antidiskrimineringslagstiftning. Nämnas kan Civil Rights Act 1964, Title VII med tillägg 1991. Enligt lagen får inte en arbetsgivare direkt eller indirekt använda ålder som grund för i princip något beslut som gäller förhållande arbetsgivare-arbetstagare.

Om motsvarande lagändringar skulle införas i Sverige skulle det bli innebära förändringar i brottsbalken om olaga diskriminering och med all sannolikhet skulle en ny lag behöva stiftas om lag mot diskriminering av äldre mm.

Diskussion om diskriminering av äldre förs i EU. EU:s ombudsman gav i somras kommissionen en anmärkning för att de tillämpar åldersdiskriminering vid sina anställningar. Det anställs få tjänstemän som är över 45 år. Tidigare var gränsen ännu lägre, 35 år. Samma anmärkning har sänts till EU-domstolen, EU-parlamentet och revisionsdomstolen.

I Sverige har antalet anmälningar om oetisk reklam avseende åldersdiskriminering till Marknadsetiska rådet ökat under hela förra året. Ett exempel är ett mobiltelefonbolag som använt uttrycket "gammal mamma" som anmälaren uppfattat som nedsättande mot äldre. Det är första gången Rådet behandlat en anmälning om åldersdiskriminering.

Det här är bara början tror S-kvinnorna.

Eftersom allt fler äldre blir friskare och friskare längre upp i åldrarna och gruppen äldre växer anser vi S-kvinnor att det är dags att sluta diskriminera äldre. De behövs i arbetslivet med sin kompetens och erfarenhet under 2000-talet. Det är dags nu att Sverige lagstiftar mot diskriminering av äldre.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi:

- 1) att representantskapet ställer sig bakom motionen till partikongressen om lag om diskriminering av äldre.

Stockholm den 17 januari 2001

S-kvinnor Vällingby

Gun Risberg

Stockholms arbetarekommun antog motionens som sin egen.

MOTION 642

STOCKHOLMS LÄNS PARTIDISTRIKT

Homosexualitet i mångfaldens Sverige

Kunskap och insikt om homo- och bisexualitet och homo- och bisex-

uellas livsvillkor är homokompetens.

1971 skrev Alf Wennerfors (m), riksdagsledamot, den första motionen till riksdagen om homosexuellas situation. Den sk Homosexutredningen tillsattes år 1977. Partnerskapsutredningen tillsattes 1991 och lagen om registrerat partnerskap infördes 1995. Det pågår nu (augusti 2000) en parlamentarisk utredning om barn i homosexuella familjer som ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 januari 2001. Men ännu (år 2000) har ingen genomgripande översyn på kommunal nivå gjorts i någon kommun i Stockholms län. Det är för att råda bot på denna brist som denna motion skrivs.

Sverige är ett bra land att leva i och det har blivit bättre för homo- och bisexuella i Sverige särskilt i jämförelse med många andra länder i världen. Men det finns tyvärr fortfarande allt för mycket som inte är okej. Omkring 40 procent i en undersökning har blivit utsatta för våld eller hot om våld p.g.a. sin sexuella identitet. Många mord i Sverige har begåtts p.g.a. att offret varit homosexuell. På flera skolor förekommer fortfarande ingen (eller dålig) undervisning om homosexualitet. Även sex- och samlevnadsundervisningen i allmänhet är på sina håll bristfällig och otillräcklig. Kompetensen och kunskapen om homo- och bisexuellas livsvillkor är fortfarande otillfredsställande hos många handläggare i kommun- och landsting, vilket innebär att homo- och bisexuella kan få ett sämre bemötande än heterosexuella. En del av dessa brister handlar om lagstiftning och opinionsbildning på riksplanel. Andra brister handlar om situationen för homo- och bisexuella i kommun- och landsting.

Grund- och gymnasieskolan samt eftergymnasiala utbildningar

Alla elever i skolan ska erhålla en god utbildning om, homo- och bisexualitet och homo- och bisexuellas situation. Sex- och samlevnadsundervisningen ska inte bara motverka diskriminering av homo- och bisexuella utan också bidra till att samhället på sikt kommer att behandla homosexualitet på ett mera öppet och avslappnat sätt och som socialt accepterat. Sex- och samlevnadsundervisning ger också en fingervisning för eleverna hur man hanterar sin egen sexualitet och som dessutom är en självklar motkraft mot den kommersiella porrindustrin. En fördomsfri och icke moraliserande information om HIV och andra könssjukdomar måste alltid tas upp i sex- och samlevnadsundervisningen.

Puberteten innebär för många ungdomar en oerhört spännande och härlig tid. För många är det också svårt och jobbigt. Puberteten innebär en ständig kamp att försöka vara likadan som sina kompisar för att bli accepterad, att klara av den spänningen som uppstår när man själv och sina vänner börjar intressera sig för känslor och sex, att frigöra sig från sina föräldrar - bli sin egen och samtidigt få stöd och förståelse från dem. Detta gör för många att relationer slits upp till gamla kompisar, till föräldrar och lärare. Skolarbetet blir drabbat ibland. Att under denna peri-

od också kämpa med en komma ut process som homosexuell, att acceptera sin egen läggning, att få föräldrar att acceptera den, att bli accepterad av sina kamrater osv, kan för vissa ungdomar mångdubbla problemen. Men för vissa är det lättare.

En av de största insatserna för att hjälpa homo- och bisexuella ungdomar och förståelsen för homosexualitet bland heterosexuella är skolornas information. Därför är det mycket viktigt att sex- och samlevnadsundervisningen erbjuder en bra och fördomsfri bearbetning av homosexualitet. Homokompetens bland skolkurator, skolsköterska, fritidspedagoger men också lärare är absolut nödvändig.

RFSL (Riksförbundet för sexuellt likaberättigande) arbetar med skolinformationer och är en viktig del i upplysningsarbetet. Men samtidigt är det fortfarande ytterst den enskilde lärarens och skoledningens engagemang att avsätta resurser som avgör vilken kunskap eleverna får om homosexualitet. Det är helt oacceptabelt att inte alla elever på högstadiet och i gymnasieskolan får en adekvat utbildning. För unga homo- och bisexuella är skoltiden den period i livet då frågor om identitet och livssituation väcks. Många känner ett utanförskap som är viktigt att kunna bryta.

Skolan har en väldigt viktig roll. Därför är det viktigt att kommunerna sätter upp mål och riktlinjer i skolplanen för hur utbildning kring homosexualitet och sexuell identitet ska bedrivas samt att kurslitteraturen väljs så att den också innehåller positiv information om homo- och bisexuell situation.

RFSL och andra föreningar bedriver också verksamhet särskilt för homo- och bisexuella ungdomar, för att underlätta deras komma ut process och för möjliggöra att homo- och bisexuella ungdomar kan träffa varandra. Det är jätte viktigt att kommuner arbetar både med att skolor får resurser information om homosexualitet och att kommunen tar ansvar för att utbilda sin egen skolpersonal. Föreningar som kan vända sig till homo- och bisexuella ungdomar bör få stöd från kommunen.

För att fortsätta utvecklingen av homokompetens i samhället måste högskoleutbildningen bidrar till synliggörandet av frågor som är viktiga för att förbättra situationen för homo- och bisexuella. Därför måste kurser omgående förbättras för olika yrkesutbildningar som för läkare, lärare, kurator, polis, präst, journalist, psykolog m.fl.

Hälsofrågor

För homo- och bisexuellas välbefinnande i sjukvården, är en ökad homokompetens bland det viktigaste. För psykologer, socionomer, gynekologer m fl ska det vara självklart men även för de flesta andra yrken inom vårdsektorn är det viktigt med en hög homokompetens. Särskilt viktigt är det att skolan i sitt hälsoarbete (skolsköterskor, kuratorer etc) har tillräcklig kompetens och engagemang att möta homo- och bisexu-

ella ungdomars behov av stöd.

Till att börja med borde patienter och anhöriga kunna förvänta sig att inte bli fördomsfullt behandlade. Ett fördomsfritt bemötande och en kunskap om homo- och bisexuellas livsvillkor gör att patienten känner sig välkommen och mötet med personalen sker på lika villkor. Patienten är ju redan från början i beroendeställning gentemot personalen. Extra viktigt är detta för människor i kris, en kris som kanske handlar just om dennes sexuella läggning.

Yrkesgrupper som arbetar med människor i utsatta situationer som socionomer, psykologer, psykiater och psykoterapeuter bör därför skapa sig en god homokompetens. Om deras bedömningar och behandling grundas på fördomar kan de i värsta fall förvärra situationen och kanske skada patienten. Homokompetensen bör ses som ett viktigt kontinuerligt arbete att upprätthålla bland sjukvård och hälsovårdspersonal i allmänhet och i synnerhet bland för personalen med i kurativt, psykologiskt, psykiatriskt arbete etc. En särställning har ungdomsmottagningar, skolhälsovården och kvinnohälsovården.

HIV och aids

Fortfarande har väldigt många människor i samhället en fördömande syn på homosexualitet och homosexuella – ibland får det även hatiska uttryck. Allt för många homo- och bisexuella utsätter sig dessutom för självförakt. Det kan bero på att man inte har homosexuella förebilder och det kan bero på att man inte har några homosexuella vänner att vända sig till. Social verksamhet och rådgivning är en viktig del i HIV-arbetet. RFSL och andra gayorganisationer som riktar sig till unga homo- och bisexuella är viktiga. För unga homosexuella är den sexuella läggningen som sådan den allra viktigaste och kanske den jobbigaste delen av puberteten, innan man accepterat den. Därefter ska man lära sig att bejaka sina känslor, våga berätta om dem för andra, och lära känna andra homosexuella.

Knappt hälften av de som smittats av hivviruset i Sverige har gjort det genom homosexuella kontakter. Smittspridningen är ändå betydligt lägre i Sverige än i många andra länder. Man kan räkna med att några av orsakerna är de resurser som satsats på information om hur HIV smittar. Organisationer som RFSU och RFSL är de som huvudsakligen gett den informationen. På senare tid har det kommit allt effektivare mediciner för att bromsa HIV att utvecklas i kroppen. Därför lever hivsmittade mycket längre än förr. Betydligt färre dör av sjukdomen aids. Tyvärr har en lättare attityd fått fotfäste. Detta är farligt. Bromsmediciner hjälper inte. Den bästa medicinen är att inte bli smittad. Att skydda sig genom säkrare sex-metoder. HIV-arbetet är lika viktigt nu som förr.

En viktig sak att tänka på är att det varje dag är många som gör sin sexualdebut. Varje dag börjar nya människor att fundera över sin sexuella

läggning. Varje dag är människor i situationer som kan överföra HIV – om man inte tänker sig för. Kunskap om hur HIV sprids får aldrig ses som tjugigt. Människor glömmer och tänker sig inte alltid för. Dagens femtonåriga ungdomar har dessutom inte varit med och tagit till sig femton år av hivinformation. För dem är det nytt. Varje dag gör många ungdomar sin sexualdebut. Varje dag börjar nya människor att fundera över sin sexuella läggning därför måste skolan ge en fördomsfri information om säkrare sex, HIV och andra könssjukdomar i sex- och samlevnadsundervisningen.

Det är viktigt att organisationer som RFSL med välutbyggda nätverk till människor där smittspridningen är stor, får stöd för verksamheten. Kunskaper om smittspridningen av HIV och rådgivning om säkrare sex måste hållas på en kontinuerligt hög nivå hos ungdomsmottagningar, skolhälsovård och andra därför det är det mest effektiva vapnet mot HIV och aids. Särskilt arbete med information till ungdomar om säkrare sex måste få fortsätta och tillses resurser. Dessutom måste värna om att även i fortsättningen tillhandahålla särskilda mottagningar dit män som har sex med andra män kan vända sig, (idag finns bl a Venhälsan och PH-center), för hivtestning och rådgivning.

Hot och våld

Fortfarande utsätts många homo- och bisexuella för hot och våld p.g.a. sin homosexualitet. Av en undersökning som Eva Tiby vid Stockholms universitet genomfört framgår att omkring en tredjedel av Stockholms homo- och bisexuella har egna erfarenheter av just hot och våld. Detta är en helt oacceptabel situation. Homosexuellas lokaler utsätts för skadegörelse. Exempelvis har RFSL-Stockholms kontorslokaler utsatts för mordbrand vid två tillfällen och vid ett tillfälle har en bomb placerats i entrén. En del av våldet (som ibland slutar i mord) har sin ideologiska förankring bland nynazister. I samband med att en nazistisk demonstration under den sk "Kristallnatten" krossades gaybokhandeln Rosa Rummets skyltfönster och nazisterna stormade in i lokalerna och åstadkom stor förödelse.

Det är viktigt att samhället inte accepterar att homo- och bisexuella kan utsättas för hot och våld. En möjlighet är att polisens resurser fördelas så att man på ett bättre sätt än hittills uppmärksammar våldet mot homo- och bisexuella och agerar kraftfullt. I andra länder, exempelvis Australien, har man goda erfarenheter av att rekrytera öppet homosexuell polispersonal och man utbildar också all polispersonal så att den kan möta homosexuella personer på ett adekvat och fördomsfritt sätt. Därför bör polismästardistriktet i Stockholms län ordna sin verksamhet så att de också kan motverka hot och våld mot homo- och bisexuella samt att man tittar över möjligheten att rekrytera öppet homo- och bisexuella poliser som kan arbeta brottsförebyggande och informationsmässigt.

För den som utsatts för våldsbrott kan övergreppet i sig vara en fruktansvärd och traumatisk upplevelse. Men dessutom tillkommer rädslan att mötas av fördomar hos polis och andra myndigheter när man vill göra polisanmälan eller behöver stödsamtal. RFSL har en särskild brottsofferjour för homo- och bisexuella, eftersom andra brottsofferjourer som i dag finns inte, generellt, har någon erfarenheter av att möta homo- och bisexuella som utsätts för hot och våld. Det är viktigt att denna jourverksamhet kan få sådant stöd att verksamheten kan byggas ut. Samtidigt bör kommun- och landsting uppmärksamma andra brottsofferjourer att i ökad utsträckning också uppmärksamma hot och våld mot homo- och bisexuella.

Diskriminering

Homosexuella diskrimineras på olika sätt. Det finns fortfarande lagstiftning som inte omfattar homo- och bisexuella, exempelvis saknas ett grundlagsskydd mot diskriminering av homo- och bisexuella. Dessa frågor avgörs av regering och riksdag. Det är viktigt att man också i den kommunala verksamheten uppmärksammar öppen eller dold diskriminering av homo- och bisexuella.

Ett område där diskriminering är vanlig gäller arbetslivet. Gjorda undersökningar visar att var tredje man eller kvinna har diskriminerats i arbetslivet på grund av sexuell läggning. Rädslan för diskriminering är utbredd och gör att många homo- och bisexuella därför döljer sin sexuella läggning. Det saknas också resurser för homo- och bisexuella att få stöd och råd om man blivit utsatt för diskriminering.

Kommuner och landsting är ganska stora arbetsgivare. Det är därför viktigt att kommuner och landsting visar det goda föredömet och i sitt personalpolitiska arbete särskilt nämner att det är oacceptabelt att diskriminerar någon p.g.a. dennes homosexualitet. Att så sker har en stor principiell betydelse och innebär också viktig markering av frågans vikt. Men principuttalanden är inte nog. Det är också viktigt att aktivt arbeta för att motverka fördomar om homosexualitet, som kan leda till att homo- och bisexuella diskrimineras. Det är också viktigt att utbilda personal för att motverka fördomar, sprida ökad kunskap om homosexualitet och härigenom också bidra till samhällets bemötande av homo- och bisexuella som i olika ärenden behöver råd och stöd förbättras.

Äldre

Många äldre har växt upp under en samhällstid där homosexualitet varit förbjudet och fördomarna starka. Arbete och uppmärksamhet för äldre homo- och bisexuellas välbefinnande är därför lika viktigt som för yngre. Det är därför nödvändigt att också äldre homo- och bisexuella uppmärksammas inom samhällets serviceutbud. Att man som äldre har möjlighet att träffa andra homosexuella och kunna ta del av homosexu-

ell kultur.

Äldre människor som bor på olika typer av äldreboende måste behandlas med respekt för sin sexuella läggning av sina medmänniskor och vårdpersonal. Äldre människor har av hävd inte samma tradition att ställa krav på samhällets service som yngre. Givet är att det är besvärligt att tala med anställd personal om sin sexuella läggning.

Det optimalt bästa för äldre homo- och bisexuella som är i behov av äldreboende som servicehus, sjukhem och liknande, vore om det erbjöds särskilt kollektivboende för homo- och bisexuella. I samhällets allmänna äldreboende måste man också tänka mer på hur man uppmärksammar homosexuellas behov. För en äldre homosexuell kan det vara mycket givande att exempelvis få hjälp att läsa tidningar om och för homosexuella, eller att få stöd att besöka andra homosexuella. Detta är inte självklarheten för samhällets serviceorgan idag. Det har under de senaste åren kommit önskemål från äldre homosexuella att finna lösningar med särskilt äldreboende. Kommuner- och landsting i länet bör se över möjligheterna vad som kan erbjudas för homo- och bisexuella, som eget gruppboende, del av servicehus/ sjukhem och liknande.

Homokompetens är ett ledord i offentlig service. Homokompetens är mycket viktigt också för personal som arbetar med äldre. Kommunen, som är huvudman för äldreomsorgen, måste ta ansvar för att personal som arbetar med äldre får den utbildning som krävs för att ge äldre homo- och bisexuella ett bra bemötande.

Kultur och idrott

Kulturens roll är att beröra och berika. Kulturens roll är att upplysa, att underhålla, väcka tankar, känslor och verka identitetsstärkande.

Homo- och bisexuella, på samma sätt som heterosexuella, bygger en stor del av sitt jag och uppfattningen av sin omgivning och sig själv på sina kulturella upplevelser, utlevelser och värderingar.

Det är därför viktigt att homo- och bisexuella får möjlighet att ta till sig goda och stimulerande fritidsaktiviteter, idrott och kulturyttringar som bejakar särarten. Antingen som utövande eller som insupande. Det kan gälla skönlitteratur, film eller drama med homosexuellt tema. Eller musik, måleri, skulptur där aktören är homo- eller bisexuell. Listan på områden kan göras lång.

Det kan också handla om yttringar där man påvisar homo- och bisexuellas historia. Det är mycket viktigt för homo- och bisexuella att man berättar om homosexuellas plats i den svenska historien. Att sådana faktiskt har betytt en hel del för svenskt kulturliv och svensk historia. Att vi har rötter, trots att mycket försvunnit ut i osynligheten och att det som idag kan kännas ganska självklart är sprunget ur människors mödor och umbäranden. Men också ur en lust och ett engagemang.

Inom idrottsrörelsen florerar en stor homofobi. Tränare Liston i

Västerås är ett tydligt exempel på detta. Vi får inte glömma att idrottsrörelsen är en av de största folkrörelserna vi har och att det inom den är mycket svårt att komma ut som homo- eller bisexuell. Inom idrottsrörelsen finns naturligtvis lika många procent homo- och bisexuella som i samhället i övrigt och det är viktigt att bögar och lesbiska känner sig välkomna, värdefulla och vågar komma ut med sin sexuella läggning utan, att behöva vara oroliga för trakasserier. Det är viktigt att man på allvar arbetar för att få bort homofobin ur idrottsrörelsen och att man ser till att idrottsledare och klubbansvariga utbildas till homokompetens.

På fritids- och kultursidan är det därför mycket viktigt att de som arbetar med frågorna innehar homokompetens dels för att få en mer övergripande bild av sitt område och dels för att homo- och bisexuella ska bli synliggjorda som en del av den goda mångfalden.

Det kan t ex betyda att biblioteksanställda köper in och kan upplysa om böcker, tidskrifter och andra media som på ett positivt sätt tar upp homo- och bisexuell situation, med ett bejakande homosexuellt tema. Det kan betyda att anställda vid t ex kommunens konserthall kan sin homohistoria. För att ta ett exempel: att man upplyser om vad en kulturpersonlighets homosexualitet kan ha betytt för dennes skapande/livsgärning eller att man när man talar om exempelvis Eugène Jansson, Selma Lagerlöf, Julia Caesar eller Anders de Wahl inte förtiger eller förringar deras homosexualitet.

Med anledning av ovanstående anförda synpunkter föreslår distriktsstyrelsen kongressen besluta:

- 1) att socialdemokratiska partistyrelsen utarbetar ett handlingsprogram i sexualpolitik där man, utöver det ovan anförda, även inkluderar andra generella frågeställningar som berör homo-, bi- och transexuella.
- 2) att motionen tillsänds kommunalpolitiska arbetsgruppen för fortsatt arbete i landets kommuner.

Michael Simonsson Silkesjö

Nacka arbetarekommun

Motionen antogs som Stockholms läns partidistrikts egen.

MOTION 643

VALDEMARSVIKS ARBETAREKOMMUN

Hets mot folkgrupp

Respekten för människors lika värde och rättigheter är grunden för ett samhälle byggt på demokratins grund.

Ett av arbetarrörelsens mål har alltid varit att arbeta för frihet, jämlikhet och solidaritet med utsatta grupper av människor.

I tryckfrihetsförordningen och brottsbalken finns bestämmelser om hets mot folkgrupp. Där finns också grupper och egenskaper som av olika skäl blivit utsatta för kränkningar och förföljelse, t ex. hudfärg, ras, religion och etniskt ursprung. Lagarna omfattar ett skydd för dessa grupper. Däremot saknas detta skydd för människor som har en homosexuell läggning.

Detta trots att homosexuella är en klassisk måltala för nazismens och fascismens idiotiska yttringar.

Detta är en stor brist i lagstiftningen.

Våld och trakasserier av homosexuella kan och får aldrig accepteras av ett demokratiskt och rättsmedvetet samhälle.

Naturligtvis kommer inte införandet av homosexuella i hetslagstiftningen att innebära att allt våld mot denna grupp upphör, men det är en viktig och nödvändig markering att samhället inte tolererar att dessa fördomar legitimerar fysiskt våld och ett kränkande beteende.

Med anledning av detta föreslår vi:

- 1) att socialdemokraterna ska verka för att homosexuella skyddas av bestämmelsen om hets mot folkgrupp

Helen Johansson Kokkonen

Gusums S-förening

Valdemarsviks arbetarekommun har vid sitt möte 2001 04 26 beslutat att anta motionens som sin egen.

MOTION 644

UMEÅ ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

Partnerskap

Det socialdemokratiska partiet har för oss alltid varit en symbol och kraft för ett tolerant och öppet samhälle, bäst uttryckt i dess kamp för ett solidariskt och jämlikt samhälle. Ett samhälle där allas rätt till ett gott liv och allas lika värde betonats. Denna strävan efter jämlikhet har inte varit en strävan efter likhet eller ett påstående att alla människor varit lika utan tvärtom. Människors olikhet och olika utgångspunkter har betonats samtidigt som deras lika rätt och värde understrukits. Erkännandet av den unika människan är nödvändigt för att kunna kämpa för allas rätt. Det är därför av vikt att partiet på alla nivåer och i alla sammanhang, genom företrädare och program står för denna strävan och kamp för allas lika värde. Det är även därför särskilt oroande och olustigt när ledande företrädare för Socialdemokratin i ord och handling visar att de inte anser att

vissa människor har samma rätt och skall ges samma möjligheter till ett gott liv som de övriga. Vi syftar här på att partiföreträdare i vårt och näraliggande län inte vill förrätta den borgerliga "vigselakten" som numera även homosexuella par kan genomgå. Vi ser detta som ytterst allvarligt och ställer oss mycket frågande till om detta är förenligt med en Socialdemokratisk människosyn och medlemskap i det Socialdemokratiska Arbetarepartiet. Det kan dock finnas skäl till ett sådant ställningstagande som kan vara förenligt med ett medlemskap, även om vi inte ser några sådana, varför frågan bör utredas innan utslutning sker.

Vi föreslår därför:

- att USHF tar motionen som sin egen,
- att Umeå AK tar motionen som sin egen,
- att Västerbottens distriktskongress tar motionen som sin egen,
- att Socialdemokraternas partikongress tar motionen som sin egen,
- 1) att Socialdemokratiska vigselföräntare som inte vill genomföra denna akt uppmanas till detta och om de inte gör avbön, tills vidare fräntas alla förtroendeuppdrag i partiet i väntan på att en möjlig utslutning utreds samt
- att Västerbottens partidistrikt uttalar sitt stöd för möjligheten att som homosexuell ingå partnerskap.

Umeå 2000-09-08

Karin Ahnkvist Jimmie Andersson Erik Bergkvist

Esam Mowahhad Anna Sjödin.

Umeå arbetarekommuns representantskap beslutade vid möte 2000-11-28 att sända motionen som enskild.

MOTION 645

ÖSTERSUNDS ARBETAREKOMMUN

Ratificering och implementering av ILO-konvention 196

1989, antog ILO en konvention om ursprungsbefolkningens rättigheter. Konventionen trädde i kraft 1991. Enligt Sven Heurgrens utredning är det tveklöst så att samerna i Sverige omfattas av ILO-konvention 169. Samma utredning rekommenderar Sverige att ratificera konventionen. Den senaste forskningen stöder detta som visar att samerna kom till norra delen av den skandinaviska halvön för mellan tio och femton tusen år sedan, vilket ytterligare bekräftar deras status som ursprungsfolk.

Sveriges Riksdag har bekräftat samernas ställning som ursprungsfolk redan 1977. Riksdagen uttalade samtidigt att samerna i egenskap av ursprungsfolk intar en särställning. Konvention 169 är en internationellt framarbetad konvention i vilken Sverige varit pådrivande. Avsikten med konventionen är att regeringarna på en rad områden förpliktar sig genom nationell lagstiftning att garantera ursprungsfolkens medborgerliga rättigheter. Konventionen kräver respekt för människans rätt till en egen kultur och identitet och till kulturell mångfald. Därmed försäkras ursprungsbefolkningens möjligheter att bevara och utveckla sin egen kultur.

Det är av största vikt att Sverige som varit pådrivande till konventionen också påskyndar ratificeringen och implementering av konventionen i svensk lag. Det ligger i allas intressen att bevara rennäringen och den samiska kulturen. Bl a har Norge, Danmark och en rad andra länder ratificerat ILO:s konvention 169. Kanada har gått ett steg längre och gett sitt ursprungsfolk, inuiterna i norra Kanada en egen delstat. Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet skriver att en ratificering är särskild viktig mot bakgrund av de rättspolitiska förväntningar som åvilar en stat som Sverige. Det skulle förefalla utomordentligt besynnerligt om Sverige, som varit pådrivande till ILO-konventionen, skulle fördröja dess underskrift. Med vilken tyngd skulle svenska företrädare kunna tala om hur inuiter, indianer, aboriginer och andra ursprungsfolk behandlas? Sveriges anseende i FN skulle därmed försämrats. Viljan att värna ursprungsbefolkningens ställning väger tyngre än alla de invändningar som formulerats.

Yrkande

- 1) att kongressen uppmanar Sveriges regering och riksdag att påskynda ratificering och implementering av ILO konvention 169 i svensk lag.

BoÖrjan Försth

Motionen antagen som arbetarekommunens egen vid medlemsmöte
2001-04-23

MOTION 646

PARTIDISTRIKTEN I UPPSALA, SÖRMLAND, VÄSTMANLAND, ÖREBRO
OCH ÖSTERGÖTLAND

Ett samhälle präglat av mångfald, gemenskap och delaktighet

Det sena nittonhundratalets omfattande folkvandringar till följd av för-

tryck och orättvisor har ställt det svenska samhället inför oanade möjligheter och stora risker. Integrationspolitiken blir därmed en av de mest avgörande framtidsfrågorna för vårt land. Den omfattar alla samhällets områden. Grundläggande mål som demokrati, frihet, jämlikhet och jämställdhet måste genomsyra integrationspolitiken inom alla politikområden.. I nedanstående motion har vi valt att fokusera arbetsmarknadens och utbildningens avgörande roll för integrationsarbetet.

Integrationsfrågorna angår hela landet

Integrationsfrågorna har de senaste åren främst diskuterats som frågor, som angår storstadsområdena. Människor med utländsk bakgrund finns i hela landet – inte minst i Mälardalsområdet – och många av de behov, som finns i storstadsområdena finns på samma sätt utanför dessa. Det gäller särskilt de större städerna i vårt område, där flera kommuner brottas med allvarlig segregation och t ex arbetslösheten bland vissa invandrargrupper är dramatisk. Där finns också det utanförskap, som många barnfamiljer med utländsk bakgrund upplever och som slår hårt mot barnens skolgång. Där som i storstäderna finns alltför många barn, som växer upp i Sverige utan ett fungerande svenskt språk.

Arbetsmarknaden nyckeln till delaktighet

Vi ser arbetsmarknaden möjligheterna till ett jobb som avgörande för en framgångsrik integrationspolitik. Det krävs aktiva insatser för att stärka invandrarnas ställning på den svenska arbetsmarknaden. Här kan mångfaldsplaner spela en viktig roll.

Det behövs fler människor med utländsk bakgrund på strategiska positioner i det svenska samhället. Detta gäller inte minst offentliga verksamheter som t ex polis, skattemyndighet, skolor. Kulturell och flerspråkig kompetens måste vara meriterande. Värdering av yrkeserfarenheter från andra länder måste ges högsta prioritet och goda modeller för validering av yrkeserfarenheter arbetas fram i samverkan med utbildningsnordnare, arbetsmarknadsmyndigheter, branschorganisationer och berörda fackliga organisationer.

Länsarbetsnämnder och arbetsförmedlingsnämnder i hela landet måste få tillgång till rörliga resurser för att underlätta integrationen på arbetsmarknaden. De försök, som gjorts i vår region visar att projekt inriktade på integration på arbetsmarknaden har hög samhällsekonomisk lönsamhet. Detta gäller särskilt om de genomförs i nära samarbete med invandrarnas egna organisationer.

Många invandrare har genom en rigid tillämpning av kravet på svensk-kunskaper hamnat i ett Moment 22 hos arbetsförmedlingarna. Trots att de har kompetens för ett antal jobb blir de inte föremål för förmedlingarnas insatser på grund av att de inte fullgjort kraven på Svenska för invandrare. För alltför många blir de formella SFI-kraven oöverstigliga

och de riskerar att hamna i ett långsiktigt socialbidragsberoende i stället för att med stöd av sina erfarenheter på arbetsmarknaden få chans att stärka sin svenska. Vi ser det som ett allvarligt slöseri med mänskliga resurser och kräver att de sakliga möjligheterna för en invandrare att klara vissa arbetsuppgifter måste vara den enda grunden för förmedlingens insatser.

De allra flesta svenskar med utländsk bakgrund har både yrkeskompetens och utbildningserfarenhet, som ger dem goda möjligheter på den svenska arbetsmarknaden. Men det finns också en grupp människor, som flytt till Sverige, som tillhör den äldre arbetskraften och har mycket låg grundutbildning och små möjlighet att konkurrera på marknadsmässiga villkor. Eftersom delaktigheten på arbetsmarknaden är av så avgörande betydelse både för deras självrespekt, attityderna i det svenska samhället och barnens identifikation behövs det arbetsmarknadspolitiska insatser, som gör det möjligt för dem att delta på arbetsmarknaden. Samma behov finns hos ett antal etniska svenskar, som inte uppfyller nuvarande krav på lönebidrag på grund av hälsoskäl, men som slagits ut från arbetsmarknaden efter strukturförändringar.

Utbildning för den svenska arbetsmarknaden

Invandringen ger Sverige kompetenta medarbetare med relativt god grundutbildning. Den tillgång invandrarnas utbildning och yrkeserfarenhet måste tas till vara på den svenska arbetsmarknaden. Det behövs kraftigt förbättrade möjligheter att validera utländska utbildningar, yrkeserfarenhet och individuellt anpassade program för att komplettera olika utbildningar.

Ett exempel är en förberedande lärarutbildning, som genomförts i vår region, en annan riktade insatser för läkare med invandrarbakgrund. Genom särskild utbildning i svenska, kulturkompetens och möjlighet att värdera olika delar av tidigare utbildning har den enskilde fått en väg in på den svenska arbetsmarknaden inom det område han/hon utbildats för. Med den förberedande utbildningen som grund kan han/hon sedan gå vidare till arbete eller en individuellt anpassad komplettering vid olika lärosäten.

Dessa försök har varit enstaka projekt och inte led i en samlad integrationspolitik. Vi menar att modeller för att individuellt värdera och komplettera utländska utbildningar måste bli ett mer genomtänkt instrument på den svenska arbetsmarknaden. Det kan ske genom att olika utbildningsanordnare och lärosäten ges nationella uppdrag och medel för validering och komplettering av utländska utbildningar.

På samma sätt som många invandrare flyttar från kommuner i vår region till storstadsområdena sker omflyttning inom respektive län. Människor, som etablerats i mindre kommuner känner sig tvungna att flytta till de större städerna för att få kompletterande utbildning. Därför

behövs både förbättrade pendlingsmöjligheter för studerande och satsningar på distansutbildning, som gör det möjligt att bo kvar på hemorten samtidigt som den enskilde fullföljer en utbildning.

Svenska för invandrare

Efterkrigstidens arbetskraftsinvandring ledde ofta till arbete, där den enskilde kunde fullgöra sina uppgifter utan att behöva kommunicera med andra. Idag är situationen på arbetsplatserna radikalt annorlunda. Nya och mer kvalificerade arbetsuppgifter liksom en modern arbetsorganisation, som bygger på samverkan i grupp ställer krav på goda kunskaper i svenska. Det gäller både kunskap i språket som sådant och den del av språkbehandlingen, som består i gester, anpassning av språket till olika situationer etc. Ett levande språk innebär att individen har redskap för att uttrycka sina känslor och bli uppfattad som den individ han eller hon är. Detta förutsätter gedigna kunskaper i svenska språket på de allra flesta jobb.

Socialdemokratin kan inte medverka till att vi får ett språkligt B-lag i vårt land. Det är därför allvarligt att Svenska för Invandrare fortfarande brottas med stora brister. Det gäller både organisationen av utbildningen och det pedagogiska innehållet. Så är t ex fortfarande läromedlen i SFI undermåliga och många gånger både pinsamma och kränkande för de vuxna, som arbetar med dem. Många av läromedlen i SFI är så dåligt verklighetsförankrade och stereotypa att de till och med är snudd på diskriminerande.

Det krävs en ökad individualisering i undervisningen, där de invandrare, som har studievana från hemlandet får både rätt till, och krav på intensiva heltidsstudier, medan den, som har mycket dålig teoretisk grund från hemlandet ges möjlighet till språkträning på sina villkor. Utbildningsanordnaren måste ta ansvar för att invandrarna får en heltidsutbildning oavsett det gäller teoretisk och/eller praktisk svenskutbildning. Det är t ex oacceptabelt att brist på barnomsorg tas till intäkt för att begränsa den enskildes möjligheter. Språkutbildning kombinerad med praktik måste bli en rättighet för alla, som inte har goda möjligheter att studera på heltid

Vi anser de långa väntetiderna på SFI är oacceptabla. Den, som får uppehållstillstånd i Sverige måste snabbt få möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Varje kommun måste därför ha system, som ger omedelbara möjligheter till praktik och språkträning. De långa väntetiderna för många asylsökande gör det också nödvändigt att svenskundervisning kan erbjudas också den som söker asyl.

Trots de relativt höga krav, som ställs i SFI-proven ger SFI bara en första grund i svenska. Arbete, utbildning och andra kontakter i det svenska samhället bidrar sedan till att ge den enskilde ett fullödigt svenskt språk. Det är angeläget att de förvärvsarbetande invandrare, som

genom ytterligare studier vill stärka sina språkkunskaper – oavsett de nått s k SFI-nivå eller ej – ges möjlighet till det. För många är det en förutsättning för avancemang i jobbet eller för att kunna behålla sitt jobb när arbetsorganisation och arbetsuppgifter förändras.

Vi föreslår därför att de fackliga organisationerna i samverkan med studieförbund och arbetsgivare ges resurser att erbjuda kompetensutveckling i svenska på arbetsplatserna. Den enskilde bör ges möjlighet att parallellt med att han/hon utvecklas i arbetet få stöd i att fördjupa sin förmåga att kommunicera i det svenska samhället. Åtgärden bör bekostas med statliga bidrag så att kostnaderna för själva utbildningen liksom vissa timmars tjänstledighet täcks. Den enskilde förbinder sig samtidigt att avsätta del av sin fritid för utbildningen. Dessa behov av fördjupade kunskaper i svenska finns också hos en grupp svenskar.

Skolan

Den allmänna förskolan och skolans betydelse för mötet mellan barn från olika kulturer är ovärderlig. Vi oroas därför av starka tendenser till segregation i de större städerna, som förstärks av ett stort antal privata skolor. Sverige får aldrig ge avkall på kravet på alla barns rätt till en likvärdig skolgång och den allmänna skolan som mötesplats över klass- och etniska gränser.

Den rätt till förskoleplats – gärna med inriktning på språk – som inom ramen för storstadssatsningen ges till barn i storstädernas miljonprogramsområden måste omfatta alla barn med behov av stöd i sin språkträning. Förskolan måste ges en starkare inriktning mot att stödja alla barns möjligheter till ett rikt språk inför skolstarten.

Också många äldre barn med utländsk bakgrund behöver mer stöd i sin språkutveckling. Ett fullödigt första språk liksom goda kunskaper i svenska har avgörande betydelse för barnens framtida möjligheter. Det gäller inte minst de barn och unga, som kommer till Sverige under skoltiden eller växer upp i familjer med bristande svenskkunskaper. Samtidigt som vi ser många barn med utländsk bakgrund, som har lysande studieresultat finns en alltför stor grupp skolungdomar med mycket svaga svenskkunskaper. Det är av avgörande betydelse för deras möjligheter till framgång i det svenska samhället att de under hela sin skolgång ges ett starkt stöd i svenska.

Samverkan mellan skola/förskola/fritidshem och föräldrar med utländsk bakgrund måste utvecklas. Skolledare och lärare behöver därför ha kulturkompetens och ta till vara de kunskaper, som finns hos hem-språklärare och andra lärare med utländsk bakgrund. SYO- personal i grund – och gymnasieskola liksom på högskolorna måste stötta invandrarungdomar, som saknar erfarenhet av svensk utbildning och arbetsmarknad. Den svenska arbetsmarknaden behöver mer av kulturkompetens hos all personal. Det gäller särskilt de människor, som i samhälle och

näringsliv arbetar direkt med människor.

De socialdemokratiska partidistrikten i Örebro, Östergötland, Västmanland, Sörmland och Östergötland föreslår att partikongressen beslutar

- 1) att den svenska integrationspolitiken ges en tydligare inriktning mot arbete och utbildning.
- 2) att åtgärder för att stärka invandrarens möjligheter på arbetsmarknad och i utbildning omfattar hela landet och resurser fördelas efter behov.
- 3) att kongressen uppmanar samtliga socialdemokratiska förtroendevalda att verka för att mångfaldsplaner upprättas.
- 4) att invandrare utan godkända svenskkunskaper inte får väljas bort i arbetsförmedlingarnas arbete.
- 5) fler lönebidrag och/eller andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder, som säkrar att också de, som står längst från arbetsmarknaden ges möjlighet att efter sin förmåga delta på den svenska arbetsmarknaden
- 6) individuellt anpassade program för att ta till vara och komplettera tidigare utbildningar.
- 7) satsningar på distansutbildningar och andra åtgärder, som underlättar för invandrare att bo kvar i mindre kommuner samtidigt, som de kompletterar sin utbildning.
- 8) att pedagogiskt utvecklingsarbete inom SFI prioriteras och nya och bättre läromedel utvecklas.
- 9) att SFI – undervisningen erbjuds utan långa väntetider, anpassas efter varje individs behov och utformas som studier/praktik på heltid utifrån de enskilda individernas behov.
- 10) att förvärvsarbetande med behov att stärka sina svenskkunskaper ges möjlighet till kompetensutveckling i svenska genom statligt stöd och samverkan mellan fackliga organisationer, arbetsgivare och bildningsförbund
- 11) att socialdemokratin slår vakt om den allmänna skolan som mötesplats mellan barn och ungdom från olika kulturer.
- 12) att barn i hela landet med behov av stöd i sin språkutveckling ges rätt till plats i språkförskolor.
- 13) kraftfulla insatser, metodutveckling och samspel med hemmen för att stärka invandrarbarnens möjligheter till studier på olika nivåer.

Gunnar Hofring

Uppsala läns partidistrikt

Reynoldh Furustrand

Sörmlands läns partidistrikt

Sven-Erik Österberg
Västmanlands läns Partidistrikt
Inger Lundberg
Örebro läns partidistrikt
Berndt Sköldestig
Östergötlands läns partidistrikt

MOTION 647

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

Det grövre våldet och nationell samling för att bekämpa det.

Vi i Sverige upplever allt oftare att ett rätt och väldigt grovt våld förekommer. Detta upprör folkets flertal. Vi tror inte att våldet har ökat. Däremot har det våld som förekommer ändrat karaktär och blivit allt grymmare. Detta riktar sig allt oftare mot folk, som i sitt yrke har tilluppgift att arbeta mot allmänheten. Vi kan nämna poliser, bankpersonal och affärspersonal bland annat. Vi upprörs varje gång vi läser om detta i tidningar och när vi ser detta i våra vardagsrum i TV:s nyheter. Vi får ofta, mycket ofta ta del av svår misshandel och ibland mord i den trängre kretsen, som familjen eller bekantskapskretsen utgör. En speciell kategori är de ohyggligheter där våldet utspelas i miljöer med rasistiska inslag.

Allt detta gör att vi måste som medborgare reagera kraftigt och söka stävja att detta våld får fortsätta och att allt fler brottsoffer och allt fler anhöriga till dessa skall leva med de skador som ett våldsdåd för med sig. Mycket har säkert gjorts för att förebygga en utveckling av det råa våldet mot allt mer groteska former. Vi måste ta kraftigare tag och ett bestämt agerande på olika nivåer för att förebygga, förhindra och motverka våldet.

Det måste gå att förebygga och att med gemensamma krafter söka efter de mänskliga svagheter och sociala miljöer, som skapar våldsbenägna personer. Det måste gå att förbättra samhällets skydd mot olagliga vapen och mot narkotika. Oroande är det också att vi har så mycket grovt våld i TV-serier och filmer. Vi vet inte säkert hur farligt det är med underhållningsvåld. Naturligtvis påverkas vi av det vi ser dagligen i våra vardagsrum och i dataspel och annat. Vi som är till åren komna kan värja oss mot detta, men det skulle vara orimligt att begära att våra barn och ungdomar skall ha den mognad och omdöme som krävs för att skydda sig mot det överdrivna och råa våld, som förekommer.

Föräldrar behöver mycket stöd i sin kamp mot så förödande och ned-

brytande krafter och både daghem och skola skulle säkerligen ta emot stöd och riktlinjer, som syftar till att ett adekvat arbete mot ett bättre klimat för det uppväxande släktet.

Alla som har till uppgift att verka med barn och ungdomars fostran och lärande måste ges möjligheter att arbeta mot att det råa och ofta oprovocerade våldet. Kunskaper om dessa mekanismer finns säkert. Det har gjorts mycket forskning på området och dessa rön måste leda till att vara vägvisare till ungdomarna, men kanske först och främst måste det sillaskapas forum där man kan inspirera och entusiasmera till debatt och till konkreta åtgärder.

Kommunerna borde ges stimulanspengar från staten för att kunna arbeta bättre med detta och rättsväsende kriminalvård och polis måste ges möjligheter att bidra med sitt kunnande inom området. Det måste ges en utökad kunskap i många högskoleutbildningar om denna problematik och sist men inte minst bör yrkesinspektionen ges möjlighet, att under en tid prioritera dessa frågor och lära oss att se på dessa ur arbetstagarnas synvinkel. Det är inte rättvist att så många blir utsatta för våld och överfall i sin dagliga gärning.

Jag yrkar

- 1) att det tillsätts någon slags kriskommission, som tar ett samlat grepp om frågan om det ökande grövre våldet.
- 2) att någon kommunal myndighet eller styrelse tar ett ansvar för det förebyggande lokalarbetet i dessa avseenden. (Gärna folkhälsorådet eller någon annan samorganisation om så är möjligt).
- 3) att yrkesinspektionen får utökad ansvar att följa upp våld, som specifika yrkesgrupper utsätts för och tillsammans med fackliga organisationer initiera faktiska åtgärder.
- 4) att de yrkesgrupper som har att handha barn och ungdomar får en bättre utbildning än idag. För att i tidigt skede ta itu med ungdomars problem.
- 5) att skolor och förskolor ges möjlighet att spåra och behandla tidiga våldstendenser. Naturligtvis i samarbete med sjukvård och socialtjänst.
- 6) att de kommuner som har problem med ungdomskulturer, som gränsar till eller har rasistiska/nazistiska inslag ges möjlighet att aktivt bearbeta detta område, genom stimulanspengar eller möjligheter att anställa personer med dessa speciella kunskaper.
- 7) att ungdomsorganisationer som har på sitt program att arbeta mot våld och rasism får uppmärksamhet och stöd i sitt arbete.
- 8) att vi tillskapar speciella utbildningsprogram på våra högskolor där vi utbildar "legitimerar specialpedagoger" som får som arbetsupp-

- gift att arbeta med ickevåld i alla sammanhang.
- 9) att någon högskola får till uppgift att sammanställa de forskningsresultat och det tidigare arbete som gjorts i dessa frågor, så att man i ett fortsatt arbete kan stödja sig på de rön och kända kunskaper som finns.
 - 10) att denna motion sänds till regeringen och till det socialdemokratiska riksdagsgruppen för åtgärder.

Näsby i februari 2001

Anna Lisa Jönsson

Kristianstads arbetarekommun har vid medlemsmöte den 23/4 2001 beslutat att insända motionen som enskild.

MOTION 648

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Invandrare i offentlig sektor

- 1) att svenska staten och samtliga kommuner i landet, på alla nivåer, anställer invandrare från alla länder, bosatta i Sverige. Det räcker absolut inte att uppmana näringslivet i den privata sektorn att anställa invandrare, medan dörrarna i den offentliga sektorn fortfarande är stängda. Staten och kommunerna måste ta ansvar och genom handling föregå med gott exempel.

Elongima Meama-Kauje

Medlemsmötet beslutade att anta motionen som arbetarekommunens egen.

Trygghet mot brott

MOTION 649

KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

Det ökade grövre våldet

Vi upplever allt oftare att ett rått och grovt våld förekommer. Vi tror inte att våldet har ökat men det våld som förekommer har blivit grymmare och riktar sig ofta mot människor som i sitt yrke har tilluppgift att arbeta mot allmänheten.

Vi kan nämna poliser, bank/och affärspersonal. Vi upprör varje gång vi möts av detta i massmedia. Vi får ofta ta del av svår misshandel och ibland mord i det trängre kretsen, som familjer eller bekantskapskretsen utgör. En speciell kategori är de ohyggligheter där våldet utspelas i miljöer med rasistiska inslag. Våra medlemmar som ofta arbetar sent på kvällarna måste i många fall få eskort hem efter arbetet för att inte råka ut för våld eller överfall.

Det är en nödvändighet att kongressen kraftigt tar ställning emot detta förekommande våld. Vi har LO-medlemmar som drabbas direkt och ofta har svårt att få den hjälp och stöd som behövs då tragedin är ett faktum och det bästa vore om man kunde skydda på ett annat sätt än man gör idag. Vi måste ta kraftigare tag och mera bestämt agera på olika nivåer för att förebygga, förhindra och motverka våld.

Vi kräver av kongressen

- 1) att det tillsätts kriskommission, som tar ett samlat grepp om frågan om det ökade grövre våldet
- 2) att kommunen tar ansvar för det förebyggande lokala arbetet
- 3) att yrkesinspektionen får utökat ansvar för att följa upp det våld, som specifika yrkesgrupper utsätts för
- 4) att skolor och förskolor är rapporteringsskyldiga iaktagna våldstendenser
- 5) att de kommuner som har problem med ungdomsvåld, som gränsar till eller rasistiska eller nazistiska ges möjlighet att aktivt motarbeta detta
- 6) att de ungdomsorganisationer som har på sitt program att arbeta mot våld och rasismen får uppmärksamhet och stöd i sitt arbete

Ulf Peter Nilsson

Kristianstads arbetarekommun har vid medlemsmöte den 23/4 2001 beslutat att anta motionen som sin egen.

Om avskaffandet av livstidsfängelse

Sverige är känt för att ha en human kriminalpolitik. De senaste åren har det blivit en vanlig strategi från samhället att döma människor som begått grova brott till livstids fängelse. Jag ser detta som något av ett hämndbegär från statens och samhällets sida för att långsamt bryta ner dessa fångar. Jag anser att även dessa människor ska ha möjlighet till en andra chans att börja om. Kriminalitet i samhället måste bekämpas på andra sätt än genom hårdare straff. Detta är ingen hållbar lösning när problemet är ett socialt problem på grund av att klassklyftorna ökar osv. Hårdare straff går inte ihop med den solidaritet samhället säger sig verka för. En human kriminalpolitik måste verka för att ändra livstidsstraffet till ett tidsbestämt straff och satsa mera på rehabilitering.

Därför yrkar jag

- 1) att svenska regeringen ändrar på detta till enbart tidsbestämda straff. Kriminalvården måste också ha mera resurser, skapa bättre kontakter med de frivilliga organisationerna som verkar för att hjälpa fångar i och utanför fängelserna.

Jag skriver detta i förhoppning om att ni skall verka för att detta skall bli verklighet.

Med vänlig hälsning

Felix Vidal

Jönköpings arbetarekommun har vid representantskapsmöte den 3 mars beslutat översända motionen till partikongressen som enskild.

Krav om lagändring vid rymning eller avvikelse vid fängelsestraff

Under 2000 inträffade 245 rymningar eller avvikelser under pågående fängelsestraff.

Enligt nuvarande lagstiftning är det inte straffbart att rymma eller avvika vid permission eller utevistelse i samband med avtjänande av fängelsestraff. Att det inte är straffbart att rymma eller avvika skadar allvarligt allmänhetens förtroende för kriminalvården. Med nuvarande lagstiftning löper kriminalvårdspersonal stor risk att skadas vid fritagningssituationer under bevakad utevistelse eller transporter. Därtill ökar

kostnaderna för såväl polisen som kriminalvården då prevention för rymning och avvikelser saknas.

Vi föreslår den socialdemokratiska partikongressen besluta:

- 1) att en översyn görs av nuvarande lagstiftning med syfte på att det skall bli straffbart att rymma eller avvika under pågående fängelsestraff.

Eva Sjöstedt

SEKO S-förening i Malmö

Malmö arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e partikongressen som enskild.

MOTION 652

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Drogfria fängelser

De senaste årens besparingar inom kriminalvården har fått till följd att hoten och våldet ökat dramatiskt inom våra kriminalvårdsanstalter. Säkerheten har försämrats och narkotikamissbruken har ökat. Det största problemet inom kriminalvården är narkotikamissbruket. Uppåt 80% av allt hot och våld inom kriminalvården kan förknippas med drogmissbruk. Drygt hälften av de intagna missbrukar droger. Om vi skall komma tillrätta med hot och våld mot anställda samt bråk mellan interner måste vi komma åt drogerna på våra fängelser. För detta krävs speciella fängelser för de som är drogfria samt särskilda fängelser med avancerade program för narkotika och drogavvänjning. Det handlar både om allmänhetens tilltro till rättssystemet men också om möjligheten att rekrytera personal till kriminalvården framöver. Hot och våld måste minska på våra kriminalvårdsanstalter.

Vi föreslår den socialdemokratiska partikongressen besluta:

- 1) att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för åtgärder mot narkotikamissbruket inom kriminalvårdsanstalterna.
- 2) att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för åtgärder sätts in för att minska hot och våld på kriminalvårdsanstalterna

Eva Sjöstedt

SEKO S-förening i Malmö

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie partikongressen som Arbetarekommunens egen.

Nytt kriminalpolitiskt program

Partikongressen 1993 beslutade att utarbeta ett kriminalpolitiskt program – ett dokument som sedan antogs av partistyrelsen sommaren 1994. Det nu gällande kriminalpolitiska programmet är daterat juni 1995.

Det kriminalpolitiska programmet har tjänat som ett bra dokument där våra värderingar och krav på ett gott och säkert samhälle redovisas. Det har också varit ett aktivt program att använda för bl a nämndemännen i sitt förtroendeuppdrag.

Programmet är som sagt bra men kräver en revidering. Kanske behövs ett helt nytt program för socialdemokratisk kriminalpolitik.

Mycket har hänt sedan det nuvarande skrevs:

- Sverige är med i EU – och Schengen har trätt i kraft
- Faktauppgifterna som inleder det nuvarande programmet behöver uppdateras

- Ett krav i det nuvarande programmet var att inrätta en myndighetsfunktion för bekämpande av ekobrottslighet. Detta har genomförts. Kraven för bekämpandet av ekonomisk brottslighet behöver stärkas, och positionerna flyttas fram, i ett nytt kriminalpolitiskt program

- Hotbilden – och därmed våra krav - behöver kompletteras och uppdateras

Vi yrkar

- 1) att ett nytt kriminalpolitiskt program utarbetas
att Malmö arbetarekommun antar motionen som sin egen och över-sänder den till partikongressen 2001
- 2) att Partikongressen 2001 antar motionen som sin egen och över-sänder till den socialdemokratiska riksdagsgruppen för verkställig-het

*Sylvia Björk Preben Andersson Preben Karlsson
Ingvar Johansson Michael Rosdahl Birgitta Tügel
Gun-Britt Lagerkvist Georg Olsson*

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie parti-kongressen som Arbetarekommunens egen.

Ge närpolisen en ärlig chans

Närpolisen är av avgörande betydelse för medborgarnas trygghet. Genom sin närhet till människorna och sin fysiska tillgänglighet var den ursprungliga tanken att närpolisen skulle leda det brottsförebyggande arbetet. Men reformen gavs aldrig tillräckligt med resurser för att kunna genomföras. När regeringen nu gör den största enskilda satsningen på rättsväsendet någonsin måste detta misstag repareras genom att närpolisreformen säkras.

Sedan en tid tillbaka är de svenska medborgarnas trygghet på gator och torg satt på undantag. Rättssamhället har successivt försvagats samtidigt som brottsutvecklingen har skenat i väg. Handläggningstiderna ökar, högarna av ouppklarade brott växer och i många kommuner runt om i Sverige är det inte längre polisen som ingriper vid problem utan engagerade medborgare eller, ännu värre, väktare som styrs av kommersiella intressen. Rättssäkerhet och rättstrygghet är inte längre en självklarhet för alla.

I ett demokratiskt samhälle är det avgörande att medborgarna känner tilltro till och förtroende för rättsväsendet. Respekten för rättsväsendet och hur väl maskineriet i rättsväsendet fungerar är i den meningen beroende av medborgarnas förtroende. En viktig kugge i rättsväsendet är polisen. I Sverige har vi en demokratisk polis som styrs av folket och polisens huvudsakliga uppgift är att värna om folkets, det vill säga om alla medborgares, trygghet.

Polisens roll som trygghetsbärare i en demokrati uttrycktes på följande sätt av vår justitieminister Thomas Bodström då han den 24 oktober 2000 invigde Polishögskolan i Umeå: "Polisen är till för medborgarna. I det demokratiska samhällets arbete att främja rättvisa och trygghet har polisen en avgörande roll. Polisens arbetet är så viktigt att den får användas våld för att kunna fullgöra det".

Under den senaste tioårsperioden har det sparats hårt inom den offentliga sektorn. Rättsväsendet torde därav inte ha någon särställning i förhållande till andra utsatta verksamheter. Det som har förvärrat situationen är att samtidigt som det sparades kraftigt genomfördes en av de största förändringarna i svensk polishistoria; närpolisreformen som introducerades 1994.

Att förutsättningarna inte var det bästa för ett omfattande reformarbete åskådliggörs tydligt av statistiken över antalet poliser och anmälningar om brott i Sverige. Året innan reformen genomfördes, 1993, fanns det 18 400 poliser i Sverige. Idag har vi 16 200, vilket är ungefär lika många som 1977. Till detta ska läggas att det under 1970-talet anmäldes 7 410 028 brott vilket kan jämföras med 11 779 152 brott under 1990-talet.

Samtidigt som antalet anmälda brott har ökat med mer än 4 miljoner sedan 1970-talet så har poliskåren minskat med 100 poliser sedan 1977.

Närpolisreformen var ett försök att komma tillrätta med denna utveckling. Rikspolisstyrelsen har i planerings- och budgetföreskrifter för budgetåret 1994-1995 definierat närpolisverksamheten. För att betraktas som närpolisverksamhet skall följande kriterier vara uppfyllda:

- Man skall arbeta problemorienterat och i huvudsak brottsförebyggande nära och tillsammans med allmänheten.
- Arbetet ska bedrivas med eget ansvar inom ett geografiskt begränsat område, det vill säga del av polisdistrikt.
- Området – geografiskt och befolkningsmässigt – får inte vara större än att polismannen har reella möjligheter att bli känd inom området.
- Inom ramen för det problemorienterade arbetssättet skall man utifrån en noggrann analys av behoven i stor utsträckning själv planera sin arbetstid.
- Man skall arbeta mot vardagsbrottslighet inom närpolisområdet.
- Man skall ha ett begränsat ansvar för utryckningsverksamhet.

Sammanfattningsvis kan närpolisreformen kan enklast beskrivas som att polisen på gatan ska arbeta problemorienterat och brottsförebyggande i nära samarbete med andra aktörer i samhället. De lokala behoven ska sättas i centrum, polisens generalistkompetens ska tas tillvara och arbetet ska präglas av synlighet och tillgänglighet. Närpolisen ska vara en polis som syns och aktivt deltar i samhället.

Av namnet framgår att närpolisen ska finnas nära människorna. Brottslighetens orsaker måste angripas lokalt och det är på lokalnivå, det vill säga hos polisen på gatan, som kunskapen om brottsligheten finns. Det är polisen som finns nära människorna som bäst kan avgöra vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga brott. Närpolisens specifika kompetens är just en generell kunskap om det civila samhälle som han eller hon verkar i. Genom sin synlighet och tillgänglighet bidrar de till att tryggheten på gator och torg i Sveriges kommuner ökar.

Närpolisreformen är ett led i den moderna kriminalpolitik som vi socialdemokrater har drivit de senaste decennierna. En kriminalpolitik som utgår från en samhällelig helhetssyn och som sätter strategiska brottsförebyggande åtgärder i centrum. Grundtanken är att de faktorer som präglar samhället i stort är samma faktorer som påverkar brottsutvecklingen. Idén bakom närpolisreformen harmoniserar väl med detta synsätt och vikten av en välfungerande närpolis poängteras i regeringens brottsförebyggande program från 1996 – Allas vårt ansvar.

Tyvärr kan man idag konstatera att närpolisen har förblivit en idé. 1999 slog Riksrevisionsverket i rapporten "Närpolisen och polisens arbetstider" fast att reformen kan sägas vara organisatoriskt genomförd men att det finns stora brister i reformens innehållsmässiga genomslag i

polisverksamheten.

Även Rikspolisstyrelsen har nått slutsatsen att insatserna har varit otillräckliga för att säkerställa närpolisverksamheten. För många poliser har närpolisen har blivit en symbol för en polis som håller sig nära skrivbordet istället för nära medborgarna. Trots detta finns det en stor uppslutning inom polisen kring idén bakom närpolisen och det problemorienterade arbetssättet.

Att närpolisen spelar en avgörande roll i arbetet med att öka medborgarnas trygghet framgår tydligt av budgetpropositionen för 2001. Där skriver regeringen bland annat om vikten av att fullfölja närpolisreformen som ett led i reformeringen av rättsväsendet.

I budgetpropositionen framgår även att det nu görs den största enskilda satsningen på rättsväsendet någonsin. 22,6 miljarder ska fördelas över bland annat polis, domstol och kriminalvård. Regeringen föreslår att polisens anslag höjs med 575 miljoner till år 2001 och att anslagen till polisen totalt ökar med en och en kvarts miljard under den närmsta treårsperioden.

Detta innebär att vi får möjlighet att fullfölja det arbete vi påbörjat. Det måste vara vår uppgift att se till att tillräckliga medel öronmärks för närpolisreformens genomförande. I socialdemokratins arbete med att utveckla och reformera rättsväsendet bör närpolisen ha en central plats.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att den socialdemokratiska partikongressen 2001 beslutar:

- 1) att närpolisreformen räddas och ges en central plats i kriminalpolitiken.
- 2) att tillräckliga medel anslås till närpolisen för att verksamheten ska kunna förverkligas så som det enligt Rikspolisstyrelsen var tänkt vid införandet 1994.

Renström 010306

Kenneth Fablesson

Motionen är antagen som egen vid representantskapsmöte med Skellefteå socialdemokratiska arbetarekommun 2001-04-23.

Christer Forssell Ordförande

MOTION 655

SKELLEFTEÅ ARBETAREKOMMUN

Trygghet åt alla

Under det senaste decenniet har det svenska rättsväsendet urholkats samtidigt som privata aktörer har profiterat på medborgarnas otrygghet.

Redan idag är den privatiserade ordningsmakten större än polisen. Det är med oro vi ser på en utveckling som innebär att de svenska medborgarnas trygghet i allt större utsträckning görs beroende av kommersiella intressen. I den stora satsning som nu görs på rättsväsendet måste polisen åter få de resurser som krävs för att värna om alla medborgares trygghet.

Vaktbolagen tar över en allt större del av polisens kärnverksamhet. Idag patrullerar privata väktare på gatorna och ordningsvakter ingriper vid lägenhetsbråk. Försäljningen av bevakning, säkerhetsutrustning och konsulttjänster har de senaste åren ökat med i genomsnitt en halv miljard per år. Från 10,8 miljarder 1996 till förväntade 12,5 miljarder 2000. Detta kan jämföras med de statliga anslagen till Rikspolisstyrelsen som år 2000 uppgick till lite drygt 11,5 miljarder. Samtidigt som polisen tvingas retirera på bred front flyttar de privata vaktbolagen fram ställningarna. Ansvaret för medborgarnas trygghet privatiseras sakta men säkert.

Enligt de svenska säkerhetsföretagens branschorganisation Swesec är orsaken till den växande säkerhetsmarknaden en kombination av allmänhetens ökade otrygghet och polisens minskade resurser.

En tydlig indikator på vart vi är på väg är förhållandet mellan antalet väktare och antalet poliser. För 35 år sedan fanns det dubbelt så många poliser som väktare i Sverige. I dag har vi bara 16 000 poliser och 26 000 väktare och ordningsvakter i 290 olika vaktbolag. Störst är Securitas, som inte bara är störst i Sverige utan även störst i världen.

I Stockholms län talar statistiken under de senaste åren sitt tydliga språk; allt fler väktare tas i tjänst samtidigt som antalet poliser sjunker. I juni 1994 fanns det 4.888 poliser och 7.289 väktare. 1999 var motsvarande siffror 4.269 poliser och 9.377 väktare. Detta innebär att samtidigt som polisen minskat med över 600 tjänster så har antalet väktare ökat med över 2000 personer, eller med nära 30 %.

Mot denna bakgrund är det inte orimligt att varna för en utveckling som går mot en privatiserad ordningsmakt. En annan talande jämförelse är antalet poliser per invånare. I vår huvudstad går det 1000 invånare per polis. I New York är motsvarande siffra 184 och i London 223.

Ett annat växande problem är den föräldrade poliskåren. I dag är medelåldern 45 år. I Norrbotten, Västerbotten och Jämtland är hela 70 % av kåren över 45 år.

Det innebär att om det nya pensionsavtalet, som ger rätt till pension vid 60 år, fullföljs så kan hela Norrland tömmas på poliser. Avtalet gör att kåren inom fem år kan förlora 3 554 poliser. Detta faktum ställer stora krav på nyrekryteringen. För att nå Rikspolisstyrelsens målsättning om 3 000 fler poliser räcker det således inte med att anställa 3 000 nya poliser.

I ett demokratiskt samhälle har det allmänna till uppgift att värna om alla medborgares trygghet. Den svenska välfärdsmodellen vilar på tanken att alla medborgare, via skatten, är med och betalar för en generell väl-

färd. En välfärd som sedan alla får del av efter behov och inte efter plånbokens tjocklek.

Grunden i den generella välfärden beskrevs i det senaste riksdagsvalet som lika tillgång till skola, vård och omsorg. Men vad som saknades i debatten var rätten för envar att leva tryggt i sitt hemkvarter eller att fritt och säkert kunna röra sig på gator och torg.

Om samhället genom polisen inte längre klarar av att erbjuda alla medborgare denna trygghet väcks frågan om vad som är alternativen. Privata vaktbolag, larm eller uppväxten av så kallade "gate-cities" med privat ordnad säkerhet och staket och grindar mot omvärlden håller för allt fler medborgare på att bli lockande alternativ. För oss socialdemokrater är detta inte acceptabelt. Trygghet får aldrig bli en rättighet för några få, utan måste förbli en rättighet för alla medborgare i Sverige.

Vi har inget emot att fler aktörer i form av vaktbolag eller frivilliga organisationer likt Farsor och Morsor på Stan eller Lugna Gatan tar ett större ansvar för tryggheten på gator och torg. Tvärtom. Men det blir problem när utvecklingen går så långt att Polisen dras tillbaka på bekostnad av privata vaktbolags ordningsvakter och väktare. I dag ligger ansvaret för tryggheten i en rad bostadsområden runt om i Sverige i händerna på privata aktörer som står utanför samhällets insyn och vars främsta syfte är att tjäna pengar.

Fördelen med polisen är att den är öppen för insyn, står helt i allmänhetens tjänst och värnar om alla medborgares trygghet, vilket kan jämföras med vaktbolagens metoder, motiv och intressen som döljs väl av bolagssekretessen.

Förutom den demokratiska risken med en ordningsmakt i privat regi, finns det även skäl att påpeka den enorma skillnaden i kompetens som föreligger mellan en polisman och en väktare eller ordningsvakt. Medan en polis går 2,5 år på Polishögskolan släpps ordningsvakter ut efter en kurs på 68 timmar, och uniformerade väktare går i tjänst efter en kurs på mindre än en månad!

Vi är mycket väl medvetna om den satsning som görs på rättsväsendet, men det är inte tillräckligt. Den fråga som alltför snart kommer att ställas på sin spets är om medborgarnas framtida trygghet i hemmet, i kvarteret eller på krogen ska hanteras av privata, kommersiella intressen eller av en demokratiskt styrd poliskår.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att den socialdemokratiska partikongressen 2001 beslutar:

- 1) att verka för fler poliser snarast, minst 3000 i enlighet med Rikspolisstyrelsens rekommendationer.
- 2) att såsom en fråga i valrörelsen 2002 lyfta fram polis- och trygghetsfrågorna.

- 3) att tillsätta en utredning som utreder konsekvenserna av den ovan refererade utvecklingen.

Renström 010306

Kenneth Fablesson

Motionen är antagen som egen vid representantskapsmöte med Skellefteå socialdemokratiska arbetarekommun 2001-04-23.

MOTION 656

LERUMS ARBETAREKOMMUN

Polisarbete

Ständigt hör vi på nyheterna att polisen har för mycket att göra och för lite personal. Att utbildningsplatserna har varit för få men att detta nu skall rättas till. Man hör också att polismän och poliskvinnor har hög medelålder och att de inte i samma utsträckning som när de var yngre kan vara ute i tjänst.

Man läser också i tidningarna och ser på TV vilka brott man överhuvudtaget inte kan bry sig om, lägenhetsinbrott, bilstölder mm. Även våldsbrott får många gånger anstå och många som varit utsatta har fått vänta länge på att polisen skall komma.

Det är en eländig situation om man får tro på medierna och på den polispersonal som uttalar sig i samma medier.

I de här tiderna gäller det att prioritera. Vi vet att bl.a. kvinnofridsbrott skall prioriteras och det är bra, men vi tror att det krävs ytterligare prioriteringar. När 10 ungdomar beslutar sig för att sparka och slå alla som går förbi, då är det bråttom och polisen måste finnas till hands snabbt och inte komma efter 40 minuter.

Vad kan vi då prioritera bort kan man undra men ingen som har varit på en stormatch eller ett evenemang med någon stor kändisartist undrar längre. Då ser man hundratalet poliser som skyddar spelare och artister. Inte heller vi som demonstrerat fredligt mot pornografin den 8 mars - Internationella kvinnodagen - undrar längre. Då fanns poliserna på porr-gatorna, inte för att hålla efter porrklubbsägarna utan för att skydda porr-butikerna och porrklubbar mot eventuella arga kvinnor och ungdomar som demonstrerar fredligt.

Det är upprörande för undertecknad som varit politiskt och fackligt aktiv i hela mitt liv att jag inte skall kunna få en polis till hjälp när jag får inbrott hemma eller i min bil eller jag själv blir misshandlad. En kvinna som misshandlats av sin exman kan inte få skydd utan ca 25 kvinnor dödas varje år av sin ex make. Men fotbollsspelares matcher med gapiga och bråkiga fans, kändisars evenemang och ägaren av table-dance butiken på Andra Långgatan i Göteborg de får polisskydd.

Gå dit själva så får ni se att det är sant.

Nej min uppmaning till kongressen blir att kongressen, för rättssamhällets trovärdighets skull, måtte besluta att uttala sig för

- 1) att eftersom polisens uppgifter alltid måste prioriteras skall den enskilda människan prioriteras och ha rätt till och få möjlighet, till skydd och hjälp och
- 2) att arrangörerna skall stå för säkerhetskostnaderna vid arrangemang.

Anna Lena Mellquist, Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun

Motionen antagen som sin egen vid medlemsmöte i Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun den 23 april 2001

MOTION 657

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Närpolisen behövs

Närpolisen kritiseras när de inte hinner med uttryckningar. På en del håll sägs närpolisreformen vara misslyckad då poliserna inte hinner med att arbeta problemorienterat dvs förebyggande med ungdomar, narkotika, svartsprit m m. Att så är fallet på många håll går inte att förneka. En rikstäckande närpolis- undersökning har visat att över hälften av närpoliserna arbetar mindre än 25 procent med förebyggande verksamhet. Enligt Polisförbundet har närpolis- verksamheten blivit en personalpool åt all verksamhet. Frågan är vad som är orsaken till detta. Är det fel på närpolisreformen, -eller finns det annan anledning?

Samma undersökning slår dock fast att det ändå är oerhört tydligt att poliser accepterat det problemorienterade arbetssättet som metod. Efter införandet av närpolis har tanken bakom NÄPO vuxit sig allt starkare inom organisationen.

Bakgrund

Sedan andra världskriget slut har antalet brott stadigt ökat under cirka 50 år för att sedan plana ut. Anledningen till ökningen är att antalet tillfällen att begå brott ökat markant under denna period. Till exempel har antalet bilar ökat dramatiskt, förändringar inom detaljhandeln med självbetjäning, nya betalmedel, bidragssystem inom den offentliga sektorn har medfört en mängd nya tillfällen till stölder, bedrägerier och andra brott.

Urbaniseringen under efterkrigstiden har också bidragit då den sociala kontrollen, som var stark i de mindre orterna, byttes mot anonymitet i större städers uppväxande stora bostadsområden. Brottsligheten ökade snabbt och polisresurserna räckte inte till.

Ytterligare en anledning till utvecklingen var Sveriges ekonomiska problem under första delen av 1990-talet då anslagen till polisen skars ned och antalet poliser minskade kraftigt. Detta faktum får anses som den främsta anledningen till ovanstående utveckling senare år.

Brottsförebyggande program

Denna situation krävde krafttag och ett nytt sätt att angripa problemet. I justitie- departementets skrift från 1996 –Allas vårt ansvar –presente- rades ett nytt brotts- förebyggande program. Det handlar om ett lokalt brottsförebyggande arbete, -om ett större medborgerligt ansvar och initiativ, om ett arbete i samarbete med olika aktörer som är berörda. Det innebär ett polisiärt arbete i samverkan med det medborgerliga initiati- vet inom ramen för lokala brottsförebyggande råd. På så sätt kan männi- skors faktiska risk att utsättas för brott minskas men så även den upplev- da otryggheten. För många, t ex pensionärer, som lever i isolering kan otryggheten leda till ändrad livsföring som innebär en sämre livskvalitet och inte minst för dem är det därför mycket viktigt att polisen syns ute på gatorna.

Närpolisen är således av avgörande betydelse för att det lokala pro- blem-orienterade polisarbetet skall fungera. Genom sin närhet och kon- takt till människorna skall de leda det brottsförebyggande arbetet på orten.

I ett demokratiskt samhälle är det avgörande att medborgarna känner tilltro till och förtroende för rättsväsendet. En viktig kugge i rättsväsen- det är polisen. I Sverige har vi en demokratisk polis som styrs av folket och polisens huvudsakliga uppgift är att värna om alla medborgares tryg- get.

Närpolisreformen är ett led i den moderna kriminalpolitik som vi soci- aldemokrater har drivit de senaste decennierna. En kriminalpolitik som utgår från en samhällelig helhetssyn och som sätter strategiska brottsfö- rebyggande åtgärder i centrum för verksamheten.

Tyvärr kan vi konstatera att närpolisreformen inte har blivit genomförd enligt planerna. Orsaken är att resurserna varit otillräckliga. Brist på poli- ser i närpolisområden har också bidragit till extra hård belastning på de poliser som finns kvar.

Skall polisen klara sin uppgift att ingripa mot brott, -att förhindra brott genom att arbeta problemorienterat såsom närpolisreformen och regeringens brottsföre- byggande program – Allas vårt ansvar –säger, krävs att tillräckliga medel avsätts för att säkra närpolisreformens genomförande.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kongressen besluta:

- 1) att tillräckliga medel anslås till polisen så att närpolisreformen kan förverkliga enligt intentionerna om det trygga samhället;

2) att närpolisreformen ges en central plats i kriminalpolitiken.

Socialdemokratiska föreningen i city, Örebro

Örebro arbetarekommun antog motionen som sin egen

MOTION 658

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Rättsväsendet en del av vår välfärd

Många i vårt samhälle uttrycker idag en djup oro för att man inte längre känner sig trygg i Sverige. Äldre människor är rädda för att gå ut om kvällarna. En del miljöer, särskilt i storstäderna, upplevs som farliga att vistas i överhuvudtaget. Hårtill kommer att tilltron till polisens förmåga att stävja en ökande brottslighet sjunker bland allmänheten. Till stor del beror detta på att resursbristen inom landets polismyndigheter idag tvingar fram alltför hårda prioriteringar, bland annat när det gäller att reagera på mottagna larm och att genomföra erforderliga brottsutredningar. När människor till följd härav kommer till skada samtidigt som kända gärningsmän går fria urholkas den upplevelse av trygghet som är en nödvändig beståndsdel i varje civiliserat samhälle.

Denna utveckling ser vi som djupt olycklig och vi måste med alla medel förhindra det vi ser ske i länder där självklara samhällsfunktioner inte kan upprätthållas av myndigheterna. Attityder till knarkhandel och annan brottslighet liberaliseras samtidigt som resursstarka grupper söker återerövra tryggheten för egen del genom att resa murar kring bostadsområden och affärslokaler, engagera vaktbolag, upprätta medborgargården etc. Vi har ännu tid på oss att se till att dessa företeelser inte vinner intrång i vårt land. Kampen mot en sådan utveckling måste föras på många fronter, bl a mot segregation och socialt utanförskap. Rättsväsendet och polisen måste betraktas som en del av vår välfärd – människors rätt att känna trygghet och säkerhet i sin livsmiljö är oeftergivlig och därför måste vi ständigt värna om vårt rättssamhälle!

Polisen har liksom andra verksamheter fått vidkännas stora besparingar under 90-talet vilket bl a inneburit att närpolisreformen inte kunnat genomföras på det sätt som var tänkt. Medelåldern inom polisen är uppseendeväckande hög och det finns alldeles för få unga poliser att tillgå. Polisen har förvisso under senare år fått ekonomiska tillskott men också utökade uppgifter vilket lett till en påtaglig ryckighet när det gäller planeringen av polisens verksamhet. Det är positivt att det nu planeras en utökad utbildning av poliser men det kommer att ta lång tid innan alla uppkomna vakanser kan fyllas.

Vårt parti måste ta frågan om människors säkerhet och upplevelse av trygghet på allra största allvar. Polisens roll i samhället och människors

attityder till polisens arbete förändras ständigt liksom samverkansformerna mellan rättsvårdande myndigheter.

För att vi skall kunna slå vakt om människors självklara rättigheter i detta sammanhang krävs dock att polisen långsiktigt garanteras en resursförsörjning som gör det möjligt att axla rollen som garant för människors säkerhet och trygghet i vårt samhälle.

Partikongressen föreslår besluta

- 1) att landets polismyndigheter tillförsäkras en kontinuerlig resursförsörjning som möjliggör erforderliga insatsvolym, kvalitetssäkring av verksamheten och ett upprätthållande av människors personliga integritet, säkerhet och trygghet i vårt samhälle.

Göteborgs Socialdemokratiska Partidistrikts styrelse

Motionen antagen på Göteborgs Socialdemokratiska partidistrikts styrelsesammanträde 2001-05-02.

Frank Andersson

Ordförande

MOTION 659

ENKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Ge närpolisen en ärlig chans

Närpolisen är av avgörande betydelse för medborgarnas trygghet. Genom sin närhet till människorna och sin fysiska tillgänglighet var den ursprungliga tanken att närpolisen skulle leda det brottsförebyggande arbetet. Men reformen gavs aldrig tillräckligt med resurser för att kunna genomföras. När regeringen nu gör den största enskilda satsningen på rättsväsendet någonsin måste detta misstag repareras genom att närpolisreformen säkras.

Sedan en tid tillbaka är de svenska medborgarnas trygghet på gator och torg satt på undantag. Rättssamhället har successivt försvagats samtidigt som brottsutvecklingen har skenat i väg. Handläggningstiderna ökar, högarerna av outklarade brott växer och i många kommuner runt om i Sverige är det inte längre polisen som ingriper vid problem utan engagerade medborgare eller, ännu värre, väktare som styrs av kommersiella intressen. Rättssäkerhet och rättstrygghet är inte längre en självklarhet för alla.

I ett demokratiskt samhälle är det avgörande att medborgarna känner tilltro till och förtroende för rättsväsendet. Respekten för rättsväsendet och hur väl maskineriet i rättsväsendet fungerar är i den meningen beroende av medborgarnas förtroende. En viktig kugge i rättsväsendet är polisen. I Sverige har vi en demokratisk polis som styrs av folket och

polisens huvudsakliga uppgift är att värna om folkets, d v s om alla medborgares, trygghet.

Polisens roll som trygghetsbärande i en demokrati uttrycktes på följande sätt av vår justitieminister Thomas Bodström då han den 24 oktober 2000 invigde Polishögskolan i Umeå: ”Polisen är till för medborgarna. I det demokratiska samhällets arbete att främja rättvisa och trygghet har polisen en avgörande roll. Polisens arbete är så viktigt att den får använda våld för att kunna fullgöra det.”

Under den senaste tioårsperioden har det sparats hårt inom den offentliga sektorn. Rättsväsendet torde därav inte ha någon särställning i förhållande till andra utsatta verksamheter. Det som har förvärrat situationen är att samtidigt som det sparades kraftigt genomfördes en av de största förändringarna i svensk polishistoria; närpolisreformen som introducerades 1994.

Att förutsättningarna inte var de bästa för ett omfattande reformarbete åskådliggörs tydligt av statistiken över antalet poliser och anmälningar om brott i Sverige. 1993, året innan reformen genomfördes, fanns det 18 400 poliser i Sverige. I dag har vi 16 200, vilket är ungefär lika många som 1977. Till detta skall läggas att det under 1970-talet anmäldes 7 410 028 brott vilket kan jämföras med 11 152 brott under 1990-talet. Samtidigt som antalet anmälda brott har ökat med mer än 4 miljoner sedan 1970-talet så har poliskåren minskat med 100 poliser sedan 1977.

Närpolisreformen var ett försök att komma tillrätta med denna utveckling. Rikspolisstyrelsen har i planerings- och budgetföreskrifter för budgetåret 1994-1995 definierat närpolisverksamheten. För att betraktas som närpolisverksamhet skall följande kriterier vara uppfyllda:

- Man skall arbeta problemorienterat och i huvudsak brottsförebyggande nära och tillsammans med allmänheten.
- Arbetet skall bedrivas med eget ansvar inom ett geografiskt begränsat område, d v s del av polisdistrikt.
- Området – geografiskt och befolkningsmässigt – får inte vara större än att polismannen har reella möjligheter att bli känd inom området.
- Inom ramen för det problemorienterade arbetssättet skall man utifrån en noggrann analys av behoven i stor utsträckning själv planera sin arbetstid.
- Man skall arbeta mot vardagsbrottslighet inom närpolisområdet.
- Man skall ha ett begränsat ansvar för utryckningsverksamhet.

Sammanfattningsvis kan närpolisreformen enklast beskrivas som att polisen på gatan skall arbeta problemorienterat och brottsförebyggande i nära samarbete med andra aktörer i samhället. De lokala behoven skall sättas i centrum, polisens generalistkompetens skall tas tillvara och arbetet skall präglas av synlighet och tillgänglighet. Närpolisen skall vara en polis som syns och aktivt deltar i samhället.

Av namnet framgår att närpolisen skall finnas nära människorna.

Brottslighetens orsaker måste angripas lokalt och det är på lokalnivå, dvs hos polisen på gatan, som kunskapen om brottsligheten finns. Det är polisen som finns nära människorna som bäst kan avgöra vilka åtgärder som skall vidtas för att förebygga brott. Närpolisens specifika kompetens är just en generell kunskap om det civila samhälle som han eller hon verkar i. Genom sin synlighet och tillgänglighet bidrar de till att tryggheten på gator och torg i Sveriges kommuner ökar.

Närpolisreformen är ett led i den moderna kriminalpolitik som vi socialdemokrater har drivit de senaste decennierna. En kriminalpolitik som utgår från en samhällelig helhetssyn och som sätter strategiska brottsförebyggande åtgärder i centrum. Grundtanken är att de faktorer som präglar samhället i stort är samma faktorer som påverkar brottsutvecklingen. Idén bakom närpolisreformen harmoniserar väl med detta synsätt och vikten av en väl fungerande närpolis poängteras i regeringens brottsförebyggande program från 1996 – Allas vårt ansvar.

Tyvärr kan man i dag konstatera att närpolisen har förblivit en idé. 1999 slog Riksrevisionsverket i rapporten ”Närpolisen och polisens arbetstider” fast att reformen kan sägas vara organisatoriskt genomförd men att det finns stora brister i reformens innehållsmässiga genomslag i polisverksamheten.

Även Rikspolisstyrelsen har nått slutsatsen att insatserna har varit otillräckliga för att säkerställa närpolisverksamheten. För många poliser har närpolisen blivit en symbol för en polis som håller sig nära skrivbordet i stället för nära medborgarna. Trots detta finns det en stor upplutning inom polisen kring idén bakom närpolisen och det problemorienterade arbetssättet.

Att närpolisen spelar en avgörande roll i arbetet med att öka medborgarnas trygghet framgår tydligt av budgetpropositionen för 2001. Där skriver regeringen bl a om vikten av att fullfölja närpolisreformen som ett led i reformeringen av rättsväsendet.

I budgetpropositionen framgår även att det nu görs den största enskilda satsningen på rättsväsendet någonsin. 22,6 miljarder skall fördelas över bl a polis, domstol och kriminalvård. Regeringen föreslår att polisens anslag höjs med 575 miljoner till år 2001 och att anslagen till polisen totalt ökar med en och en kvarts miljard under den närmaste treårsperioden.

Detta innebär att vi får möjlighet att fullfölja det arbete vi påbörjat. Det måste vara vår uppgift att se till att tillräckliga medel öronmärks för närpolisreformens genomförande. I socialdemokratins arbete med att utveckla och reformera rättsväsendet bör närpolisen ha en central plats.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att kongressen beslutar

- 1) att närpolisreformen räddas och ges en central plats i kriminalpolitiken,

- 2) att tillräckliga medel anslås till närpolisen för att verksamheten skall kunna förverkligas så som det enligt Rikspolisstyrelsen var tänkt vid införandet 1994.

Mats Berglind, Enköping

Enköpings Arbetarekommun beslutade den 24 april 2001 att anta motionen som sin egen.

MOTION 660

TRELLEBORGS ARBETAREKOMMUN

Polisens resurser, organisation och brottsligheten

Ett av de stora problemen i samhället är den alltmer ökade grova brottslighet samt de för människorna vardagsnära brotten.

De förstnämnda tar stora resurser från polisen vilket innebär att de vardagsnära brotten som människorna drabbas av inte hinner utredas och om så sker ofta avskrivs.

Det är bilinbrott, inbrott i lägenheter och villor, personrån och butiksrån. De som drabbas av denna brottslighet känner sig oerhört kränkta och mång gånger leder det till psykiska skador. Det stora inflödet och brukandet av narkotika är en stor orsak till dessa brott.

Vi här i Trelleborg har märkt detta särskilt efter Öresundsbronns tillkomst men också beroende på den täta färjetrafik med kontinenten som vi har.

Polisbristen är en stor orsak till att många brott inte blir utredda. Bristen hänför sig bl.a. att utbildningen skars ner under ett antal år samtidigt som ett stort antal poliser fick i pension. Även om nya resurser nu tillskapats för att öka antalet utbildade poliser tar dt lång tid innan de är färdigutbildade och i tjänst.

Ett stort misstag var att säga upp civilanställd administrativ personal vilket innebar att poliserna fick ta över deras arbetsuppgifter och blev lästa av inre tjänst.

Med mycket enkla medel går det att öka antalet poliser i yttre tjänst genom att Regeringen tillskjuter medel till Rikspolisstyrelsen och som är öronmärkta för anställande av administrativ personal.

Med stöd av ovanstående föreslår Sydkustens Socialdemokratiska förening partikongressen besluta,

- 1) Att regeringen uppmanas att anslå ytterligare medel till Rikspolisstyrelsen vilka öronmärkes för tillskapande av administrativ personal och som krav att detta skall resultera i ökat antal poli-

ser i yttre tjänst.

*För Sydkustens Socialdemokratiska förening
Jan-Erik Bång*

Trelleborgs arbetarekommun har beslutat insända motionen som arbetarekommunens egen.

MOTION 661
BODENS ARBETAREKOMMUN

Utökning av poliser

Bland polisen i Norrbotten har vi en hög medelålder och de kommande pensionsavgångarna ser vi som ett stort problem eftersom vi vet att det är svårt att rekrytera poliser till länet. Norrbotten är ett stort län med en gles befolkning vilket gör att det inom kommunerna i länet är ett problem med polisbevakning.

Den ökade brottsligheten med handel med narkotika, prostitution och annan organiserad brottslighet gör att läget är bekymmersamt i ett så stort län.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- 1) att polisstyrkan utökas i större utsträckning än antalet pensionsavgångar
- 2) att antalet polismän i Länspolisgruppen utökas samt
- 3) att extra resurser tillförs för bekämpning av narkotikahandeln
- 4) att en enhet skapas för samarbete mellan polismyndigheterna på Nordkalotten för att åtgärda den gränsöverskridande brottsligheten

*Annelie Wikström
Kommunals S-fackklubb Boden*

Bodens arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen

MOTION 662
LERUMS ARBETAREKOMMUN

Respekt för Kvinnojourernas viktiga arbete och kunskaper.

Tjugo år har gått sedan kvinnojourerna startades. Under dessa tjugo år har kvinnojourerna varit en fristad för tusentals kvinnor och deras barn,

den enda plats där verklig kvinnofrid råder och där kvinnor tillåts vara egna individer. Kvinnojourernas förebyggande arbete är stort. Tusentals kvinnor har deltagit i utbildningar och fått kunskaper om mäns våld mot kvinnor och barn och dess orsaker och konsekvenser. Kvinnojourskvinnor som oftast helt ideellt och ibland i sitt hem tar emot kvinnor och barn som måste gömma sig från en våldsam man.

Under det senaste åren kommer allvarliga signaler från kvinnojourerna. Kommunerna syn på kvinnojourernas verksamhet är mycket olika i olika delar av landet. På en del håll vill man göra kvinnojourerna till kommunal verksamhet, men glömmer då det unika i att kvinnor kan söka skydd utan att behöva vara rädda för anmälningsskyldighet och journalföring.

Andra kommuner villkorar bidragen med krav på verksamhetens öppettider och bemanning utan tanke på att det ofta är ideellt arbetande kvinnor. I en del kommuner har man dragit in bidragen, aldrig lämnat bidrag eller lämnat mycket små bidrag.

Kvinnojourerna har en unik verksamhet som består av ideellt engagemang, systerskap och att de är fristående från myndigheter. Det utgör en förutsättning för och en chans att nå alla kvinnor.

Många kommuner respekterar kvinnojourerna och inser deras betydelse och underlättar arbetet genom att lämna bidrag till lokal och personal på dagtid samt övriga omkostnader men långt ifrån alla tar detta ansvar. Kvinnojourerna i alla kommuner måste få ekonomiskt bidrag för att orka driva en kontinuerlig verksamhet.

Vi föreslår att kongressen uttalar krav på:

- 1) att alla kommuner skall lämna ett bidrag till kvinnojourernas verksamhet som ger kvinnojourerna möjlighet att kontinuerligt driva sin verksamhet till skydd för misshandlade kvinnor och deras barn.
- 2) att kvinnojourerna fortsatt skall respekteras för sin egenart och därmed få finnas som ideella organisationer.

Anna Lena Mellquist, Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun

Motionen antagen som sin egen vid medlemsmöte i Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun den 23 april 2001

MOTION 663

LERUMS ARBETAREKOMMUN

Polismedverkan till stöd för misshandlad kvinna

Kvinnor som bor på en kvinnojour skall ha laglig möjlighet att få hämta

sina och barnens personliga tillhörigheter i sin bostad i skydd av polis. Enligt nuvarande lagstiftning har mannen möjlighet att neka polisen tillträde till bostaden. Detta innebär att polisen inte kan hjälpa kvinnan vilket får till sin konsekvens att hon inte vågar hämta sina saker ensam och därför får klara sig med de gåvor hon får av sina medsystrar på jouten - allt ifrån kläder till tandborste och leksaker till barnen.

Allt för ofta händer det att mannen när bodelning sker - vilket oftast tar år efter skilsmässan - har förstört hennes personliga saker eller helt enkelt kastat bort dom eller eldat upp dom.

Kvinnor och barn är helt rättslösa i dessa sammanhang då de av rädsla för upprepad misshandel inte kan hämta sina saker och då de oftast fått fly hals över huvud eller blivit körda till en kvinnojour av polisen och därför inte kunnat medföra sina personliga tillhörigheter.

Vi föreslår att kongressen uttalar krav på:

- 1) att lagstiftningen måste ändras så att polisen har rätt att gå med kvinnan in i parets gemensamma bostad till skydd för henne när hon hämtar sina och barnens personliga tillhörigheter.

Anna Lena Mellquist,

Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun

Motionen antagen som sin egen vid medlemsmöte i Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun den 23 april 2001

MOTION 664

TÄBY ARBETAREKOMMUN

Misshandel av kvinnor och barn

Under 1998 anmäldes 20104 fall av misshandel av kvinnor ,1999 anmäldes 19982 fall.

I Sverige finns cirka 1600 aktivt arbetande jourkvinnor som i genomsnitt utför 16 timmar oavlönat arbete i månaden.

Detta är egentligen arbete som skulle utföras av socialtjänstens ansvarsområde.

Det finns ca 160 kvinnojourer i landet drivna av frivilligorganisationer.

Frivilligorganisationer , framförallt kvinnojourerna har gjort och gör ett fantastiskt arbete för de misshandlade kvinnorna. Jag tycker det är fel att inte också samhällets officiella instanser, i det här sammanhanget socialtjänsten tar sitt ansvar.

Jag tycker det är ovärdigt ett samhälle som säger sig värna om trygghet, tillit och jämställdhet att kvinnor och barn som utsätts för misshandel, i första hand skall ha frivilligorganisationer som sin bästa instans.

BARNEN: När man växer upp i en familj där mönstret är att pappa

slår mamma, mamma blir ledsen, ingen av föräldrarna är den trygga gestalt barnet behöver, kan det så småningom bli så att man som 9-10 åring utvecklar en modell för att klara sig som innebär att våld är det enda språk man har . Och fortsätter våld mot mindre, mot flickor mot kvinnor mot andra . Vi har sett det på så många skolgårdar idag . Tyvärr i hanteringen på våra kvinnojourer är erfarenheten den att polis, åklagare, socialsekreterare m.fl. glömmer barnens behov. Barnen finns där med sin ledsna mamma på jouten och är fortfarande oerhört otrygga, kanske längtar efter sin pappa mm .

Jag yrkar:

- 1) att kvinnojourernas verksamhet permanentas med skattemedel,
- 2) att man hittar en modell för att i första hand socialtjänsten skall behandla hela familjen, innan kvinnan tvingas flytta till skyddat boende,
- 3) att regeringen ökar sina insatser för att förbättra för misshandlade kvinnor och barn att få skyddat boende, vård och långsiktiga lösningar,
- 4) att socialtjänsten får tydliga direktiv att hjälpa kvinnor som utsätts för våld, det handlar om bostad, juridisk rådgivning mm. Dessa direktiv skall vara bindande.
- 5) att barnen i misshandelsfamiljer prioriteras av polis, åklagare, socialtjänst m.fl.

Barnen är de glömda barnen i dessa sammanhang.

Borit Drougge

Täby Arbetarekommun har behandlat motionen vid medlemsmöte den 26 april 2001 och ställt sig helt bakom motionen och beslutat att anta den som sin egen.

MOTION 665

SOLLENTUNA ARBETAREKOMMUN

Stöd till brottsförebyggande verksamhet och verksamhet till stöd för brottsoffer.

Det är bra, att den goda idén med närpolisreformen en bättre brottsförebyggande verksamhet återupprättas genom att polisorganisationen ges mera resurser. Men det räcker inte med det. En del verksamhet av brottsförebyggande art och verksamhet till stöd för brottsoffer drivs av ideella krafter med små resurser. Jag anser, att dessa verksamheter är samhälls-

nyttiga och därför är det på tiden, att samhället tar mer ansvar för detta. Med ökat samhällstöd kan verksamheten drivas med bättre kontinuitet och bli mera tillgänglig för de, som behöver den. Det må gälla för ungdomsgrupper som ute på kvällar kanske strular med bråk, fylla och brott eller brottsoffer, som i ett kanske traumatiskt läge behöver både psykologiskt och praktiskt stöd.

Dessa verksamheter hör organisatoriskt sett nära till social verksamhet och polisverksamhet. Jag tycker det är fel, när t.ex Farsor- och Morsor i min kommun ska vara beroende av ABF för sin verksamhet och brottsofferjour och kvinnojour av kommunernas välvilja. Jag tycker också, att det är ledsamt, att projektet grannsamverkan verkar ligga helt nere, när polisen har problem. Jag tycker även, att man måste satsa på brottsförebyggande verksamhet i s.k. invandrartäta områden. Det verkar t.ex. vara en generell bild av grannsamverkan, att den förekommer mest i villaområden och knappast alls i hyreshusområden. Tidigare prof Wikström upp-gav i en artikel 1997, att detta var den internationella bilden.

Jag yrkar därför

- 1) Att man ska överväga ökat samhällsstöd till verksamheter, som syftar till att förebygga brott och stödja brottsoffer
- 2) Att man ska överväga en närmare organisatorisk samordning mellan dessa verksamheter och lämpliga verksamheter hos stat och kommun

Sollentuna arbetarekommun har vid medlemsmöte den 9 april 2001 beslutat anta motionen som sin egen samt att sända den vidare till partikongressen.

MOTION 666
STRÄNGNÄS ARBETAREKOMMUN

Förbättra situationen för brottsoffer vid rättegång om våldsbrott

Idag är det rutin att den åtalade vid en rättegång får hjälp med advokat och tekniskt stöd m m. När sedan rättegången hålls i tingsrätt eller hovrätt skall den åtalade, vittnen och den målsägande vänta i samma rum innan de går in i rättsalen.

Vid våldsbrott som misshandel och våldtäkt m m upplever sannolikt målsägaren det ytterligt pressande att hela tiden konfronteras med den åtalade. När det gäller vittnen kan i värsta fall en sådan konfrontation både utanför och inne i rättsalen leda till att vittnen inte törs vittna på grunda av uttalade hot i samband med rättegången.

Min bestämda uppfattning efter en längre tid som nämndeman är att

vid rättegångar där åtalet gäller våldsbrott bör den åtalade inte vistas i samma rum som målsägare och vittnen i avvaktan på att rättegången ska börja. Jag är övertygad om att skilda rum för den åtalade, för vittnen och brottsoffret skulle vara mycket positivt för rättssäkerheten.

Jag menar till och med att vid sådana brott bör inte brottsoffer, vittnen och åtalad vistas i rättsalen samtidigt utan brottsoffret och vittnen skulle kunna finnas i rum i anslutning till rättsalen och genom TV delta i rättegången.

Jag föreslår alltså:

- 1) att ovanstående förändring av rutiner genomförs vid rättegångar om våldsbrott för att förbättra situationen för brottsoffer och vittnen

Mariefred

Hans Bertil Karlsson

Strängnäs arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen

MOTION 667

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Barn har rätt! ändrad preskriptionstid för barnmisshandel

När det gäller sexualbrott mot barn börjar preskriptionstiden att löpa först när barnet fyllt 15 år. Så är inte fallet när det gäller barn som utsatts för systematisk misshandel under uppväxten.

BrB 35 kap 4 § säger angående preskriptionstider:

”De i 1 § bestämda tiderna skall räknas från den dag brottet begicks. Förutsätts för ådömande av påföljd att viss verkan av handlingen inträtt, skall tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.

Har brott som avses i 6 kap. 1 - 4 och 6 §§ eller försök till sådana brott begåtts mot barn under femton år skall de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt femton år.

Om vid bokföringsbrott, som ej är ringa, den bokföringsskyldige inom fem år från brottet har försatts i konkurs, fått eller erbjudit ackord eller inställt sina betalningar, skall tiden räknas från den dag då detta skedde. Om den bokföringsskyldige inom fem år från brottet blivit föremål för skatte- eller taxeringsrevision, skall tiden räknas från den dag då revisionen beslutades.”

Vi yrkar:

- 1) att preskriptionstiden för barnmisshandel ändras så att den börjar löpa först när barnet fyllt 15 år.

Örebro arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen

MOTION 668
LUNDS ARBETAREKOMMUN, ENSKILD

Motion

- 1) att pornografi i tryck, på video eller film förbjuds. Pornografi i dessa kommersiella medieslag skall inte omfattas av någon press- eller tryckfrihet. Pornografi innebär en förnedring av kvinnor och en slags slaveri.

*Lund den 19 februari 2001
Elongima Meama – Kajue*

Medlemsmötet beslutade att insända motionen som enskild

MOTION 669
LERUMS ARBETAREKOMMUN

Förbud mot pornografi

Pornografibranschen blomstrar och via internet har det blivit nya möjligheter att sprida och saluföra pornografi. Pornografibranschen, vapenförsäljning och knarkhandel kan ses som uttryck för en inhuman värld. En värld som sätter profiten före människan. Vi pratar ofta om dessa företeasers negativa verkningar, men vi lyckas inte speciellt bra med att finna utvägar mot en bättre värld. Vi kommer ofta till korta mot starka ekonomiska intressen.

Men vi får aldrig ge upp i vår demokratiska strävan att visa på framgångsvägar mot en människovärdigare värld.

Jämställdhetsaspekter finns med i våra verksamhetsplaner både i förskola och skola. Vi upprörs över könsinvektiv av grövsta slag som förekommer dagligen i våra skolor. När massmedia visar upp inslag av den grövsta pornografin blir vi upprörda och engagerade. Debatter i tv vill belysa situationen och vi tar gärna avstånd från dessa hemska företeelser. Förekomsten av pornografialster av olika dignitet i våra butikers hyllor visar ändå på att vi inte förmår att vara vuxna förebilder för våra ungdomar. Vi kan naturligtvis inte göra anspråk på trovärdighet inför våra ungdomar om vi tillåter pornografibranschen ohejdat saluföra sina människoovärda alster.

Om vi menar allvar med våra jämställdhetsplaner i skolorna så måste vi visa våra ungdomar att vi inte accepterar pornografi. Därför bör vi

införa förbud mot att sälja/hyra ut pornografi.

Vi hemställer att kongressen beslutar

- 1) att våra socialdemokratiska riksdagsledamöter får i uppdrag att verka för ett förbud mot saluförande av pornografi.

Björn Mellquist

Lerums socialdemokratiska arbetarekommun

Motionen antagen som sin egen vid medlemsmöte i Lerums Socialdemokratiska Arbetarekommun den 23 april 2001.

MOTION 670

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Sexistiska brott

Regeringen har gjort bedömningen att bekämpandet av rasistiska brott skall prioriteras särskilt och ha högre straffvärde. Detsamma borde gälla de brott som begås med sexistiska motiv. En överväldigande majoritet av brottsoffren är kvinnor som utsätts för mord, misshandel, våldtäkt, hot, sexuella trakasserier och förföljelse i allmänhet. De män som ser kvinnor som mindre värda än män bör betraktas som lika farliga för samhället som rasister.

På samma sätt som eventuella rasistiska motiv utreds när människor med utländsk bakgrund utsätts för brott bör eventuella sexistiska motiv utredas när kvinnor utsätts för brott.

Jag kräver:

- 1) att eventuella sexistiska motiv ska utredas när kvinnor utsätts för brott
- 2) att brott med sexistiska motiv av rättsväsendet skall betraktas som lika allvarliga som brott med rasistiska motiv.

att Malmö arbetarekommun antar motionen som sin egen

att Partikongressen antar motionen och sänder den till riksdagsgruppen och regeringen för verkställande

Hillevi Larsson

Malmö Arbetarekommuns representantskap har vid sitt sammanträde den 3 maj beslutat att översända motionen till den 34:e ordinarie partikongressen som Arbetarekommunens egen.

Kvitton för advokater

Enligt vad jag har kommit i kontakt med, så behöver inte advokaterna några kvitton när dom lämnar in för sina kostnader.

Jag vill:

- 1) att det alltid skall finnas kvitton på de kostnader på deras utlägg, att partikongressen ser över saken.

Borlänge 2001-03-27

Peter X-et Erixon

På arbetarekommunens möte den 23 april beslutades i enlighet med styrelsens förslag att bifalla motionen.

Ersättning till offentlig försvarare i domstol.

Ersättning till försvarsadvokater blev föremål för offentlig debatt i samband med att tingsrätten i Göteborg behandlade målet som följde efter brandkatastrofen i Göteborg.

Jag har några års erfarenhet av nämndemannauppdrag i Göta Hovrätt och har ofta funderat på det orimliga i att vi på några minuter ska ta ställning till de kostnadsräkningar som förebringas rätten av försvarsadvokater och målsägandebiträden.

Skälet till nu gällande ordning är att den/de tilltalade ska kunna ådömas kostnaden för målet om de fälls av domstolen. Detta är dock mycket sällan förekommande. Rättssäkerheten för de tilltalade borde kunna tillvaratas bättre med en annan ordning. Det är dessutom så att om ett ombud klagar på behandlingen av hans/hennes kostnadsräkning så avgörs detta av tre yrkesdomare i enskild överläggning.

Jag föreslår därför en lagändring som gör det möjligt att hantera kostnadsräkningen utanför rättegångssalen. Med hänsyn till den roll nämndemännen har i våra domstolar bör dessa inte lämnas utanför denna behandling.

Fördelen med en sådan ordning kan vara att personal med särskild erfarenhet att hantera kostnadsräkningar kan engageras i arbetet. Men framförallt att de som ska fatta beslut i ärendet får mer tid för nödvändiga överväganden.

Med hänvisning till ovan anförda föreslår jag kongressen besluta:

- 1) att uppdra åt partistyrelsen att verka för en lagändring som gör det möjligt att behandla försvarsadvokaters och målsägandebiträdens kostnadsräkningar utanför rättssalen.

Eksjö den 21 april 2001

Stig Andersson

ordförande i Metalls socialdemokratiska förening Eksjö

Eksjö Arbetarekommun har vid sitt medlemmöte den 21 april 2001 beslutat översända motionen till partikongressen som arbetarekommunens egen.

Lars Aronsson

ordförande

MOTION 673

OSBY ARBETAREKOMMUN

Rekrytering av nämndemän

Regeringen beslutade den 23 november att tillsätta en kommitté med uppdraget att se över rekryteringen av nämndemän i syfte att nå en mer allsidig rekrytering. I uppdraget ingår att se över de olika faktorer som påverkar möjligheterna att åstadkomma en sådan allsidighet. Uppdraget skall redovisas senast den 30 juni 2001.

Undertecknad anser att frågan om rekrytering av nämndemän är viktig för vårt rättsväsende och att frågor kring nämndemannainstitutet är viktiga ur en rad olika aspekter. Bland annat handlar det om allmänhetens förtroende för rättsväsendet som enligt min uppfattning gynnas av en folklig förankring genom dugliga och för uppgiften lämpliga nämndemän som på ett bra sätt kompletterar juristerna.

För att få en bättre spegling av befolkningen i stort i fråga om ålder, social och etnisk bakgrund bland nämndemännen bör kommittén komma med förslag om att öka antalet nämndemän vid de större tingsrätterna.

En fråga handlar om hur nämndemän skall väljas i framtiden och där är det min bestämda uppfattning att rekrytering även fortsättningsvis skall ske genom de folkvalda församlingarna i primärkommuner och landsting.

Nämndemännens utbildning och kompetensutveckling är en fråga som behöver uppmärksammas mer än hittills. Här anser jag att det inte räcker med att konstatera att lagmännen numera, efter samråd med Domstolsverket, skall svara för att nämndemännen får introduktionsutbildning och regelbunden information. Det avgörande är ju hur det fungerar i praktiken och här är min erfarenhet att utbildningen inte ligger

särskilt långt fram i prioriteringsordning. Här bör kommittén hitta fler sätt att stimulera utbildning och information eftersom det rimligtvis bör påverka rekrytering av kompetenta och välmotiverade nämndemän i positiv riktning. Ett sätt kan vara att i mycket högre utsträckning än idag stimulera och stödja utbildning och förkovran i nämndemannaföreningarnas regi.

En fråga som tas upp i kommittédirektiven är under hur långa perioder en nämndeman skall tjänstgöra. Kommittén har i uppdrag att överväga om en begränsning av valbarheten som nämndeman skall begränsas till två mandatperioder. Enligt min mening bör nämndemän inte väljas på livstid, däremot vänder jag mig helt emot att begränsa tjänstgöringstiden till två mandatperioder. Ett sådant förfarande skulle riskera att sänka den samlade kompetensen i nämndemannakåren eftersom det, precis som i många andra sammanhang, tar en viss tid att skaffa erfarenhet. Om regeringen menar att tjänstgöringstiden för nämndemän skall begränsas måste det vara logiskt att sådan begränsning också skall införas för kommunstyrelser, socialnämnder, socialförsäkringsnämnder och en mängd andra förtroendemannaorgan, en tanke som jag också vänder mig emot.

Mot bakgrund av det anförda föreslår jag att distriktskongressen beslutar:

- 1) att uttala stöd för tanken att stärka nämndemannainflytandet inom domstolsväsendet bland annat genom att det skapas bättre förutsättningar för rekrytering, utbildning och information,
- 2) att ställa sig bakom ett förslag att öka antalet nämndemän vid de större tingsrätterna, bland annat för att få ett högre antal yngre nämndemän, samt,
- 3) att avvisa tanken på en begränsning av tjänstgöringstiden för nämndemän till två mandatperioder.

Visseltofta 2001-02-10

Kjell Nilsson

Visseltofta socialdemokratiska förening beslutade på årsmötet den 21 mars 2001 att ställa sig bakom motionen.

Osby arbetarekommun har den 24 april 2001 antagit motionen som sin egen.

Arvode för nämdemän

Vi har i dag lekmän i våra tingsrätter, hovrätter, länsrätter och kammarrätter. Det är ett sätt att säkra rättssäkerheten och att ge medborgarna insyn och inflytande i vår rättsprocess.

Varje ledamot i en rätt har en röst. Ingen är värd mer än den andra. Varje nämndeman besitter en kunskap som ska jämföras med juristdomarens men utifrån olika perspektiv. Det är det som är det unika i Sveriges rättssystem.

Det är en rättighet som vi ska vara rädda om. Men om vi ska kunna vara det måste vi också visa på uppdragets väsentlighet och mena att vi också verkligen gör det.

I dag har en nämndeman ett arvode på 300 kronor för en dag. Det innebär att du kan bli sittande i en förhandling med överläggning på uppemot åtta-nio timmar.

Vissa mål kan vara över flera dagar och då måste nämndemannen binda upp sig för dessa i förväg, eftersom man givetvis inte kan byta nämndeman under pågående förhandling. Här finns det inte en möjlighet till att kalla in en ersättare på kort varsel för en enstaka dag!

I dag kan vi se att mål i de olika instanserna, främst tings och hovrätt tenderar att bli flerdagarsmål, det vill säga sträcka sig över en lång period. Många tidsschema ska stämma överens, tilltalade, försvarare, åklagare, jurister på rätten med flera ska hitta dagar då alla kan komma till, en förhandling.

Med en ersättningsnivå som dagens är uppdragen inte särskilt attraktiva. Det måste finnas en spridning på män och kvinnor, ung och gammal, offentlig och privat anställd bara för att ta några exempel. Men som det nu är har vi svårt att rekrytera människor till dessa uppdrag då ekonomin är negativ.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag partikongressen:

- 1) att arbeta för ett förhöjt arvode som också blir för alla uppdrag som nämndeman i våra tings, hov, läns och kammarrätter

Lödöse 2001-04-09

Madeleine Dahlgren

Lödöse s-förening

Lilla Edets arbetarekommun beslutade att sända motionen som enskild till kongressen

Rättsskyddet i samband med myndighetsutövning

Rättsstaten Sverige har på den senaste tiden utsatts för angrepp från olika kriminella och icke- demokratiska politiska organisationer. Enskilda företrädare bland myndighetsutövande personal såsom åklagare, poliser, kriminalvårdare m. fl. utsätts i ökande utsträckning för hot om våld och även i alltmer frekvent omfattning verkställs dessa hot.

Samtidigt har samma rättsstat, som är utsatt för dessa hot, genom den praxis som utvecklas i domar från bl a Högsta domstolen sagt att det ingår i den myndighetsutövande personalens arbete att utsättas för hot och kränkningar. Högsta domstolen har t ex sagt i en dom att myndighetsutövande tjänsteman har att vänta sig och acceptera att bli spottad i ansiktet när han försöker upprätthålla rättsalens regler.

Denna dubbelbottnade inställning från samhällets sida upplevs som djupt kränkande för såväl allmänheten och den som är utsatt för kränkningen. På sikt innebär det också att själva rättssamhället i sig är hotat. Var går gränserna? Kan man förvänta sig att den som ska upprätthålla rättsstaten upplever att hans skydd från samhället är sämre just för att han ska upprätthålla rättsordningen? Ska det vara upp till den enskilde att motstå alla hot utan att han har stöd från det samhälle han ska skydda?

Enligt vår uppfattning ska det inte vara så. Tvärtom borde det vara så att om man i sitt arbete har att upprätthålla rättsordningen borde man ha ett större skydd av samhället. Annars lämnar det demokratiska samhället alldeles för stort utrymme åt kriminella och icke-demokratiska organisationer att nå sina syften

Mot bakgrund av ovanstående yrkar undertecknad att s-kongressen beslutar:

- 1) att socialdemokratiska partiet aktivt i sitt politiska arbete verkar för att en lagändring kommer till stånd så att myndighetsutövande personal blir bättre när de i sin myndighetsutövning utsätts för våld och kränkning.

Sven Rydström

Helsingborgs arbetarekommun beslutade att anta motionen som sin egen

Motion angående beslagtagnen smuggelsprit

Införandet av alkohol till Sverige har under de senaste åren ökat markant. Särskilt i Skåne som har när både till Tyskland och Danmark. Detta har inneburit att tullverkets beslag av smuggelsprit ökat.

Konsekvensen är att tullen står med stora mängder alkohol. Alkohol som inte tillvaratas utan slås ut i avloppet. Stora mängder alkohol påverkar natur och miljö och är ett direkt resursslöseri. För att skona miljö och samtidigt tillvarata en resurs, borde alkoholen användas till samhällets nytta.

Undertecknad hemställer partikongressen besluta

- 1) att undersöka möjligheterna att bättre tillvarata beslagtagnen smuggelsprit

*Gun Savolainen
Härslövs s-kvinnor*

Landskrona Arbetarekommun har vid medlemsmöte den 17 april behandlat motionen och beslutat anta motionen som sin egen